

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (85) 310

Vol. 1985/0130

Historical Archives of the European Commission

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(85) 310 def

Brussel, 14 juni 1985

DE VOLTOOIING VAN DE INTERNE MARKT

Witboek van de Commissie

voor de Europese Raad

(Milaan, 28-29 Juni 1985)

COM(85) 310 def

INHOUD

Bladzijde

- Verklaringen van de Europese Raad over de Interne Markt	3
INLEIDING	4
DEEL EEN : OPHEFFING VAN DE MATERIELE BARRIERES	9
I. Inleiding	9
II. Goederencontrole	10
Handels- en commercieel beleid	11
Volksgezondheid	12
Vervoer	13
Statistieken	14
Conclusie en tijdschema	14
III. Personencontrole	14
DEEL TWEE : OPHEFFING VAN TECHNISCHE BELEMNINGEN	17
I. Vrij verkeer van goederen	18
De behoefte aan een nieuwe strategie	18
De gekozen strategie	19
Harmonisering - een nieuwe aanpak	19
Voorkoming van nieuwe belemmingen	21
Onderlinge erkenning	22
Nucleaire materialen	23
II. Overheidsopdrachten	23
III. Vrij verkeer van werknemers en zelfstandigen : een nieuw initiatief voor de burgers van de Gemeenschap	25
IV. Een gemeenschappelijke markt voor diensten	26
Traditionele diensten	27
Financiële diensten	27
Vervoer	29
Nieuwe technieken en diensten	30
V. Het kapitaalverkeer	32
VI. Voorwaarden voor samenwerking tussen ondernemingen	34
Schepping van een rechtskader ter bevordering van de samenwerking tussen ondernemingen	35
Intellectuele en industriële eigendom	37
Vennootschapsbelasting	38
VII. Toepassing van het Gemeenschapsrecht	38
Inbreuken	38
Doorzichtigheid	39
Mededingingsbeleid en steunmaatregelen van de staat	39

DEEL DRIE - OPHEFFING VAN DE FISCALE BARRIERES	41
I. Inleiding	41
Handelsverkeer en belastingen over de toegevoegde waarde	43
Individuele reizigers	44
Accijnzen	45
II. Onderlinge aanpassing	46
De grote lijnen	47
Belasting over de toegevoegde waarde	48
Accijnzen	50
III. Voorstellen van de Commissie	51
Belasting over de toegevoegde waarde	51
Accijnzen	53
Naleving	53
Afwijkingen	54
CONCLUSIE	55
BIJLAGE : Tijdschema voor de voltooiing van de interne markt tegen 1992	

**VERKLARINGEN VAN DE EUROPESE RAAD
OVER DE INTERNE MARKT**

"De Europese Raad ... geeft de Raad opdracht :

- voor eind maart 1983 te besluiten over de door de Commissie voorgestelde prioritaire maatregelen ter versterking van de interne markt"

Kopenhagen, 3 en 4 december 1982

"Hij vraagt de Raad en de Lid-Staten zeer spoedig na te gaan welke maatregelen getroffen dienen te worden om in de nabije toekomst de volgende besluiten te treffen :

- afschaffing van alle politie- en douaneformaliteiten voor het personenverkeer aan de binnengrenzen van de Gemeenschap"

Fontainebleau, 25 en 26 juni 1984

"... (Door de Europese Raad) ... werd overeengekomen dat de Raad in passende samenstelling :

- ... stappen dient te ondernemen om de interne markt te voltooien, inclusief de tenuitvoerlegging van de Europese normen"

Dublin, 3 en 4 december 1984

"... heeft de Europese Raad meer in het bijzonder de nadruk gelegd op de volgende actieterreinen :

- a) maatregelen om voor 1992 een grote ongedeelde markt tot stand te brengen waardoor een gunstiger klimaat wordt geschapen voor de stimulering van de ondernemingsgeest, de mededinging en het handelsverkeer; hij heeft de Commissie uitgenodigd om daartoe voor zijn volgende bijeenkomst een gedetailleerd programma met een nauwkeurig omschreven tijdschema op te stellen".

Brussel, 29 en 30 maart 1985

INLEIDING

1. "Voor de eenheid van deze markt (van 320 miljoen inwoners) is vereist dat de Lid-Staten van de Gemeenschap besluiten tot afschaffing van de belemmeringen van allerlei aard, tot harmonisatie van de regels, tot aanpassing van wetgeving en belastingstructuren, tot versterking van de monetaire samenwerking en tot de begeleidende maatregelen die nodig zijn om de Europese ondernemingen tot samenwerking aan te moedigen. Dit streven ligt binnen ons bereik, mits wij lering trekken uit de lessen van het verleden en in het bijzonder uit de mislukkingen en vertragingen. De Commissie zal de Europese Raad dan ook verzoeken zich te scharen achter de doelstelling uiterlijk in 1992 te komen tot volledige eenmaking van de interne markt en te dien einde goedkeuring te verlenen aan een programma dat vergezeld gaat van een realistisch en bindend tijdschema."
2. In deze bewoordingen heeft de Commissie haar taak omschreven in het "Werkprogramma van de Commissie voor 1985", dat op 6 maart aan het Europese Parlement werd voorgelegd. De Europese Raad, die op 29 en 30 maart in Brussel bijeenkwam, heeft dit standpunt in grote lijnen onderschreven en
"heeft in het bijzonder de nadruk gelegd op ... maatregelen om voor 1992 een grote ongedeelde markt tot stand te brengen waardoor een gunstiger klimaat wordt geschapen voor de stimulering van de ondernemingsgeest, de mededinging en het handelsverkeer; hij heeft de Commissie uitgenodigd om daartoe voor zijn volgende bijeenkomst een gedetailleerd programma met een nauwkeurig omschreven tijdschema op te stellen".
3. Het doel van dit Witboek is om dit programma en het tijdschema nader uit te werken. Aangezien de Europese Raad zich duidelijk en bij herhaling heeft verbonden tot de voltooiing van de gemeenschappelijke markt, ligt het niet in de bedoeling van de Commissie om de economische en politieke argumenten die reeds zo dikwijls tot deze conclusie hebben geleid, in dit document opnieuw op te sommen. De Commissie, die deze verbintenis en het streven van de Raad van ganser harte onderschrijft, geeft hier echter wel aan wat de belangrijkste logische gevolgen van de aanvaarding van deze verbintenis zijn en heeft een actieprogramma opgesteld om het nagestreefde doel te bereiken.
4. Het is duidelijk dat het Verdrag van meet af aan de schepping van één geïntegreerde interne markt beoogde met een onbelemmerd goederenverkeer, de verwijdering van hinderpalen voor het vrije verkeer van personen, diensten en kapitaal, de invoering van een regime waardoor wordt gewaarborgd dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst, de aanpassing van de nationale wetgevingen in de mate waarin dat voor de werking van de gemeenschappelijke markt noodzakelijk is, en de aanpassing van de indirecte belastingen in het belang van de gemeenschappelijke markt.
5. Aanvankelijk was de aandacht vooral gericht op het gemeenschappelijk douanetarief, dat anderhalf jaar eerder tot stand was gekomen dan de twaalf jaar die hiervoor in het Verdrag waren voorzien. Dit was een opmerkelijke prestatie waarop we met trots kunnen terugkijken en waaruit wij inspiratie kunnen putten voor de toekomst. Toen deze taak volbracht was, concentreerde men zich op de harmonisatie van de indirecte belastingen. De grote mijlpaal die hierbij werd bereikt, was wellicht de goedkeuring door de Raad - met algemene stemmen - van de Zesde BTW-richtlijn in 1977. Maar daarna ging het elan verloren, ten dele vanwege de recessie, en ten dele door een gebrek aan vertrouwen en visie.

6. De recessie veroorzaakte nog een ander probleem. Niet alleen de afschaffing van de douanerechten tussen de Lid-Staten werd specifiek in het Verdrag vereist, maar ook de afschaffing van kwantitatieve beperkingen en van alle maatregelen van gelijke werking. Oorspronkelijk werd verondersteld dat dergelijke "non-tarifaire belemmeringen", zoals zij gewoonlijk worden genoemd, vergeleken met de douanerechten van geringe betekenis waren. Maar gedurende de recessie namen deze belemmeringen snel in aantal toe, omdat alle Lid-Staten trachtten te beschermen wat zij als hun belangen op korte termijn beschouwden - niet alleen tegenover derde landen, maar ook tegenover Lid-Staten. Ook hebben de Lid-Staten steeds meer gepoogd de nationale markten en industrie te beschermen door overheidsmiddelen te gebruiken voor de ondersteuning en het behoud van niet-levensvatbare ondernemingen. De bepaling in het EEG-Verdrag dat de beperkingen voor het vrije verrichten van diensten "in de loop van de overgangperiode geleidelijk worden opgeheven" is niet alleen niet ten uitvoer gelegd tijdens de overgangperiode, maar is op belangrijke terreinen in het geheel niet ten uitvoer gelegd. En in deze situatie is, helaas, nog steeds geen verbetering gekomen.
7. De stemming is echter aan het veranderen, en er valt een hernieuwde inzet te bespeuren : een verandering die zich aanvankelijk traag voltrok, maar thans in een steeds hoger tempo plaatsvindt. De staatshoofden en regeringsleiders die in 1982 in de Europese Raad van Kopenhagen bijeenkwamen, verbonden zich ertoe dat de voltooiing van de interne markt met hoge prioriteit tot stand zou worden gebracht. Deze verbintenis werd in juni 1984 in Fontainebleau, in december van dat jaar in Dublin, en onlangs, in maart 1985, in Brussel bekrachtigd. De tijd om te praten is voorbij; nu moeten er daden worden gesteld. Daarover gaat dit Witboek.
8. De voltooiing van de interne markt is ook elders bepleit; en zoals uit de communiqués van de verschillende Europese Raden blijkt, hebben de staatshoofden en regeringsleiders van de Lid-Staten zich achter dit doel geschaard. Er dient echter op te worden gewezen dat de doelstelling om de interne markt te voltooien, drie aspecten heeft :
  - ten eerste moeten de tien, binnenkort twaalf, afzonderlijke markten van de Lid-Staten worden versmolten tot één grote markt van 320 miljoen inwoners;
  - ten tweede moet worden verzekerd dat deze grote markt in expansie is, en derhalve niet statisch is maar dynamisch;
  - ten derde moet daarom worden verzekerd dat de markt flexibel is zodat mensen en goederen, kapitaal en investeringen naar die gebieden kunnen gaan waar de economische voordelen het grootst zijn.
9. Hoewel dit Witboek vooral betrekking heeft op het eerste van deze bovengenoemde doelstellingen, is het nodig de andere doelstellingen voortdurend in het oog te houden, om te verzekeren dat de te treffen maatregelen bijdragen tot het bereiken daarvan.
10. Voor een grotere overzichtelijkheid zijn de maatregelen die moeten worden getroffen in dit Witboek in drie rubrieken onderverdeeld :

- deel één : de opheffing van materiële barrières,
- deel twee : de opheffing van technische belemmeringen,
- deel drie : de opheffing van fiscale barrières.

11. Het duidelijkste voorbeeld van de eerste categorie zijn de douanekantoren aan de grenzen. De meeste Europese burgers beschouwen de grensposten als het meest tastbare voorbeeld van de voortdurende verdeeldheid van Europa, en zullen de afschaffing ervan als het duidelijkste bewijs van de eenwording van de Gemeenschap tot één enkele markt beschouwen. Niettemin bestaan deze grensposten nog, voornamelijk vanwege de verschillen tussen de Lid-Staten op technisch en fiscaal gebied. Wanneer deze barrières zijn opgeruimd, en oplossingen zijn gevonden voor andere belangrijke kwesties als de veiligheid van de burgers, immigratie en de controle op verdovende middelen, zullen de grenzen geen enkele bestaansgrond meer hebben.
12. De reden om de materiële barrières en andere hindernissen in het verkeer tussen de Lid-Staten volledig af te schaffen, is geen kwestie van overtuiging of uiterlijk vertoon, maar het simpele, harde feit dat interne grenscontroles de kosten en de nadelen van een verdeelde markt bestendigen; hoe meer de noodzaak van dergelijke controles verdwijnt - zolang zij nog niet volledig zijn afgeschaft - des te onevenrediger worden de kosten en de nadelen die uit het bestaan van grenzen en een verdeelde markt voortvloeien.
13. De afschaffing van de materiële barrières komt vooral het handelsverkeer ten goede doordat de formaliteiten en het oponthoud aan de grenzen verdwijnen; de opheffing van de technische belemmeringen zal de Gemeenschap echter in staat stellen de grote markt de economische en industriële dimensie te verschaffen waardoor bedrijven schaalvoordelen kunnen bereiken en hun concurrentiepositie kunnen verbeteren. Een voorbeeld van deze tweede categorie - technische belemmeringen - zijn de verschillende eisen die door de Lid-Staten aan produkten worden gesteld ten aanzien van gezondheid of veiligheid, of uit hoofde van de milieu- of consumentenbescherming. Ten aanzien van deze belemmeringen heeft de Commissie onlangs een belangrijk nieuw initiatief ontplooid dat door de Raad is toegejuicht en onderschreven. De beperkingen voor het vrije verkeer van diensten kunnen wellicht als een afzonderlijke categorie worden beschouwd; zij zijn echter te vergelijken met de technische handelsbelemmeringen die het vrije verkeer van goederen hinderen, en kunnen waarschijnlijk het best tot dezelfde categorie worden gerekend. Een dergelijke benadering heeft bovendien het voordeel dat de traditionele tweedeling tussen "goederen" en "diensten" wordt opgeheven, die ertoe heeft geleid dat de "diensten" als enigszins inferieur worden beschouwd en onderaan de lijst staan. Technische belemmeringen zijn technische belemmeringen, of zij nu betrekking hebben op goederen of diensten, en moeten allen op één lijn worden gesteld. De algemene koers van de Commissie op dit gebied zal meer op wederzijdse erkenning en gelijkwaardigheid gericht zijn dan op harmonisatie. Het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten, overeenkomstig artikel 100 van het Verdrag, zal echter worden voortgezet. Het spreekt vanzelf dat de maatregelen die op grond van dit artikel worden genomen, sneller resultaten zouden afwerpen en effectiever zouden zijn indien de Raad zou aanvaarden dat de vooruitgang niet door het unanimitetsvereiste mag worden geblokkeerd.

14. De opheffing van de fiscale barrières is een controversiële kwestie, ondanks het feit dat de doelstellingen die in het Verdrag zijn neergelegd zeer expliciet zijn en dat reeds belangrijke stappen in de richting van aanpassing zijn gezet. De redenen waarom de aanpassing van de belastingwetgevingen een wezenlijk en integraal onderdeel moet vormen van een programma ter voltooiing van de interne markt worden in deel drie van dit Witboek nader uiteengezet. De aanpassing van de indirecte belastingen zal voor sommige Lid-Staten tot ernstige problemen leiden. Het zal derhalve wellicht nodig zijn om afwijkingen toe te staan.
15. Wij erkennen dat veel van de door ons voorgestelde wijzigingen aanzienlijke problemen kunnen opleveren voor de Lid-Staten, en dat de nodige aanpassingen een zekere tijd zullen vergen. De voordelen van een geïntegreerde Europese economie met een grote, groeiende en flexibele markt zijn zo groot dat zij de bevolking van Europa niet mogen worden onthouden wegens de moeilijkheden voor afzonderlijke Lid-Staten. Deze moeilijkheden moeten worden erkend, en zij moeten tot op zekere hoogte worden verholpen, maar zij mogen geen blijvend obstakel vormen voor de grotere vooruitgang, de bredere welvaart en de gunstiger werkgelegenheidssituatie die economische integratie de Gemeenschap kan brengen.
16. Vorig jaar heeft de Commissie een Programma voor de consolidatie van de interne markt ⁽¹⁾ ingediend waarin een reeks voorstellen is neergelegd die in 1984 en 1985 door de Raad moeten worden goedgekeurd. Dit Witboek strekt tot voortzetting van deze inspanningen in een wijder perspectief, met het oog op de voltooiing van de interne markt in 1992. Het bevat derhalve de belangrijkste elementen van het bovengenoemde Consolidatieprogramma dat nog steeds van kracht is, zonder dat de inhoud ervan letterlijk wordt herhaald.
17. Dit Witboek is niet bedoeld om alle mogelijke vraagstukken in verband met de integratie van de economieën van de Lid-Staten van de Gemeenschap te behandelen. Het houdt zich voornamelijk bezig met de interne markt en met de maatregelen die rechtstreeks noodzakelijk zijn om één geïntegreerde markt tot stand te brengen die de 320 miljoen inwoners van de uitgebreide Gemeenschap omvat. Er zijn echter nog veel andere kwesties - die alle op hun eigen wijze belangrijk zijn - die betrekking hebben op economische integratie en die de voltooiing van de interne markt indirect beïnvloeden. Zij zijn onderdeel van andere Gemeenschapspolitiek.
18. Het is bijvoorbeeld een feit dat, ten einde de interne markt te steunen bij de sleutelrol die deze kan spelen met betrekking tot het herstel van de industriële structuren, het afschaffen van de binnengrenzen gepaard moet gaan met maatregelen ter intensivering van het onderzoek en ter versterking van de technologische basis van de Gemeenschapsindustrie. Dergelijke maatregelen zullen ondernemingen in staat stellen van de omvang van de eenheidsmarkt te profiteren. De huidige werkzaamheden ter versterking van de technologische basis van de Gemeenschap moeten in dit licht worden gezien.

---

(1) COM(84)305 def. van 13.6.1984

19. Een betere coördinatie van het economisch beleid van de Lid-Staten en de versterking van het EMS vormen eveneens kernfactoren voor de Integratie van de nationale markten. Maatregelen ter bevordering van het vrije verkeer van produktiefactoren dienen echter vergezeld te gaan van een meer uitgebreide controle van de Commissie op het gebied van de mededingingsregels, ten einde te verzekeren dat ondernemingen en Lid-Staten zich aan deze regels houden. Met name dient door een krachtig en coherent mededingingsbeleid te worden gewaarborgd dat geen compartimentering van de interne markt tot stand komt ten gevolge van protectionistische steunmaatregelen van de staten of restrictieve praktijken van ondernemingen. Bovendien moet de handelsidentiteit van de Gemeenschap worden geconsolideerd, zodat onze handelspartners niet van een grotere markt profiteren zonder zelf gelijksoortige concessies te doen.
20. Op vele andere terreinen van het Gemeenschapsbeleid vindt een samenwerking met de interne markt plaats, omdat zij zowel de werking daarvan beïnvloeden als profijt zullen trekken uit de stimulans die van de voltooiing daarvan zal uitgaan. Dit geldt met name voor het beleid inzake vervoer, op sociaal gebied, het milieu en de consumentenbescherming. Wat de sociale aspecten betreft, zal de Commissie de dialoog met de regeringen en de sociale partners voortzetten ten einde te waarborgen dat de mogelijkheden die door de voltooiing van de interne markt worden geboden, gepaard gaan met de nodige maatregelen om de doelstellingen van de Gemeenschap inzake werkgelegenheid en sociale zekerheid te bereiken.
21. De Commissie is er vast van overtuigd dat de voltooiing van de interne markt een onmisbare basis vormt voor een grotere welvaart van de Gemeenschap als geheel. De Commissie is zich echter bewust van het gevaar dat, wanneer de mogelijkheden ten aanzien van het vrije, onbelemmerde verkeer van personen, goederen en financiële dienstverlening naar de gebieden waar de economische voordelen het grootst zijn worden verruimd, de bestaande verschillen tussen de regio's nog worden vergroot en dienengevolge de nagestreefde convergentie in gevaar wordt gebracht. Dit betekent dat de middelen uit de structuurfondsen volledig en met de nodige inventiviteit zullen moeten worden aangewend. Deze middelen zullen derhalve worden uitgebreid.
22. Hoewel deze vraagstukken, voorzover zij rechtstreeks op de werking van de interne markt betrekking hebben, in dit Witboek kort zullen worden aangestipt, zal niet worden getracht om deze volledig en uitvoerig te behandelen, aangezien het hier omvangrijke terreinen van onderzoek betreft die een afzonderlijke en meer uitvoerige bespreking elders verdienen. Dat dergelijke problemen zich voordoen, betekent echter niet dat de grenzen en de grenscontroles niet moeten worden afgeschaft. Integendeel, op ons rust de taak om oplossingen te vinden, ervan uitgaande dat de grenzen zullen worden afgeschaft.
23. Een nauwkeurig tijdschema voor de tenuitvoerlegging van het door de Commissie ingediende programma betreffende maatregelen inzake de afschaffing van de materiële, de technische en de fiscale barrières is in de bijlage van dit Witboek opgenomen.

DEEL EEN : OPHEFFING VAN DE MATERIELE BARRIERES

I. INLEIDING

24. In de slagbomen aan de grensposten, de immigratiecontrole, de paspoorten, de occasionele visitatie van persoonlijke bagage, ziet de gewone burger het duidelijkste bewijs van de blijvende verdeeldheid van Europa : niet de "ruimere en diepere Gemeenschap" die in de oorspronkelijke verdragen in het vooruitzicht werd gesteld, maar een nog steeds verdeelde Gemeenschap. Voor handel, industrie en zakenleven zijn deze barrières al even erg. Zij bezwaren het bedrijfsleven onnodig met vertragingen, formaliteiten, transport- en behandelingskosten en doen zo de produktiekosten stijgen en het concurrentievermogen dalen.
25. Het is dan ook zowel om economische als om politieke redenen dat de materiële belemmeringen aan de grenzen moeten worden afgeschaft. De oprichting van het Ad hoc-Comité "Europa van de burgers" (het Comité Adonnino) op de bijeenkomst van de Europese Raad te Fontainebleau bewijst afdoende hoeveel belang aan het politieke aspect wordt gehecht. Op geen enkel ander gebied zal de vooruitgang die kan worden geboekt, duidelijker zichtbaar zijn of een directere invloed hebben op het streven, de toekomstperspectieven en de visie van de Gemeenschap.
26. Overeenkomstig het Verdrag zijn alle douanerechten en kwantitatieve beperkingen in het intracommunautaire handelsverkeer afgeschaft. De grensposten aan de binnengrenzen zijn echter blijven bestaan als een geschikte plaats waar de naleving van de nationale voorschriften inzake indirecte belastingen kan worden gecontroleerd. Van deze blijvende officiële aanwezigheid is tevens gebruik gemaakt om nationale beschermende maatregelen met betrekking tot bijvoorbeeld terrorisme, verdovende middelen, andere verboden goederen en immigratie ten uitvoer te leggen. Sommige maatregelen die door de Gemeenschap zelf werden genomen hebben ertoe geleid dat de interne grensposten door de Lid-Staten worden gebruikt voor controle op aspecten van het gemeenschappelijk beleid in bepaalde sectoren (landbouw en staal) en voor de toepassing van vrijwaringsclausules.
27. Ons doel is niet alleen de bestaande procedures te vereenvoudigen, maar de controles aan de binnengrenzen volledig af te schaffen. In sommige gevallen kan dit worden bereikt door de reden weg te nemen die aan deze controles ten grondslag ligt. In andere gevallen moet worden gezocht naar andere middelen dan controles aan de binnengrenzen om tot een vergelijkbaar niveau van bescherming en/of informatie te komen.
28. De reden waarom controles moeten worden uitgevoerd, is nu eens te vinden in het nationale beleid van de Lid-Staten, dan weer in gemeenschappelijke beleidsvormen die nog niet ten volle tot ontwikkeling zijn gekomen. Om het gestelde doel te bereiken moet het gevoerde nationale beleid geleidelijk worden verruimd en tenslotte worden opgegeven wanneer het niet langer gerechtvaardigd is, dan wel vervangen door een echt gemeenschappelijk beleid dat op de Gemeenschap in haar geheel van toepassing is.

Gemeenschappelijke beleidsvormen die nog niet ten volle ontwikkeld zijn en die thans aanleiding geven tot controles aan de binnengrenzen, moeten zodanig worden aangepast dat controles overbodig worden. Wanneer deze hinderpalen eenmaal uit de weg zijn geruimd, valt de bestaansreden van controles aan de binnengrenzen gewoon weg.

29. De Commissie erkent evenwel dat sommige nationale beschermende maatregelen niet in al hun aspecten onder het toepassingsgebied van het Verdrag vallen. Twee zeer belangrijke voorbeelden daarvan zijn de maatregelen tegen het terrorisme en tegen de verboden handel in verdovende middelen. De Commissie deelt de rechtmatige bezorgdheid van de Lid-Staten met betrekking tot de noodzaak de handel in verdovende middelen en het terrorisme onder controle te houden en is zich bewust van de rol die douaneposten aan de binnengrenzen daarbij kunnen spelen. Er zij echter op gewezen dat grenscontroles geenszins de enige of zelfs maar de meest doeltreffende middelen zijn om dit doel te bereiken. Indien men tot de afschaffing van alle controles aan de binnengrenzen wil komen, moeten alternatieve veiligheidsmaatregelen worden gezocht dan wel, voor zover zij reeds bestaan, versterkt. Voor de hand liggende mogelijkheden zijn een verscherping van de controles aan de buitengrenzen van de Gemeenschap, het uitvoeren van controles bij wijze van steekproef aan de binnengrenzen en in het binnenland, alsmede een verdere bevordering van de samenwerking tussen de betrokken nationale autoriteiten.
30. De controles aan de binnengrenzen hebben zowel betrekking op personen als op goederen en het bestaan ervan wordt verantwoord vanuit fiscale, commerciële, economische, gezondheids-, statistische en politionele overwegingen. Personen en hun persoonlijke bezittingen worden meestal gecontroleerd door douane en politie of door immigratieambtenaren, goederen door de douane en soms door meer gespecialiseerde instanties.
31. De voornaamste taak van de douaneautoriteiten aan de binnengrenzen - of in het binnenland van de Lid-Staat indien de formaliteiten en controles naar het binnenland zijn verplaatst - is het toezicht op het blijven functioneren van het in de betrokken Lid-Staat geldende stelsel van indirecte belastingen (BTW, accijnzen). Hieruit volgt dat voor de douane het probleem van de afschaffing van de materiële controles grotendeels, zij het niet geheel samenvalt met dat van de opheffing van de fiscale belemmeringen. Laatstgenoemd probleem wordt in deel drie van dit document uitvoerig besproken.
32. Voor personen en voor goederen gelden geheel verschillende overwegingen. Daarom behandelen wij ze afzonderlijk.

II. GOEDERENCONTROLE

33. De Gemeenschap heeft er tot dusver vooral naar gestreefd de formaliteiten aan de binnengrenzen te versoepelen en het vrije verkeer van goederen te vergemakkelijken. Te dien einde en in overeenstemming met de artikelen 12, 30 en 95 van het EEG-Verdrag heeft de Commissie erop toegezien en zal zij er ook in de toekomst op toezien dat de douaneautoriteiten de beginselen van niet-discriminatie en proportionaliteit naleven. De communautaire procedure op het stuk van douanevervoer en het enig administratief document zijn concrete resultaten van wat met gemeenschapswetgeving bereikt is. Zij kunnen en moeten op middellange termijn nog worden verbeterd (bijvoorbeeld door af te zien van de communautaire borgtocht inzake douanevervoer). Indien mogelijk dient in toenemende mate gebruik te worden gemaakt van stelsels voor elektronische gegevenstransmissie, op basis van gemeenschappelijke normen.

Daarenboven zal de inwerkingtreding van de veertiende BTW-richtlijn een grote vereenvoudiging van de formaliteiten aan de binnengrenzen meebrengen doordat de inning van de BTW naar belastingkantoren in het binnenland wordt verplaatst, maar zij zal op zichzelf de noodzaak niet wegnemen om bij binnenkomst in het land van invoer, dan wel - met meer reden - bij vertrek uit het land van uitvoer douanecontroles uit te voeren aan de grenzen, ten einde het bewijs van de daadwerkelijke uitvoer te leveren.

34. Ten einde een goede basis voor verdere vooruitgang te leggen zal de Commissie reeds in een vroeg stadium een toezegging van de Lid-Staten trachten te verkrijgen dat geen nieuwe of meer stringente controles of formaliteiten met betrekking tot goederen worden ingevoerd. Indien de Lid-Staten willen samenwerken, kan wellicht een verdere versoepeling van de formaliteiten aan de binnengrenzen tot stand worden gebracht door te vermijden dat dezelfde controles aan beide zijden van de grens worden uitgevoerd (de zogenaamde "banalisation"). Zo zou de Lid-Staat van uitvoer bijvoorbeeld het bewijs van de daadwerkelijke uitvoer van goederen of statistische gegevens over de uitvoer kunnen vragen aan het douanekantoor van binnenkomst in de Lid-Staat van invoer. Dit neemt niet weg dat de stap van een versoepeling naar de afschaffing van de controles aan de binnengrenzen fundamenteel is en een kwalitatief andere benadering vereist. Daartoe is het noodzakelijk een manier te vinden om de hindernissen uit de weg te ruimen die aan de diverse controles op goederen ten grondslag liggen.

Handels- en economisch beleid

35. Handelspolitieke maatregelen die alleen bepaalde Lid-Staten aangaan (overblijvende invoerquota die door sommige Lid-Staten worden gehandhaafd; door de Gemeenschap genomen, maar tot één of enkele Lid-Staten beperkte invoermaatregelen; invoerquota voor sommige Lid-Staten als een onderdeel van een maatregel voor de gehele Gemeenschap of van een door de Gemeenschap gecoördineerde overeenkomst) kunnen de Commissie op grond van artikel 115 van het EEG-Verdrag doen besluiten een Lid-Staat ertoe te machtigen, het beschermde produkt op zijn grondgebied van het vrije verkeer op het grondgebied van de Gemeenschap uit te sluiten. Nationale maatregelen die op grond van een machtiging door de Commissie worden genomen, brengen onvermijdelijk interne grensformaliteiten mee. Op te merken valt dat het in dit geval het ontbreken of niet-toepassen van een gemeenschappelijk beleid is dat aanleiding tot een dergelijke maatregel geeft. Zolang de door het Verdrag aan de Gemeenschap toegekende bevoegdheden niet ten volle worden uitgeoefend en het gemeenschappelijke handelsbeleid niet in die mate is verstevigd dat alle nationale beschermende maatregelen en alle door de Gemeenschap toegekende regionale quota kunnen worden afgeschaft, zal er bijgevolg behoefte aan enige vorm van controle blijven bestaan. De Commissie is van mening dat het haalbaar moet zijn deze afschaffing van nationale en regionale quota tegen 1992 te bereiken. Wij erkennen evenwel dat er wellicht nog aanzienlijke moeilijkheden moeten worden overwonnen.
36. Indien artikel 115 niet langer van toepassing zou zijn, zouden eventuele importbeperkingen in de gehele Gemeenschap moeten worden toegepast. Voor de naleving van dergelijke quota's, die grotendeels een zaak is van de administraties van de Lid-Staten, zou een intensieve samenwerking tussen de nationale overheden en de Commissie vereist zijn.

Indien het onmogelijk zou zijn alle individuele quota's van de Lid-Statens per 1992 op te heffen, zou hun toepassing niet meer aan de binnengrenzen kunnen worden gecontroleerd. Daartoe moeten andere middelen worden gevonden.

37. De zaken liggen anders wanneer een beroep wordt gedaan op Verdragsbepalingen betreffende het verhelpen van verstoringen van het economische evenwicht die tot ernstige moeilijkheden in de betalingsbalans dreigen te leiden. Het is praktisch gezien onmogelijk een nauwkeurig tijdschema vast te stellen voor een geleidelijke beperking van de toepassing van artikel 108, gezien het rechtstreekse verband tussen dit artikel en de economische situatie van sommige Lid-Statens. Indien men echter wil dat de afschaffing van de interne grenscontroles tegen 1992 een feit is, zal tegen die tijd moeten worden afgezien van controlemaatregelen aan de binnengrenzen.
38. Voorts zijn controles aan de binnengrenzen noodzakelijk in het kader van sommige mechanismen die van toepassing zijn op de handel in landbouwprodukten. Zo worden bijvoorbeeld, met betrekking tot bepaalde handelswaren, bij invoer en uitvoer monetaire compenserende bedragen toegepast; krachtens artikel 46 kunnen compenserende heffingen worden toegepast op de handel in artikelen waarvoor nog geen gemeenschappelijke ordening tot stand is gebracht; in andere sectoren van de handel kan het noodzakelijk zijn belastingen te heffen of nog andere technieken toe te passen. Het is duidelijk dat dit door de ontwikkeling van de desbetreffende onderdelen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid allemaal overbodig moet worden gemaakt. Ook zouden de landbouwprijzen automatisch moeten worden aangepast in geval van een monetaire herschikking bij voorkeur in het kader van het EMS; het zou vereisen dat gemeenschappelijke ordeningen tot stand worden gebracht voor de landbouwprodukten waarvoor er tot dusver geen bestond, ten einde zo de mogelijkheid van een beroep op artikel 46 uit te sluiten, en dat andere marktorganisaties worden aangepast. Voorts worden nog controles uitgevoerd in het kader van het gemeenschappelijk staalbeleid (invoercertificaten) en milieubeleid (toezicht op het vervoer van gevaarlijk en giftig afval). De nodige stappen zullen dan ook moeten worden gedaan om de gevolgen van de opheffing van de interne douaneformaliteiten voor deze beleidsterreinen te ondervangen.

Volksgezondheid

39. In het kader van de bescherming van de volksgezondheid worden de interne grensposten vaak gebruikt om diergeneeskundige en fytosanitaire controles uit te voeren. Voor de nationale autoriteiten zijn de verschillen tussen de nationale normen inzake volksgezondheid namelijk een reden om te controleren of ingevoerde goederen voldoen aan de nationale voorschriften. De Gemeenschap is dan ook begonnen met de uitvoering van een programma voor de harmonisatie van de essentiële gezondheidsvereisten, wat echter technisch niet eenvoudig is en veel tijd vergt. Maar zelfs met betrekking tot gebieden waarop de harmonisatie een feit is, zijn de interne grenscontroles niet altijd afgeschaft, omdat sommige Lid-Statens erop staan hun eigen controle te blijven uitvoeren. Bepaalde stappen werden genomen om de controle op diergeneeskundige en fytosanitaire certificaten in het binnenland te laten plaatsvinden. Deze maatregelen vertonen echter leemten. Of zij algemeen zullen worden toegepast hangt af van de vraag of de Lid-Statens bereid zijn van elkaar aan te nemen dat de controle op goederen naar behoren is uitgevoerd door het land van invoer.
40. Eén van de eerste maatregelen met het oog op de afschaffing van alle controles aan de binnengrenzen tegen 1992 dient erin te bestaan dat alle

diergeneeskundige controles (zowel op levende dieren als op dierlijke produkten) en fyto-sanitaire controles nog alleen worden uitgevoerd in de plaats van verzending, terwijl men op de plaats van bestemming de diergeneeskundige en fyto-sanitaire certificaten controleert (met daarnaast een controle op de produkten wanneer er redenen zijn om bedrog of nalatigheid te vermoeden).

41. Om dit te vergemakkelijken moeten, zowel in het handelsverkeer tussen de Lid-Staten als bij invoer uit derde landen, in ruimere mate gemeenschappelijke normen worden vastgesteld met betrekking tot levende dieren en dierlijke produkten waarvoor dergelijke normen nog niet bestaan. Aan dierlijke produkten die aan deze normen beantwoorden moet dan een EEG-kenmerk worden toegekend. Bovendien moeten de met het toezicht belaste instanties in het land van herkomst goederen die bestemd zijn voor consumptie in andere EEG-landen volgens gecoördineerde procedures controleren. Het onderlinge vertrouwen zou stellig in de hand worden gewerkt door het benoemen van communautaire inspecteurs die erop toezien dat de controles correct worden uitgevoerd. Voorts zouden de Lid-Staten, in het kader van de Gemeenschap, moeten samenwerken bij de bestrijding van frauduleuze praktijken en zouden regels moeten worden vastgesteld tot regeling van de aansprakelijkheid bij schade die het gevolg is van bedrog of nalatigheid.
42. Sommige invoerbeperkingen en quarantainemaatregelen zullen ook naar gemeenschappelijke normen verantwoord blijven om redenen van bescherming van de gezondheid van plant en dier. Om deze beperkingen zoveel mogelijk te harmoniseren moet het gemeenschappelijk beleid inzake ziektebestrijding worden geïntensiveerd.
43. Om het streefjaar 1992 te kunnen handhaven moet door de Gemeenschap en door de Lid-Staten een grote inspanning worden geleverd om het beleid van de Lid-Staten op diergeneeskundig en fyto-sanitair gebied op een zelfde niveau te tillen en om nationale normen zoveel mogelijk te doen samenvallen met de gemeenschappelijke normen. Voorzover dit doel wordt bereikt, kan de betekenis van diergeneeskundige en fyto-sanitaire certificaten drastisch worden verminderd en zullen specifieke beperkingen nog alleen nodig zijn in noodsituaties, wanneer ergens een epidemie uitbreekt. Voor dierlijke produkten volstaat het gebruik van het gezondheidskeurmerk.

Vervoer

44. Andere controles aan de binnengrenzen hebben ook betrekking op de wijze waarop de goederen worden vervoerd. Zij houden verband met de tenuitvoerlegging van het vervoerbeleid dan wel met de veiligheidsvoorschriften. Voor het grootste deel van het intracommunautaire vervoer gelden contingenten, wat verklaart waarom elk voertuig steeds een vervoervergunning aan boord moet hebben. De vergunningen en de vervoerverslagen worden meestal aan de grens gecontroleerd. Indien deze controles moeten worden afgeschaft, moeten de vervoercontingenten zelf geleidelijk worden versoepeld en opgeheven. Ook kunnen goederen - in het bijzonder gevaarlijke produkten - om veiligheidsredenen worden gecontroleerd. Bovendien worden in toenemende mate voertuigen aan de grens gecontroleerd op de nakoming van nationale vereisten; dit geldt met name voor reisbussen. Systematische veiligheidscontroles aan de binnengrenzen moeten worden afgeschaft. Wegvoertuigen die op het grondgebied van een Lid-Staat komen, zouden echter nog steeds gecontroleerd kunnen worden onder de voorwaarden waaronder dit op het nationale vlak mogelijk is. De aanneming en correcte toepassing van gemeenschappelijke veiligheidsnormen zal één en ander ten zeerste vergemakkelijken.

Statistieken

45. Een aantal formaliteiten die systematisch worden vervuld, hebben statistische doeleinden; deze statistieken worden niet alleen door de Lid-Staten, maar ook door de Gemeenschap gevraagd. De invoering van het eenheidsdocument zal aanvankelijk de grensformaliteiten vereenvoudigen, maar indien men wil dat de diverse statistische gegevens tegen 1992 op een uniforme wijze worden voorgesteld, zal nog een extra harmonisatie dan wel het afschaffen van sommige statistieken noodzakelijk zijn. Voorts zullen statistische gegevens moeten worden opgevraagd bij de bedrijven, zoals thans met statistieken over binnenlandse activiteiten het geval is, in plaats van te worden verkregen op grond van documenten die de goederen vergezellen. Moderne methoden van gegevensverzameling, met inbegrip van steekproeftechnieken, zullen het mede mogelijk maken te waarborgen dat juiste en volledige handelsstatistieken kunnen worden opgesteld.

Conclusie en tijdschema

46. Rekening houdend met de technische complexiteit van de te nemen maatregelen en met de omvang van de wetgevende arbeid die de Gemeenschapsinstellingen zullen moeten verrichten, verdient het volgens de Commissie aanbeveling in twee fasen te werk te gaan. In de eerste fase dient de nadruk te liggen op de verplaatsing naar elders - zo mogelijk vòòr 1988 - van controles en formaliteiten die thans aan de binnengrenzen plaatsvinden. In de tweede fase zal er dan naar worden gestreefd het beleid van de Lid-Staten te coördineren en de wetgeving onderling aan te passen zodat de belemmeringen en controles aan de binnengrenzen tegen 1992 volledig uit de weg zijn geruimd.

III. PERSONENCONTROLE

47. De formaliteiten waarmee individuele reizigers geconfronteerd worden, herinneren de gewone burger er permanent en op concrete wijze aan dat de opbouw van een echte Europese Gemeenschap nog verre van voltooid is.
48. Hoewel deze controles vaak niet meer dan steekproeven zijn, worden zij gezien als de veruitwendiging van een willekeurige administratieve macht die boven de individuen staat en als een negatie van het beginsel van het vrij verkeer van personen in een éëngemaakte Gemeenschap.
49. Op grond van deze overwegingen besloot de Europese Raad van Fontainebleau het "Comité Adonnino" de opdracht te geven om te onderzoeken welke maatregelen kunnen worden genomen om te komen tot "de afschaffing van alle politie- en douaneformaliteiten voor het personenverkeer aan de binnengrenzen van de Gemeenschap". Het comité achtte dit aspect zo belangrijk dat het ter zake in maart van dit jaar een interimverslag heeft ingediend.
50. De bedoelde controles zijn normaliter tweeerlei : enerzijds politiecontroles met betrekking tot de identiteit van de persoon in kwestie en de veiligheid van de vervoerde voorwerpen; en anderzijds belastingcontroles op de persoonlijke bezittingen die reizigers bij zich hebben. Hier wordt aandacht besteed aan de politiecontroles. De opheffing van fiscale belemmeringen en controles wordt besproken in Deel Drie.

51. Alles wat de Commissie op dit gebied heeft ondernomen, was erop gericht de controles aan de binnengrenzen soepeler te laten verlopen, aangezien zij niet geheel kunnen worden afgeschaft zolang - overeenkomstig de bezorgdheid waaraan de Europese Raad uiting heeft gegeven - geen afdoende beveiligingsmaatregelen tegen terrorisme en handel in verdovende middelen zijn genomen.
52. Overeenstemming werd reeds bereikt over het voorstel van de Commissie om een gemeenschappelijk paspoort in te voeren waaruit de rechtspositie van de houder als onderdaan van een Lid-Staat blijkt. Als een bijkomende stap in de richting van de afschaffing van alle controles heeft de Commissie voorgesteld een identificatiemiddel in te voeren waaraan de autoriteiten in één oogopslag kunnen zien dat de betrokken persoon recht heeft op vrije doorgang - de "Groene Schijf". Dit voorstel wordt momenteel door de Raad onderzocht en zou spoedig dienen te worden aangenomen.
53. Zoals reeds opgemerkt in de inleiding tot dit deel, houden politiecontroles aan de binnengrenzen rechtstreeks verband met de rechtmatige bezorgdheid van de politieke autoriteiten inzake de bestrijding van terrorisme, handel in verdovende middelen en misdaad. Zij kunnen bijgevolg slechts worden afgeschaft in het kader van een wettelijk en bestuursrechtelijk geheel van maatregelen waarbij de controles worden verplaatst naar de versterkte buitengrenzen van de Gemeenschap en de samenwerking tussen de bevoegde nationale instanties wordt verbeterd.
54. De Commissie zal reeds in een vroeg stadium een toezegging van de Lid-Staten trachten te verkrijgen dat geen nieuwe of meer stringente controles of formaliteiten met betrekking tot personen aan de binnengrenzen worden ingevoerd. Als volgende stap zal de Commissie maatregelen voorstellen om tegen 1988 alle controles bij het verlaten van de ene Lid-Staat met als bestemming een andere, geheel af te schaffen. Dit soort van controle is trouwens in de praktijk reeds zo goed als afgeschaft bij interne weggrensposten. Dit vereist dan wel een administratieve samenwerking tussen de politieautoriteiten en informatienetten, ten einde de politie in het land van binnenkomst in staat te stellen controles uit te voeren ten behoeve van de politie in het land van vertrek. Met betrekking tot de bestrijding van het terrorisme zou een dergelijk systeem een duurzame bescherming bieden. Bovendien belet dit systeem niet dat veiligheidscontroles - in tegenstelling tot identiteitscontroles - worden uitgevoerd op luchthavens.
55. Tegen 1992 wenst de Commissie zo ver te komen dat ook controles bij binnenkomst worden afgeschaft voor burgers van de Gemeenschap die uit een andere Lid-Staat komen. Met het oog daarop zullen voorstellen voor richtlijnen worden gedaan inzake :
- de onderlinge aanpassing van de wapenwetgeving van de Lid-Staten : het ontbreken van controles mag geen aansporing zijn om wapens te kopen in landen met een minder strenge wetgeving. Een voorstel zal worden ingediend in 1985, en dient uiterlijk in 1988 te worden goedgekeurd;
  - de onderlinge aanpassing van de wetgeving van de Lid-Staten inzake verdovende middelen : voorstellen zullen worden gedaan in 1987, met het oog op goedkeuring in 1989;
  - onderdanen van landen buiten de Gemeenschap : de afschaffing van controles aan de binnengrenzen zal het voor personen die onderdaan

zijn van landen die niet tot de Gemeenschap behoren veel gemakkelijker maken van de ene Lid-Staat naar de andere te reizen. Als een eerste stap zal de Commissie uiterlijk in 1988 de coördinatie voorstellen van de voorschriften inzake verblijf, binnenkomst en toegang tot de arbeidsmarkt voor onderdanen van niet EEG-landen. Problemen zouden zich kunnen voordoen ten aanzien van de mogelijkheid voor niet-EEG-onderdanen om hun verblijfplaats van de ene Lid-Staat naar de andere over te brengen. Deze zullen moeten worden onderzocht. Eveneens uiterlijk in 1988 zullen maatregelen worden voorgesteld met betrekking tot het asielrecht en de status van vluchtelingen.

- visumbeleid : het feit dat onderdanen van niet EEG-landen met een visum vrij verkeer hebben, kan de overeenkomsten ondermijnen die bestaan tussen Lid-Staten en derde landen. Het is dan ook noodzakelijk verder te gaan dan thans in het kader van de politieke samenwerking het geval is en een Europees visumbeleid te ontwikkelen. Hierbij moet het juiste evenwicht worden gevonden tussen de prerogatieven van een nationaal buitenlands beleid en het behoud van de doeltreffendheid van de bestaande bilaterale overeenkomsten. De daartoe vereiste voorstellen moeten in 1988 worden gedaan, ten einde in 1990 te worden goedgekeurd. Tevens dienen gemeenschappelijke regels te worden vastgesteld inzake uitlevering. Het daartoe vereiste voorstel moet worden gedaan in 1989 en in 1991 worden goedgekeurd.

56. Indien deze maatregelen door de Raad worden goedgekeurd, indien het nodige wordt gedaan om de controles aan de buitengrenzen te verscherpen en indien een betere samenwerking tussen de politie- en andere bevoegde diensten in de Lid-Staten tot stand kan worden gebracht, moet het mogelijk zijn politiecontroles aan de binnengrenzen tegen 1992 op te heffen.

DEEL TWEE : DE OPHEFFING VAN TECHNISCHE BELENMERINGEN

---

57. Het opheffen van grenscontroles doet, hoe belangrijk ook, nog geen werkelijke gemeenschappelijke markt ontstaan. Goederen en personen die zich binnen de Gemeenschap bewegen, dienen geen hindernissen binnen de Lid-Staten aan te treffen in plaats van aan de grens.
58. Dit betekent niet dat overal dezelfde regels moeten gelden, maar wel dat zowel goederen als burgers en bedrijven zich vrij binnen de Gemeenschap moeten kunnen bewegen. Onder bepaalde belangrijke voorwaarden (zie sub 63) moet als algemeen beginsel worden gesteld dat indien een produkt in één Lid-Staat conform de wetten is vervaardigd en in de handel gebracht, er geen reden is waarom het niet in de gehele Gemeenschap vrij zou mogen worden verkocht. De doelstellingen van de nationale wetgeving zoals de bescherming van gezondheid en leven van de mens en van milieu zijn meestal identiek. Hieruit volgt dat de voorschriften en controles die tot stand zijn gekomen om deze doelstellingen te bereiken, ook al hebben ze verschillende vormen aangenomen, in wezen op hetzelfde neerkomen en dus normaliter door alle Lid-Staten moeten worden erkend, waarbij de mogelijkheden van samenwerking tussen nationale instanties niet uit het oog moeten worden verloren. Wat geldt voor goederen geldt ook voor diensten en voor personen. Indien een burger of bedrijf uit de Gemeenschap voldoet aan de eisen ten aanzien van zijn activiteit in één Lid-Staat, kan er geen geldige reden zijn waarom die burger of dat bedrijf zijn economische activiteiten niet in andere delen van de Gemeenschap zou mogen ontplooiën.
59. De Commissie beseft volledig dat deze benadering een verandering van gewoonten en van denkpatronen inhoudt. Wat nodig is is een radicaal andere zienswijze die leidt tot nieuwe en vernieuwende oplossingen voor problemen - echte of schijnbare - die zich kunnen voordoen wanneer er geen grenscontroles meer bestaan.

I. VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

60. Terwijl de materiële barrières die in deel I ter sprake zijn gebracht de handelsstromen belemmeren en onaanvaardbare administratiekosten veroorzaken (die uiteindelijk door de consument worden betaald), hebben de barrières die ontstaan door verschillende nationale produktvoorschriften en normen een tweezijdig effect : Niet alleen veroorzaken zij extra kosten, maar ze verstoren ook productiepatronen, verhogen de kosten per eenheid en de kosten van voorraden, staan zakelijke samenwerking in de weg en verhinderen fundamenteel het ontstaan van een gemeenschappelijke markt voor industriële produkten. Zolang dergelijke barrières niet zijn opgeheven, zijn de Europese fabrikanten genoodzaakt zich op nationale en niet op continentale markten te richten en kunnen zij niet profiteren van de besparingen door schaalvergroting die een werkelijk verenigde interne markt biedt. Het niet tot stand brengen van een echte industriële gemeenschappelijke markt wordt een steeds ernstiger zaak omdat de kosten van onderzoek, ontwikkeling en commercialisering van nieuwe technologie met het oog op het internationale concurrentievermogen alleen in

overweging kunnen worden genomen in het vooruitzicht van een thuismarkt van continentale afmetingen.

De behoefte aan een nieuwe strategie

61. Het harmonisatiebeleid is de eerste 25 jaar de hoeksteen geweest van het optreden van de Gemeenschap en heeft resultaten zonder weerga opgeleverd bij het totstandbrengen van gemeenschappelijke voorschriften voor de gehele Gemeenschap. In de loop der jaren is echter een aantal tekortkomingen aan het licht getreden en het is duidelijk dat er in 1992 geen echte gemeenschappelijke markt tot stand kan zijn gebracht, indien de Gemeenschap het uitsluitend moet hebben van artikel 100 van het EEG-Verdrag. Er blijft uiteraard behoefte aan maatregelen die tot stand komen krachtens artikel 100; maar het aandeel daarvan wordt kleiner wanneer wordt geopteerd voor werkwijzen die sneller en minder omslachtig tot vooruitgang leiden: In ieder geval biedt artikel 43 voor de veterinaire en fytosanitaire controles de mogelijkheid van besluiten met gekwalificeerde meerderheid; de Raad maakt tot nu toe echter regelmatig gebruik van artikel 100, dat unanimititeit vereist, als bijkomende rechtsgrondslag. De Commissie acht dit niet gerechtvaardigd. Voor zover artikel 100 nog steeds wordt beschouwd als het enig juiste instrument, dienen er wegen voor een meer flexibele toepassing te worden gevonden. Uiteraard zou er sneller en effectiever uit hoofde van dit artikel kunnen worden gehandeld als de Raad zou besluiten de vooruitgang, waar deze op zich haalbaar is, niet door de unanimititseis te laten blokkeren.
62. De nieuwe strategie moet samenhangend zijn, dat wil zeggen dat zij niet alleen de totstandkoming van een gemeenschappelijke markt op zich ten doel moet hebben, maar in ruimer verband ook moet bijdragen aan de vorming van een groeiende en flexibele markt. Het streven moet niet zijn het opheffen van technische handelsbelemmeringen zonder meer, maar het opheffen van die belemmeringen op een wijze die bijdraagt tot verhoging van de efficiëntie en het concurrentievermogen van de industrie, wat leidt tot grotere welvaart en meer werkgelegenheid.
63. In principe kan daarom, nu de Raad in essentie de gelijkwaardigheid van de doelstellingen van nationale wetgeving heeft erkend (conclusies over normalisering, 16 juli 1984), wederzijdse erkenning een doeltreffende methode zijn om te komen tot een gemeenschappelijke markt in handels termen. Deze strategie vindt vooral steun in de artikel 30 t/m 36 van het EEG-Verdrag, waarbij nationale maatregelen met buitensporige en ongegronde beperkende gevolgen voor het vrije verkeer worden verboden.
64. Hoewel een beleid dat uitsluitend stoelt op wederzijdse erkenning wel zal leiden tot opheffing van handelsbarrières en tot vorming van een werkelijke gemeenschappelijke handelsmarkt, zou het wellicht onvoldoende zijn voor de opbouw van een groeiende markt, die is gebaseerd op het concurrentievermogen dat door een uniforme markt van continentale afmetingen kan ontstaan. Aan de andere kant is uit ervaring gebleken dat het alternatief, namelijk steunen op een beleid dat volledig uitgaat van harmonisering, leidt tot een overdaad aan voorschriften, van zeer lange adem is, onvoldoende soepel is en vernieuwing kan smoren. Wat nodig is, is een strategie die van beide benaderingen het beste combineert, maar bovenal snellere vooruitgang mogelijk maakt dan in het verleden.

De gekozen strategie

65. De commissie heeft oog voor de dieper liggende oorzaken van het bestaan van handelsbelemmeringen en erkent de wezenlijke gelijkwaardigheid van de doelstellingen van de wetgeving in de Lid-Staten ten aanzien van de bescherming van gezondheid, veiligheid en milieu. Haar harmoniserings-aanpak steunt op de volgende uitgangspunten :
- in de toekomst moet bij initiatieven voor de interne markt een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen datgene dat hoe dan ook moet worden geharmoniseerd en datgene waarvoor wederzijdse erkenning van nationale voorschriften en normen voldoende is; dit impliceert dat de Commissie bij elk initiatief voor harmonisatie zal bepalen of de nationale regelingen te veelvleien zijn in verhouding tot de nagestreefde vereisten en dientengevolge ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen in de zin van de artikelen 30 tot en met 36 van het EEG-Verdrag vormen;
  - harmonisering van de wetgeving (richtlijnen van de Raad op basis van artikel 100) zal in de toekomst worden beperkt tot het vaststellen van essentiële gezondheids- en veiligheidseisen die gelden in alle Lid-Staten en waaraan moet worden voldaan om een vrij verkeer van goederen mogelijk te maken;
  - harmonisering van industriële normen door het opstellen van Europese normen zal zoveel mogelijk worden bevorderd, maar het mag niet zo zijn dat het ontbreken van Europese normen wordt gebruikt als belemmering voor het vrije handelsverkeer. In afwachting van het tot stand komen van Europese normen dient wederzijdse aanvaarding van nationale normen met overeengekomen procedures het uitgangspunt te zijn.
66. Het ontstaan van de interne markt is in de eerste plaats afhankelijk van de bereidheid van de Lid-Staten om het in het Verdrag vastgelegde principe van het vrije verkeer van goederen te respecteren. Dit principe stelt de Commissie in staat de opheffing van alle ongefundeerde handelsbelemmeringen te eisen, maar is niet toereikend wanneer de belemmeringen overeenkomstig het Verdrag gerechtvaardigd zijn. Ook zal het voorkomen dat de invoering van gemeenschappelijke normen, vooral in de sectoren met geavanceerde technologie, het internationale concurrentievermogen van bedrijven uit de Gemeenschap stimuleert en verhoogt.

Harmonisering - een nieuw aanpak

67. Artikel 100 van het Verdrag stelt de Raad in staat om met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Commissie richtlijnen vast te stellen voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten welke rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of de werking van de Gemeenschappelijke Markt. Er zijn echter een aantal tekortkomingen aan het licht getreden in de procedures die zijn ingesteld voor de tenuitvoerlegging van artikel 100.
68. Zo heeft de gewoonte om uitvoerige technische specificaties in de richtlijnen op te nemen tot grote vertragingen geleid wegens de in de Raadsbesluiten vereiste eenparigheid. Voortaan zal in die sectoren waar

handelsbarrières worden opgeworpen door gerechtvaardigde verschillen in nationale wetgevingen betreffende de gezondheid en veiligheid van de burgers en de bescherming van consument, en milieu, de harmonisering van de wetgeving moeten worden beperkt tot het vaststellen van basiseisen, waaraan moet worden voldaan voor het vrije verkeer van goederen binnen de Gemeenschap. Het vaststellen van de technische specificaties van produkten die geacht worden aan de wettelijke eisen te voldoen zal geschieden door middel van Europese normen die worden uitgevaardigd door de Europese Commissie voor Normalisatie (CEN) of door sectorgebonden Europese normalisatieorganisaties op het gebied van elektriciteit en bouw zoals CENELEC, UEATC of RILEM die met gekwalificeerde meerderheid van stemmen besluiten.

69. De Commissie neemt stappen om de positie van deze Europese normalisatieinstanties en, in de telecommunicatiesector, van de CEPT te versterken. Dit wordt niet alleen beschouwd als een noodzakelijk hulpmiddel voor de "nieuwe aanpak", maar ook als een belangrijk element in de geleidelijke vervanging van nationale normen door Europese normen op alle terreinen.
70. De Raad zou zich in het algemeen minder met technische kwesties moeten bezighouden door meer gebruik te maken van zijn bevoegdheden om te delegeren zoals de Europese Raad heeft aanbevolen. Artikel 155 van het EEG-Verdrag voorziet uitdrukkelijk in deze mogelijkheid en opent de weg naar een vereenvoudigde wetgevingsprocedure. Deze procedure wordt al met succes toegepast in douanekwesties en bij de aanpassing van bestaande richtlijnen aan de vooruitgang van de techniek. De bemoedigende resultaten geven aan dat deze werkwijze uitbreiding verdient.
71. In dit algemeen beleid zal bijzondere aandacht worden besteed aan bepaalde sectoren zoals de informatietechnologie, telecommunicatie, bouw en levensmiddelen.
  - In de sector informatietechnologie en telecommunicatie wil de Commissie specifieke regels opstellen waarin rekening is gehouden met de behoefte aan veel grotere nauwkeurigheid en snellere besluitvorming teneinde compatibiliteit, intercommunicatie en "interworking" van gebruikers en aanbieders van informatiediensten in de gehele Gemeenschap te waarborgen. Deze sector valt doorgaans onder de verantwoordelijkheid van de overheden en in het bijzonder van de PTT's. In dit kader is het belangrijk dat deze taak zoveel mogelijk op gemeenschappelijke basis wordt uitgevoerd, en dat de daaruit voortvloeiende specificaties (en de desbetreffende taken en certificeringsprocedures) vanaf het begin onderling worden erkend. Recente voorstellen van de Commissie en de overeenkomst van juli 1984 met de CEPT sluiten bij deze tendens aan;
  - wegens de grote verscheidenheid aan produkten in de bouwnijverheid zal de Commissie overgaan tot het opstellen van Europese normen voor gebouwen zodanig dat de aansluiting tussen componenten en de constructies waarin zij worden gebruikt is verzekerd. De Commissie meent dat een en ander bijdraagt tot de dereguleringsinspanningen;

- op het gebied van de levensmiddelen is de communautaire wetgeving tot nu toe geconcentreerd - en zal blijven - op het uitvaardigen van "horizontale" richtlijnen voor het gebruik van levensmiddelenadditieven, etiketteringsvoorschriften en dergelijke, waarbij het er onder meer om gaat de gezondheid en de veiligheid van de consument te beschermen. Overeenkomstig de "nieuwe aanpak" en in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie Dooge, zal de Commissie voorstellen doen voor doelmatiger procedures voor de tenuitvoerlegging van de harmonisatie krachtens artikel 100 in deze sector. Bij deze aanpak wordt ervan uitgegaan dat het opstellen van en het toezicht houden op de details en technische aspecten van deze richtlijnen wordt gedelegeerd aan de Commissie, daarin geadviseerd door het Wetenschappelijk Comité Levensmiddelen, waardoor de Raad zich vrij kan concentreren op de belangrijke criteria voor veiligheid en gezondheid die in acht moeten worden genomen. In deze zin zal de Commissie vòòr het eind van 1985 bij de Raad en bij het Europese Parlement een mededeling indienen en zal zij voorstellen doen voor uitbreiding van Richtlijn 83/189/EEG tot de voedingssector.

72. De Commissie acht het van wezenlijk belang dat in alle programma's die gericht zijn op de eenmaking van de interne markt, met de belangen van alle betrokkenen zoals de sociale partners in de industrie, de handel en de consumenten rekening wordt gehouden. Zij meent ook dat die belangen aan bod moeten komen in het beleid inzake veiligheid en gezondheid van werknemers en consumenten. Daarom zijn er regelingen getroffen om consumentenorganisaties bij de werkzaamheden van de CEN en de CENELEC te betrekken en de Commissie zal, daarin bijgestaan door het Raadgevend Consumentencomité, verdere stappen ondernemen om te bewerkstelligen dat consumentenbelangen een plaats krijgen.
73. Daarnaast zal de Commissie zich nog eens buigen over alle nog hangende voorstellen met het doel die voorstellen in te trekken die als niet van wezenlijk belang of als niet strokend met de nieuwe lijn worden beschouwd.

Voorkoming van nieuwe belemmeringen

74. Uit de ervaring blijkt dat het feit dat een staat lid is van de Gemeenschap niet altijd voldoende tot uiting komt in de standpunten en visie van de overheid van die staat. Wanneer regeringen van Lid-Staten nieuwe wetten of voorschriften voor nationale doeleinden nodig achten houden zij bij het ontwerpen van nationale regelingen niet altijd automatisch rekening met de Gemeenschapsdimensie of met de noodzaak de hindernissen in de betrekkingen tussen Lid-Staten zo klein mogelijk te maken. Op die manier laat men de kans voorbijgaan om eenvoudige en goedkope verbeteringen tot stand te brengen.
75. Om het opwerpen van nieuwe barrières te voorkomen, houdt Richtlijn 83/189/EEG nu voor de Lid-Staten de verplichting in de Commissie vooraf in kennis te stellen van alle ontworpen voorschriften en normen betreffende technische specificaties die zij voornemens zijn op hun grondgebied in te voeren. De desbetreffende Lid-Staat moet de goedkeuringsprocedure dan stilzetten waardoor de Commissie en de overige Lid-Staten de gelegenheid hebben om na te gaan of het ontwerp elementen bevat die wellicht handelsbelemmeringen doen ontstaan en, zo ja, om krachtens artikel 30 of 100 hiertegen de nodige maatregelen te heffen.

76. Deze nieuwe "informatie"-procedure, die volledig in werking trad op 1 januari 1985, betekent een belangrijke vooruitgang en heeft al resultaat geboekt doordat een aantal mogelijke belemmeringen voor het vrije handelsverkeer van goederen tussen de Lid-Staten zijn voorkomen. Daarom is het nodig dat deze procedure, die nog niet voor alle industriële produkten geldt wordt uitgebreid tot bijvoorbeeld de levensmiddelen- en geneesmiddelensector. Op het gebied van de milieubescherming kan een soortgelijke vooruitgang worden geboekt door het "gentleman's agreement" inzake kennisgeving dat sinds 1973 heeft bestaan, verbindende werking te geven.

Onderlinge erkenning

77. Naar aanleiding van uitspraken van het Hof van Justitie hebben zowel het Europese Parlement als de Commissie Dooge zich nog eens op het uitgangspunt gesteld dat goederen die rechtmatig worden vervaardigd en in de handel gebracht in een Lid-Staat, vrije toegang moeten krijgen tot andere Lid-Staten. In gevallen waarin harmonisering van voorschriften en normen niet onmisbaar wordt geacht uit het oogpunt van hetzij gezondheid en veiligheid hetzij industrieel belang, moet onmiddellijke en volledige erkenning van verschillende kwaliteitsnormen, voorschriften voor de samenstelling van levensmiddelen en dergelijke regel zijn. Zo kan zeker een verkoopverbod niet uitsluitend worden gebaseerd op het argument dat een ingevoerd produkt is vervaardigd volgens specificaties die afwijken van de in het land van invoer gebruikte specificaties. Er bestaat geen verplichting voor de koper om de gelijkwaardigheid aan te tonen van een produkt dat is gemaakt overeenkomstig de voorschriften van het land van uitvoer. Ook kan van die koper niet worden verlangd dat hij een dergelijk produkt aan extra technische tests of aan certificatieprocedures in de staat van invoer onderwerpt. Een ieder die goederen koopt, of hij nu groothandelaar, kleinhandelaar of eindgebruiker is, dient het recht te hebben zijn leverancier waar dan ook in de Gemeenschap zonder enige beperking te kiezen. De Commissie zal alle bevoegdheden die zij krachtens het Verdrag en met name de artikelen 30 t/m 36 heeft, gebruiken om dit beginsel van wederzijdse erkenning uit te breiden.
78. Op het specifieke terrein van test- en certificatieprocedures staat een belangrijk initiatief op stapel dat binnen de Gemeenschap moet leiden tot wederzijdse erkenning van tests en certificaten, zodat de verspillende duplicatie van tests, die in sommige sectoren eerder regel dan uitzondering is, wordt vermeden. Dit initiatief houdt in het opstellen van gemeenschappelijke voorwaarden en praktijkcodes voor de werkzaamheden van laboratoria en goedkeuringsinstanties. Deze codes worden gebaseerd op de bestaande codes voor goede laboratoriumpraktijk en de goede fabricagepraktijk die al op grote schaal worden toegepast.
79. De vaststelling en uitvoering van deze nieuwe strategie betekent op den duur minder voorschriften voor bedrijven die op Gemeenschapsschaal willen opereren. Op de (voortaan meer beperkte) gebieden waarop nog harmonisatie noodzakelijk zal zijn, zullen ondernemingen slechts moeten voldoen aan één enkele reeks geharmoniseerde voorschriften in plaats van 10 of 12 verschillende, om hun produktie in de gehele Gemeenschap vrij in het verkeer te kunnen brengen. Zo zullen de toepassing van de nieuwe aanpak van de normalisatie en het streven naar onderlinge erkenning op een

toenemend aantal gebieden het besluitvormingsproces bespoedigen en de noodzaak tot opstelling van een nieuwe reeks Gemeenschapsregels bovenop de nationale voorschriften voorkomen.

Nucleaire materialen

80. Wegens de speciale aard van nucleair materiaal gelden voor de overdracht daarvan tussen de Lid-Staten bijzondere voorwaarden. In november 1984 stelde de Commissie een herziening van hoofdstuk VI van het Euratom-Verdrag voor. Dit voorstel behelsde onder meer de eenmaking van de interne nucleaire markt en de rechtskracht van deze voorwaarden in communautair verband.

II. OVERHEIDSOPDRACHTEN

81. Overheidsopdrachten vertegenwoordigen een niet-onaanzienlijk deel van het BNP. De betrokken autoriteiten hebben nog steeds de neiging hun aankopen en overeenkomsten binnen hun eigen land te houden. Deze blijvende verdeling in afzonderlijke nationale markten is een van de meest in het oog springende belemmeringen voor de totstandkoming van een echte interne markt.
82. De in artikel 30 en volgende van het EEG-Verdrag neergelegde basisregel dat er op de gemeenschappelijke markt vrij verkeer van goederen moet bestaan, zonder dat er tussen de Lid-Staten kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking worden toegepast, geldt ten volle met betrekking tot de levering van goederen aan aankopende overheidsdiensten. Hetzelfde geldt trouwens voor de in artikel 59 en volgende vastgelegde basisregels betreffende het vrij verrichten van diensten. Specifieke voorschriften om een einde te maken aan discriminerende praktijken bij de levering van goederen werden neergelegd in Richtlijn 70/32/EEG, terwijl Richtlijn 77/62/EEG tot doel heeft de aanbestedingsprocedures open te stellen voor inschrijvers uit de gehele Gemeenschap. Op analoge wijze coördineert Richtlijn 71/305/EEG de aanbestedingsprocedures op het gebied van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, ten einde de gunningsprocedure doorzichtiger te maken voor potentiële inschrijvers in de gehele Gemeenschap. Richtlijn 81/304/EEG heeft betrekking op het vrij verrichten van diensten op dit gebied.
83. Uit statistieken blijkt evenwel dat de richtlijnen slechts in zeer geringe mate worden toegepast; voor minder dan een op vier ECU van de overheidsuitgaven op de onder de coördinatierichtlijnen vallende gebieden verschijnt een aankondiging in het Publikatieblad en kan dus de concurrentie, hoe theoretisch ook, in de gehele Gemeenschap haar rol vervullen.
84. De Commissie zal besprekingen openen met de Lid-Staten, en via de Lid-Staten met de aanbestedende diensten, over de toepassing van de richtlijnen. Daarbij dient te worden uitgegaan van een grondig onderzoek naar de wijze waarop de richtlijnen in de wetgeving van iedere Lid-Staat zijn verwerkt en worden toegepast. In dat onderzoek dient vooral aandacht te worden besteed aan een aantal kritieke kwesties, zoals bepaalde procedure-details (het splitsen van opdrachten, onderhandse aanbesteding), bijzondere aanbestedende diensten (Defensie, Volksgezondheid, deelregeringen) en produkten (computers, voertuigen, medische uitrusting en benodigheden). Voorts zullen maatregelen worden genomen om bij de

publikatie van de aankondigingen een betere kwaliteit en een snellere service te verlenen en in het bijzonder om het elektronische publikatiesysteem TED (tenders electronic daily) te ontwikkelen.

85. Indien men een verdere openstelling van de markt voor overheidsopdrachten in de hand wil werken, is het dringend noodzakelijk de richtlijnen te verbeteren ten einde de doorzichtigheid te vergroten. De voorrang dient te worden gegeven aan een systeem van vòdrinformatie, aan het publiceren van het voornemen om een beroep te doen op onderhandse aanbesteding, aan het publiceren van de toewijzing van de opdrachten en aan een verbetering van de kwaliteit en de frequentie van de statistieken. Gelet op het grote aantal opdrachten dat thans valt beneden de drempel - boven die drempel zijn de richtlijnen van toepassing - lijkt ook een herziening van het niveau van die drempels wenselijk. Overigens zullen de pogingen van de Gemeenschap om iets te doen aan de psychologische remmen op het wagen van de stap over de grens, aan geloofwaardigheid winnen, wanneer de Commissie op een meer zichtbare wijze toezicht uitoefent op de naleving van de bestaande voorschriften.
86. Vier belangrijke sectoren - energie, vervoer, water en (wat de opdrachten voor leveringen betreft) telecommunicatie - vallen momenteel onder geen van de bestaande richtlijnen. Nu spreekt het vanzelf dat het toepassingsgebied van de richtlijnen vòòr 1992 tot deze sectoren moet worden uitgebreid, maar daarnaast moeten ook maatregelen worden genomen om rekening te houden met het feit dat sommige aanbestedende instanties in deze sectoren tot de publieke sector behoren, terwijl andere particuliere ondernemingen zijn. Twee benaderingen zijn mogelijk : een onderlinge aanpassing van de wetgeving van de Lid-Staten via richtlijnen, en/of toepassing van de mededingingsvoorschriften op basis van de artikel 85, 86 en 90 van het EEG-Verdrag, soms gecombineerd met een in oorsprong meer pragmatische aanpak, zoals in de telecommunicatiesector werd geprobeerd. De Commissie zal vòòr einde 1987 voorstellen indienen.
87. Het volledig openstellen van de markt voor overheidsopdrachten in de sector dienstverlening is van levensbelang voor de toekomst van de Europese economie. Artikel 58 van het EEG-Verdrag is onverkort van toepassing, maar op dit ogenblik vallen alleen bouwopdrachten onder Richtlijn 71/305/EEG, terwijl bij levering van goederen occasioneel ook diensten kunnen worden verstrekt, maar slechts voor zover de waarde ervan niet die van de produkten zelf overtreft. Deze beperking moet worden opgeheven zodat de toegang tot uit overheidsmiddelen gefinancierde dienstencontracten zoals die welke verband houden met de bouwnijverheid, ook voor leveranciers uit andere Lid-Staten worden opengesteld. Ook bepaalde diensten in de sector nieuwe technieken (zie sub 113-123) hebben behoefte aan een grote markt met continentale afmetingen, ten einde hun potentieel volledig te kunnen realiseren. Als voorbeeld kan de gegevensverwerking in al zijn vormen worden genoemd, een sector waarin het mogelijke aankoopbeleid van grote invloed is. Bovendien doet de omzetting van koopcontracten in dienstverleningscontracten reeds zijn invloed gelden op het toepassingsgebied van de richtlijn, voornamelijk bij computers. De Commissie zal voor 1987 voorstellen indienen, op grond waarvan de Raad uiterlijk 1988 zal dienen te besluiten.

III. VRIJ VERKEER VAN WERKNEMERS EN ZELFSTANDIGEN : EEN NIEUW INITIATIEF TEN BEHOEVE VAN DE BURGERS VAN DE GEMEENSCHAP

88. De Commissie acht het van essentieel belang dat de belemmeringen die binnen de Gemeenschap nog bestaan voor het vrije verkeer van zelfstandigen en werknemers tegen 1992 uit de weg worden geruimd. Zij vindt dat de Gemeenschapsburgers, als zij dat wensen, vrij moeten zijn hun beroep in de hele Gemeenschap uit te oefenen zonder verplicht te zijn formaliteiten te vervullen die uiteindelijk ertoe zouden kunnen dienen dit verkeer te ontmoedigen.
89. Er zij op gewezen dat het vrije verkeer van werknemers bijna voltooid is en dat de uitspraken van het Hof van Justitie het recht van de overheid in de Lid-Staten om posten voor te behouden voor eigen staatsburgers beperken. Er bestaan echter nog steeds enkele problemen en de Commissie heeft het voornemen de nodige voorstellen te doen om de laatste belemmeringen voor het vrije verkeer en verblijf van migrerende werknemers in de Gemeenschap uit de weg te ruimen. Verder zal de Commissie maatregelen nemen om omslachtige administratieve procedures in verband met verblijfsvergunningen te elimineren. Zij heeft reeds een voorstel ingediend met betrekking tot de belasting van deze werknemers en hun gezinnen. Het voornaamste probleem is in dit geval de belasting van loontrekkenden die in de ene Lid-Staat wonen en hun inkomen in een andere Lid-Staat verwerven (dit geldt hoofdzakelijk voor grensarbeiders).
90. De Commissie zal ook verder streven naar goedkeuring en snelle toepassing van haar voorstel betreffende de gelijkwaardigheid van beroepskwalificaties, dat moet zorgen voor gemakkelijker vergelijkbare getuigschriften van beroepsbekwaamheid. In de praktijk zou deze doelstelling tegen 1988 bereikt moeten zijn, zodat de tweede fase vòòr 1990 van start kan gaan. Deze tweede fase zal de invoering van een Europese "beroepsopleidingskaart" inhouden, die het bewijs zal zijn dat de houder een specifieke kwalificatie is toegekend.
91. Op het gebied van het recht van vestiging voor zelfstandigen is weinig vooruitgang geboekt. Dat komt voornamelijk door de complicaties bij het streven naar harmonisatie van de beroepskwalificaties. Toch heeft dit streven geleid tot een aanzienlijke mate van vrij verkeer voor werkenden in de gezondheidssector. De Europese Raad heeft, in verband met de eerdere verdragen op dit gebied, de wens uitgesproken maatregelen te bevorderen die tastbare verbeteringen bieden in het dagelijkse leven van de Gemeenschapsburgers. Met name in Fontainebleau wenste de Europese Raad de instelling van een algemeen stelsel voor de wederzijdse erkenning van academische titels. Uitgaande van dezelfde gedachtengang is de Commissie van mening dat ook voor leerlingopleidingen een dergelijke erkenning plaats zou moeten vinden.
92. Het Comité-Adonnino heeft in maart 1985 een voorlopig rapport ingediend dat enkele richtlijnen in dit verband bevat; de Commissie werd verzocht hieraan concreet vorm te geven.
93. Daarom zal de Commissie - die de conclusies van het rapport-Adonnino heeft goedgekeurd - ten einde de belemmeringen voor het recht van vestiging uit de weg te ruimen, bij de Raad in de loop van dit jaar een ontwerp indienen

voor een kaderrichtlijn over een algemeen stelsel van erkenning. De voornaamste elementen van dat stelsel zullen zijn : het principe van wederzijds vertrouwen tussen de Lid-Staten; het principe van de vergelijkbaarheid van universitaire studies tussen de Lid-Staten; de wederzijdse erkenning van titels en diploma's zonder voorafgaande harmonisatie van de voorwaarden voor de toegang tot en de uitoefening van beroepen; de uitbreiding van het algemene stelsel tot werknemers. Tenslotte zouden eventuele verschillen tussen de Lid-Staten, met name met betrekking tot de opleiding, gecompenseerd worden door beroepservaring.

94. Tot slot moeten maatregelen om het vrije verkeer van personen tot stand te brengen niet beperkt blijven tot de werkenden. Daarom wil de Commissie haar steun aan samenwerkingsprogramma's tussen instellingen voor voortgezet onderwijs in de diverse Lid-Staten uitbreiden ten einde de mobiliteit van studenten te bevorderen, de academische erkenning van titels en diploma's te vergemakkelijken en de jonge mensen, die voor de toekomst van de economie van de Gemeenschap moeten zorgen, te helpen in Europese termen te denken. Einde van dit jaar zal de Commissie nieuwe voorstellen doen op dit gebied, met name voor een communautair stelsel van beurzen voor studenten die een deel van hun studie in een andere Lid-Staat willen volbrengen.

IV. EEN GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT VOOR DIENSTEN

95. Naar de mening van de Commissie is het niet overdreven, de totstandbrenging van een gemeenschappelijke markt voor diensten te zien als een van de hoofdvorauswaarden voor een terugkeer tot economische welvaart. Het dienstenverkeer is even belangrijk voor een economie als het goederenverkeer. De veelheid van activiteiten die als "diensten" kunnen worden aangemerkt en het feit dat dienstverleners zich niet bewust lijken te zijn van hun gemeenschappelijke belangen in deze sector, zijn twee van de redenen waarom hun rol en betekenis zo lang zijn ondergewaardeerd. Een andere reden was, dat in het verleden vele diensten werden verleend door de industrie, terwijl thans de tendens uitgaat naar het oprichten van speciale ondernemingen of althans speciale eenheden voor dienstverrichtingen. Ondanks de bepalingen van de artikelen 59 en 62 van het Verdrag is de vooruitgang bij het tot stand brengen van de vrijheid grensoverschrijdende diensten te verrichten binnen de Gemeenschap veel langzamer geweest dan de bij het vrije verkeer van goederen geboekte vooruitgang. Dit valt met name te betreuren omdat in de afgelopen jaren door de specialisatie en de snelle ontwikkeling van nieuwe typen diensten duidelijk is aangetoond, hoe groot het potentieel voor groei en werkgelegenheidschepping in de gehele dienstensector wel is.
96. Twee voorbeelden mogen voldoende zijn als toelichting van dit potentieel, alsmede als vingerwijzing voor het gevaar, dat Europa terrein kan verliezen aan zijn voornaamste handelsconcurrenten, indien het er niet in slaagt, voldoende verreikende initiatieven te nemen.
97. Ten eerste maakten in 1982 de verhandelbare en niet-verhandelbare diensten reeds 57% uit van de toegevoegde waarde van de Gemeenschapseconomie, terwijl de bijdrage van de industrie van 30,6% in 1973 is gedaald tot

minder dan 26%. Ten tweede blijkt uit een vergelijking van de werkgelegenheidsvooruitzichten in de verschillende sectoren van 1973 tot en met 1982 een gestadige achteruitgang van de werkgelegenheid in de industrie, die na 1979/1980 nog versnelde. Daarentegen werden in dezelfde periode meer dan 5 miljoen arbeidsplaatsen geschapen in de dienstensector van de gemeenschappelijke markt. Hoewel dit cijfer absoluut gezien indrukwekkend is, ziet het er in vergelijking met de overeenkomstige cijfers in de VS (13,4 miljoen) en Japan (6,7 miljoen) minder goed uit. Een verdere reden voor bezorgdheid is dat in de Gemeenschap, anders dan bij onze voornaamste externe concurrenten het geval is, deze tendens sinds 1980 is verzwakt ten gevolge van de recessie.

98. Hoewel het recht op vrijheid tot het verrichten van diensten in de Gemeenschap sinds het eind van de overgangperiode rechtstreeks heeft gegolden, zoals door het Hof van Justitie werd erkend in het arrest Van Binsbergen, zijn ondernemingen en individuele personen er nog niet in geslaagd deze vrijheid ten volle te benutten.
99. Om deze redenen is de Commissie van oordeel dat snel moet worden opgetreden ten behoeve van de openstelling van de gehele dienstenmarkt. Dit geldt zowel voor de nieuwe dienstensectoren zoals informatiemarketing en audiovisuele diensten, alsook voor de zogenaamde traditionele (doch zich snel ontwikkelende) diensten als vervoer, bankwezen en verzekeringen, die, indien zij naar behoren worden gestimuleerd, een fundamentele ondersteunende rol kunnen spelen voor industrie en handel.

"Traditionele" diensten

100. Van het grootste belang - omdat de Gemeenschap al veel te lang heeft nagelaten zich de potentiële voordelen daarvan ten nutte te maken - is het vereiste, de grensoverschrijdende markt in de traditionele dienstensector open te stellen, en met name voor bankwezen, verzekeringen en vervoer. De Commissie zou er de nadruk op willen leggen dat alle noodzakelijke voorstellen voor de openstelling van deze beide sectoren reeds zijn gedaan, doch nog steeds op een besluit van de Raad wachten. De Raad dient derhalve de nodige besluiten te nemen, zoals aangegeven in het tijdschema dat in 1990 dient te zijn voltooid.

Bank- en financiële diensten

101. De liberalisering van financiële diensten, die verbonden is met die van het kapitaalverkeer, zal een belangrijke stap naar de financiële integratie van de Gemeenschap en de verruiming van de interne markt vormen.
102. Thans wordt in toenemende mate de nadruk gelegd op het vrije verkeer van "financiële produkten", dat steeds gemakkelijker wordt gemaakt door de technologische ontwikkelingen. Tot op zekere hoogte kan een vergelijking worden getrokken tussen de benadering die door de Commissie is gevolgd na de arresten "Cassis de Dijon" met betrekking tot industrie- en landbouwprodukten en wat thans dient te geschieden met betrekking tot verzekeringspolissen, bouwspaarcontracten, consumentenkrediet, deelnemingsbewijzen van instellingen voor collectieve belegging in effecten enz. De Commissie is van mening dat het mogelijk dient te zijn de uitwisseling van dergelijke "financiële produkten" op Europees niveau te vergemakkelijken, met een minimale coördinatie van de voorschriften (met name op het punt van vergunningverlening, financieel toezicht en sanering, liquidatie enz.)

als grondslag voor de onderlinge erkenning door de Lid-Staten van wat elk van hen doet ter vrijwaring van de belangen van het publiek.

103. Bij deze harmonisatie dient, met name met betrekking tot het toezicht op lopende activiteiten, te worden uitgegaan van het beginsel van "toezicht van het thuisland". Dit betekent dat het toezicht op de financiële instelling in eerste instantie dient te worden toevertrouwd aan de bevoegde autoriteiten van haar Lid-Staat van oorsprong, waaraan alle voor het toezicht nodige inlichtingen zouden moeten worden medegedeeld. De autoriteiten van de Lid-Staat waarin de dienstverrichting geschiedt, vervullen, hoewel zij natuurlijk zekere bevoegdheden behouden, een medewerkende rol. Er zou een minimale harmonisatie van de regels betreffende het toezicht plaats moeten vinden, hoewel het vereiste daarover overeenstemming te bereiken de noodzakelijke en reeds al te lang uitgestelde beslissingen niet verder mag ophouden.
104. De tenuitvoerlegging van deze beginselen op het gebied van de kredietinstellingen (met name banken) wordt actief voortgezet, met name langs de volgende lijnen :
- er wordt een diepgaande coördinatie uitgevoerd van de normen voor financiële stabiliteit die de kredietinstellingen dienen na te komen en de beheersbeginselen die zij moeten toepassen (bijvoorbeeld met betrekking tot hun eigen vermogen, solvabiliteits- en liquiditeitsverhoudingscijfers, het toezicht op grote risico's);
  - de regels van de Vierde en Zevende Richtlijn vennootschapsrecht inzake de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening worden thans aangepast aan de sector kredietinstellingen;
  - bovendien worden de voorwaarden gecoördineerd waaraan moet worden voldaan door instellingen die toegang willen verkrijgen tot de markten alsmede van de op communautair niveau te nemen maatregelen bij een reorganisatie of liquidatie van een instelling in crisisgevallen;
  - op een meer specifiek gebied streeft de Commissie naar de coördinatie van de onderlinge erkenning van de financiële technieken die door instellingen voor hypothecair krediet worden gehanteerd en van de regels die van toepassing zijn op het toezicht op dergelijke instellingen.
105. In het verzekeringsbedrijf worden de praktijk en voorschriften voor het toezicht op verzekeraars, met name met betrekking tot hun financiële stabiliteit, door in 1973 (niet-levensverzekering) en 1979 (levensverzekering) vastgestelde richtlijnen ter vergemakkelijking van de uitoefening van het recht van vestiging reeds gecoördineerd. Bovendien vindt reeds lang nauwe samenwerking plaats tussen de toezichthoudende autoriteiten. Derhalve is het terrein voorbereid voor het vrij verrichten van diensten over de grenzen heen, hetgeen derhalve geen onoverkomelijke problemen dient op te leveren, met name aangezien bij de richtlijn van 11 mei 1960 het kapitaalverkeer met betrekking tot premies en betalingen ten aanzien van alle verzekeringsvormen is vrijgemaakt. Niettemin moet worden aangetekend dat een richtlijn, die beoogt het vrij verrichten van diensten in het niet-levensverzekeringsbedrijf te vergemakkelijken door de rol die de verschillende toezichthoudende autoriteiten dienen te spelen

bij grensoverschrijdende transacties nader af te bakenen, nog niet door de Raad is vastgesteld. Bovendien zal het in de nabije toekomst noodzakelijk zijn de aspecten van het vrij verrichten van diensten die specifiek zijn voor het levensverzekeringsbedrijf, aan een nader onderzoek te onderwerpen.

106. In de sector effecten is de coördinatie van de regels die van toepassing zijn op ondernemingen voor collectieve belegging in effecten (OCBE's), gericht op het verschaffen van overeenkomstige waarborgen aan beleggers met betrekking tot de door OCBE's uitgegeven aandelen, ongeacht de Lid-Staat waarin de OCBE is gelegen. Na goedkeuring door de autoriteiten in zijn Lid-Staat zal een OCBE zijn aandelen in de gehele Gemeenschap vrij op de markt kunnen brengen, zonder dat aanvullende controles mogen worden ingevoerd. Dit betekent dat deze richtlijn een voorbeeld is van het beginsel van "toezicht van het thuisland". De onderlinge erkenning zal mogelijk worden gemaakt door de coördinatie van de waarborgen die door het betrokken financiële produkt worden geboden.
107. Afgezien van het OCBE-voorstel, dienen nog werkzaamheden te worden verricht ten einde te waarborgen dat de effectenmarkten bevredigend werken en dat daarbij de belangen van de beleggers optimaal worden behartigd. Ook de thans verrichte werkzaamheden ter schepping van een Europese effectenmarkt op basis van communautaire effectenbeurzen zijn van betekenis voor de totstandbrenging van een interne markt. Deze werkzaamheden beogen de barrières tussen de effectenbeurzen op te ruimen en een communautair stelsel voor de verhandeling van effecten van internationale betekenis te scheppen. Het doel is hier elektronische verbindingen tussen de effectenbeurzen tot stand te brengen, zodat hun leden orders kunnen uitvoeren op de effectenmarkt onder de beste voorwaarden voor hun cliënten. Een dergelijke koppeling zou de diepte en de liquiditeit van de communautaire effectenmarkten aanzienlijk vergroten, en hun in staat stellen op meer efficiënte wijze niet alleen te concurreren met effectenbeurzen buiten de Gemeenschap doch ook met de onofficiële en ongecontroleerde markten daarbinnen.

Vervoer

108. Het recht op het vrij verlenen van vervoerdiensten in de gehele Gemeenschap is een belangrijk onderdeel van het in het Verdrag voorgescreven gemeenschappelijk vervoerbeleid. Er zij op gewezen dat vervoer meer dan 7% van het BBP van de Gemeenschap vertegenwoordigt en dat de ontwikkeling van een vrije markt in deze sector aanzienlijke economische gevolgen zou hebben voor handel en industrie. De recente uitspraak van het Hof in de zaak van het Europese Parlement tegen de Raad wegens het niet nemen van besluiten op het gebied van het gemeenschappelijk vervoerbeleid (zaak 13/83) onderstreept de noodzakelijkheid van vooruitgang op dit gebied.
109. Behalve de in het kader van de afschaffing van grenscontroles voor het wegvervoer reeds genoemde maatregelen, zijn voor het tot stand brengen van de interne markt de volgende maatregelen in de vervoersector vereist :
- voor het goederenvervoer over de weg tussen Lid-Staten is het belangrijk dat ten laatste in 1988 alle kwantitatieve beperkingen (contingenten) worden opgeheven en de voorwaarden worden vastgesteld waaronder

vervoerders binnenlands vervoer (cabotage) mogen verrichten in een Lid-Staat waarin zij niet woonachtig zijn;

- voor het beroepspersonenvervoer over de weg moet de vrijheid tot het verrichten van diensten in 1989 zijn verwezenlijkt;
  - voor het internationale goederenvervoer over de binnenwateren zal de vrijheid tot het verrichten van diensten worden verwezenlijkt waar zulks nog niet het geval is. Zo nodig zullen de voorwaarden worden vastgesteld waaronder vervoerders in een Lid-Staat waarin zij niet woonachtig zijn binnenlands vervoer (cabotage) mogen verrichten. Beide maatregelen dienen in 1989 in werking te treden;
  - in het zeevervoer moet het vrij verrichten van diensten tussen Lid-Staten einde 1986 tot stand zijn gebracht, echter met de mogelijkheid van een beperkte periode voor de geleidelijke opheffing van bepaalde soorten beperkingen;
  - in de luchtvaartsector zal in 1987 een grotere vrijheid in het luchtvervoer tussen Lid-Staten tot stand moeten zijn gekomen. Daartoe moet de regeling inzake vaststelling en goedkeuring van tarieven worden gewijzigd en de bevoegdheid van de regeringen om beperkingen op te leggen inzake capaciteit en toegang tot de markt worden begrensd.
110. Ten einde de tenuitvoerlegging van maatregelen van het gemeenschappelijk beleid in de vervoersector mogelijk te maken zal de Raad uiterlijk in december 1985 een besluit moeten nemen (vliegtarieven en sommige aspecten van het zeevervoer); in juni 1986 (resterende aspecten in de sectoren luchtvervoer en zeevervoer); en in december 1986 (vervoer over de weg, binnenwateren, busdiensten).
111. Indien de Raad nalaat de voorgestelde verordeningen inzake de toepassing van de mededingingsregels op lucht- en zeevaart aan te nemen, is de Commissie voornemens overeenkomstig artikel 89 van het EEG-Verdrag beschikkingen te nemen waarin de bestaande inbreuken worden vastgesteld en de Lid-Staten worden gemachtigd de door de Commissie bepaalde maatregelen te treffen.
112. Al deze maatregelen vertegenwoordigen slechts een deel van het gemeenschappelijk vervoerbeleid dat nog andere maatregelen omvat (bijvoorbeeld beleid inzake overheidssteun, betere financiering van de spoorwegen, harmonisatie in de wegensector, infrastructuurplanning en investeringen) die niet rechtstreeks betrekking hebben op de interne markt maar een essentieel onderdeel zijn van dit beleid.

Nieuwe technieken en diensten

113. De ontwikkeling van nieuwe technieken heeft geleid tot de oprichting en ontwikkeling van nieuwe grensoverschrijdende diensten die een steeds belangrijker rol spelen in de economie. Deze diensten kunnen echter alleen tot volle ontwikkeling worden gebracht indien zij worden ingezet op een ruime, onbelemmerde markt. Dit geldt zowel voor audio-visuele diensten, informatie- en gegevensverwerkingsdiensten als voor geautomatiseerde marketing- en distributiediensten.

114. De Commissie zou ook willen benadrukken dat voor een markt zonder belemmeringen op Gemeenschapsniveau, aangepaste telecommunicatienetten met gemeenschappelijke normen vereist zijn.
115. Op het gebied van audio-visuele diensten moet de Gemeenschap zich ten doel stellen te streven naar het tot stand brengen van een de gehele Gemeenschap omvattende omroepzone. De omroep is een belangrijk onderdeel van de communicatie-industrie waarvan verwacht wordt dat zij zich snel zal ontwikkelen tot een sleutelsector van de economie in de Gemeenschap en een beslissende invloed zal hebben op het toekomstige mededingingsvermogen van de communautaire industrie op de interne markt.
116. In overeenstemming met de doelstelling van het Verdrag een gemeenschappelijke markt voor diensten in te stellen, moeten allen die omroepprogramma's uitzenden, heruitzenden of ontvangen, dit desgewenst op een gemeenschapomvattende basis kunnen doen. Deze vrijheid gaat samen met het recht op vrije informatieverlening over de grenzen heen.
117. Doordat de omroepdiensten zich hoofdzakelijk in een nationaal kader hebben ontwikkeld, worden degenen die omroepactiviteiten over de grenzen van de Lid-Staten heen wensen te ontwikkelen, gehinderd door bestaande en potentiële wettelijke belemmeringen. Deze belemmeringen bestaan hoofdzakelijk uit diverse beperkingen op de mate waarin omroepprogramma's reclame mogen bevatten, en uit het recht van houders van auteursrechten en daarmee verwante rechten om voor iedere Lid-Staat afzonderlijk vergunning te verlenen voor het wederuitzenden via kabel of omroep. Op grond van het in mei 1984 aangenomen Groenboek van de Commissie over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel, zijn een aantal maatregelen noodzakelijk om een enkele de gehele Gemeenschap omvattende omroepzone tot stand te brengen. Als een eerste stap naar deze doelstelling zal de Commissie in 1985 daarover voorstellen doen. De Raad zou vòòr 1987 een besluit moeten nemen.
118. De informatiemarkt ondergaat eveneens verstrekkende wijzigingen ten gevolge van de toepassing van nieuwe informatietechnieken. Deze wijzigingen zijn hoofdzakelijk een gevolg van :
  - de bijna exponentiële toename van de hoeveelheid beschikbare informatie;
  - de steeds snellere veroudering van nieuwe informatie;
  - de sterke tendens tot informatie-uitstraling over de grenzen heen; en
  - de toepassing van nieuwe informatietechnieken.
119. De informatie zelf en informatiediensten ontwikkelen zich steeds meer tot algemeen verhandelde en waardevolle goederen en, in vele opzichten, tot grondstoffen voor industrie en handel. Het openen van de markt daarvoor wordt dus steeds belangrijker. Bovendien wordt de werking van markten voor andere goederen bepaald door de overdracht en beschikbaarheid van informatie. Als artikel heeft deze evenwel unieke en moeilijke eigenschappen.
120. De informatiemarkt is kracht bijgezet door een reeks programma's die op 27 juli 1981 en 27 november 1984 door de Raad werden aangenomen. Het lopende programma is toe aan een interim-evaluatie in de loop van dit jaar. Maar er is meer nodig voor een bevredigende interne markt. Zoals de

Europese Raad heeft erkend, zijn daartoe een gemeenschappelijk beleid en strategie noodzakelijk waarbinnen een doorzichtig reglementair kader en doorzichtige voorwaarden kunnen worden opgebouwd. De Commissie heeft hierover een document ter algemene discussie uitgegeven en is voornemens in aansluiting daarop in de periode 1985-1987 voorstellen te doen en richtsnoeren te geven.

121. Het Europese marketing- en distributiesysteem zal eveneens een diepgaande technologische hervorming ondergaan. Met videotextsystemen wordt het mogelijk producten rechtstreeks bij de fabrikant te bestellen waardoor een radicale verandering wordt teweeg gebracht in de traditionele distributiekkanalen en tevens een grotere doorzichtigheid van de markt wordt gegarandeerd. Deze nieuwe technieken kunnen leiden tot een verhoogde commerciële activiteit in de Gemeenschap en met name in de postordersector.
122. Ook het elektronisch betalingsverkeer zal informatie en commerciële transacties bevorderen. De nieuwe betaalkaarten (geheugenkaarten, online-kaarten) zullen de bestaande cheques en kredietkaarten verdringen. Er bestaat reeds een overeenkomst inzake de compatibiliteit van videotext-apparatuur in de Gemeenschap, maar een dergelijke overeenkomst bestaat niet voor de productie van de nieuwe kaarten.
123. De Commissie is voornemens voorstellen te doen om te helpen bij de definitie van gemeenschappelijke technische kenmerken van de voor de productie van de nieuwe betaalkaarten te gebruiken machines zodat deze in de gehele Gemeenschap gelijk zijn. Zij zal er eveneens naar streven om in overeenstemming met de mededingingsvoorschriften van de Gemeenschap overeenkomsten op Europees niveau aan te moedigen tussen banken, handelaars, producenten en verbruikers met betrekking tot de compatibiliteit van systemen, netwerkverbindingen, gebruiksvoorschriften en/of commissies.

V. HET KAPITAALVERKEER

124. De liberalisatie van het kapitaalverkeer in de Gemeenschap heeft een drievoudig doel :
125. Ten eerste kan bij het tot stand brengen van een grote interne markt het financiële aspect daarvan niet buiten beschouwing blijven. Een vrij verkeer van goederen, diensten en personen houdt in dat bedrijfsleven en particulieren in de Gemeenschap moeten kunnen beschikken over een doelmatige financiële dienstverlening. De harmonisatie van de nationale voorschriften inzake de werkzaamheden van financiële instellingen en markten zou sterk worden belemmerd als het kapitaalverkeer onderworpen bleef aan beperkingen.
126. Ten tweede moet worden beklemtoond dat monetaire stabiliteit, in de zin van het algemeen niveau van prijzen en wisselkoersverhoudingen, een essentiële voorwaarde is voor de goede werking en de ontwikkeling van de interne markt. Maatregelen om een vrijer kapitaalverkeer tot stand te brengen dienen dan ook gelijke tred te houden met maatregelen om het Europees Monetair Stelsel te versterken en te ontwikkelen. Wisselkoersstabiliteit en convergentie van het economisch beleid van de Lid-Staten zijn positieve elementen bij de geleidelijke opheffing van belemmeringen

voor het vrije kapitaalverkeer; anderzijds leidt een grotere financiële vrijheid tot meer discipline in het economisch beleid.

127. Ten derde zal het openstellen van de kapitaal- en geldmarkten een stimulans zijn voor de economische ontwikkeling van de Gemeenschap omdat daardoor een optimale allocatie van de besparingen kan worden bereikt. Ten behoeve van het bedrijfsleven in en buiten de Gemeenschap moet een aantrekkelijk en concurrerend geïntegreerd financieel systeem tot stand worden gebracht.
128. Enkele Lid-Staten hebben de vrijwaringsclausules van de artikel 73 en 108, lid 3, van het Verdrag moeten inroepen om beperkingen van het kapitaalverkeer, dat volgens de communautaire wetgeving in principe geliberaliseerd is, te handhaven of opnieuw in te voeren. De Commissie heeft besloten voortaan de volgende criteria aan te leggen :
- vrijwaringsmaatregelen mogen slechts gedurende een beperkte periode worden toegepast;
  - de getroffen maatregelen moeten op geregelde tijdstippen worden herzien en geleidelijk worden afgeschaft naarmate de moeilijkheden die er de aanleiding voor waren afnemen;
  - afgesproken moet worden de vrijwaringsclausules niet toe te passen op kapitaalbewegingen op een zo korte termijn dat zij niet als speculatief kunnen worden beschouwd en die in rechtstreeks verband staan met het vrij verkeer van goederen, diensten en personen.
129. In het algemeen is het kapitaalverkeer in de Gemeenschap thans vrijer dan aan het einde van de jaren zeventig. Het Verenigd Koninkrijk heeft in 1979 alle deviezencontroles afgeschaft en de regelingen die Denemarken thans toepast zijn conform de communautaire voorschriften. In december 1984 heeft de Commissie Frankrijk, Italië en Ierland in het licht van de bovengenoemde criteria toegestaan beperkingen van bepaalde kapitaalbewegingen te blijven toepassen. Daarbij hield zij rekening met de toen door de Franse en de Italiaanse autoriteiten getroffen maatregelen om de beperkingen te verminderen. Deze afwijkingen zijn voor een beperkte periode verlengd.
130. In tegenstelling met de Verdragsbepalingen betreffende het vrije verkeer van goederen en diensten is het principe van vrijheid van kapitaalverkeer niet rechtstreeks van toepassing. Vooruitgang in die richting is slechts mogelijk mits door richtlijnen de laatstelijk in 1960 en 1962 vastgestelde communautaire verplichtingen worden uitgebreid. Dit vereist :
- maatregelen om de voorwaarden te harmoniseren waaronder de financiële instellingen werkzaam zijn, en aldus de ontwikkeling van een gemeenschappelijke markt van financiële diensten te bevorderen. Daartoe is reeds bij de Raad een voorstel ingediend voor een richtlijn betreffende de liberalisatie van transacties in de aandelen uitgegeven door ondernemingen voor collectieve belegging in effecten. Een soortgelijk voorstel zal te zijner tijd moeten worden ingediend voor de liberalisatie van de hypotheeksector;

- een aanpassing van de communautaire verplichtingen aan de veranderende financiële technieken en dus een verbetering van de regelingen voor operaties die sterk in omvang zijn toegenomen. De Gemeenschap zal acties moeten ondernemen om verrichtingen te liberaliseren als de uitgifte, het plaatsen en de verwerving van risicokapitaaleffecten, transacties in effecten die door de Instellingen van de Gemeenschap zijn uitgegeven, en handelskrediet op lange termijn.

131. Naast de verantwoordelijkheid die de Gemeenschap heeft op het gebied van het scheppen en beheren van een wetgevend kader voor de liberalisatie van het kapitaalverkeer, zal zij maatregelen moeten treffen om alle verrichtingen die voor de Gemeenschap van belang zijn geleidelijk te liberaliseren.
132. De Commissie is voornemens een sterkere controle uit te oefenen op deviezencontrolemaatregelen die, ook al zijn zij niet strijdig met de verplichtingen van de Gemeenschap inzake de liberalisatie van het kapitaalverkeer, een potentiële belemmering zijn voor betalingen die verband houden met een normaal geliberaliseerd goederen-, diensten- of kapitaalverkeer. Na het Arrest Luisi-Carbone van 31 januari 1984 heeft de Commissie de Lid-Staten reeds medegedeeld in hoeverre zij nog controles mogen toepassen. Van 1992 af moeten alle nog resterende deviezencontroles elders worden uitgevoerd dan aan de grens.

VI. SCHEPPING VAN PASSENDE VOORWAARDEN VOOR SAMENWERKING TUSSEN ONDERNEMINGEN

133. Geen binnengrenzen en een vrij verkeer van goederen, diensten en kapitaal zijn van fundamenteel belang voor de interne markt. Hiermee kan de Gemeenschap echter niet volstaan : zij moet tevens het klimaat of de voorwaarden scheppen waardoor de samenwerking tussen de ondernemingen wordt bevorderd. Door die samenwerking wordt de industriële en commerciële basis van de interne markt versterkt, hetgeen vooral van belang is voor het midden- en kleinbedrijf, dat immers wegens zijn omvang uiterst gevoelig is voor de algemene omstandigheden waarin het moet functioneren;
134. Ondanks de vooruitgang op dit gebied wordt de samenwerking tussen de ondernemingen uit verschillende Lid-Staten nog steeds gehinderd door tal van wettelijke, fiscale en administratieve voorschriften, waarbij nog soms belemmeringen komen die het gevolg zijn van verschillen in opvattingen en gewoonten. De Commissie heeft als opdracht maatregelen te treffen tegen verstoring van de concurrentie ten gevolge van het opsplitsen van de markten door afspraken over handelspraktijken of verkapte overheidssteun. De Commissie zal ook doorgaan met het toepassen van concurrentieregels door samenwerking toe te staan tussen ondernemingen die de technische en economische vooruitgang kunnen bevorderen binnen het kader van een verenigde markt.
135. De Commissie moet er ook voor zorgen dat de budgetaire en financiële instrumenten van de Gemeenschap een stimulans vormen voor de samenwerking tussen ondernemingen uit verschillende Lid-Staten. Zij zal de toekomstige

onderzoekprogramma's in deze richting leiden, zowel in het nog niet concurrerende onderzoekstadium als in dat van de proef- of demonstratieprojecten. ESPRIT en BRITE, programma's die thans in uitvoering zijn, hebben reeds een zeer positieve invloed gehad op het Europese bedrijfsleven door de mogelijkheden tot samenwerking die zij bieden. Ook het Regionaal Fonds moet in staat worden gesteld een bijdrage op dit gebied te leveren.

Schepping van een rechtskader ter bevordering van de samenwerking tussen ondernemingen

136. Het ontbreken van een communautair rechtskader voor grensoverschrijdende werkzaamheden door ondernemingen en voor samenwerking tussen ondernemingen van verschillende Lid-Staten heeft - zij het ook slechts om psychologische redenen - ertoe geleid dat talrijke potentiële gezamenlijke projecten niet van de grond zijn gekomen. De Gemeenschap bereidt thans voor de eerste maal het terrein voor voor een nieuw type associatie, dat "Europees samenwerkingsverband" zal heten en onder een uniforme communautaire wetgeving zal vallen; doel ervan is het ondernemingen uit verschillende Lid-Staten gemakkelijker te maken bepaalde projecten samen te ondernemen.
137. Ook dient te worden aangetekend dat nog steeds wordt gewacht op een besluit van de Raad betreffende het voorgenomen statuut voor Europese Naamloze Vennootschappen. De Commissie is zich ervan bewust dat de schepping van een optionele rechtsvorm op communautair niveau veel aantrekkingskracht heeft als een instrument voor de industriële samenwerking die op een verenigde interne markt nodig is. Het is duidelijk dat in 1992 een besluit zal moeten zijn genomen over het voorgestelde statuut. Intussen is de Commissie voornemens zich te concentreren op maatregelen ter aanpassing van de nationale rechtsregelingen en sluit daarbij de mogelijkheid niet uit dat haar voorstel inzake Europese Naamloze Vennootschappen zal worden gewijzigd ten einde rekening te kunnen houden met de resultaten die bij de bespreking van de harmonisatiemaatregelen zijn bereikt.
138. Afgezien van een klein aantal eenmanszaken zijn de ondernemingen meestal georganiseerd in de vorm van een vennootschap of firma; als zij in de Gemeenschap zijn opgericht, moet de regel van niet-discriminerende behandeling op hen worden toegepast. Deze regel is van primordiaal belang als het gaat om de verwerving van aandelenkapitaal.
139. Er zou veel meer gebruik kunnen worden gemaakt van procedures, zoals die voor het aanbieden van aandelen aan het publiek ten einde het aandelenbezit te herstructureren, als de voorschriften op dit gebied niet zo sterk zouden verschillen van het ene land tot het andere. Dergelijke operaties kunnen veel aantrekkelijker worden gemaakt door minimumgaranties te vragen, voornamelijk met betrekking tot de informatie die aan de betrokkenen moet worden verstrekt, terwijl het aan de Lid-Staat zelf kan worden overgelaten controlemethoden vast te stellen en de instanties aan te wijzen die het toezicht zullen uitoefenen. Een voorstel zal worden ingediend in 1987 en de besluiten moeten in 1989 genomen zijn.
140. Naarmate de interne markt verder tot ontwikkeling komt zullen de in de vorm van vennootschappen of firma's georganiseerde ondernemingen steeds meer betrokken worden bij allerlei intracommunautaire operaties, hetgeen zal leiden tot een steeds groter aantal relaties met aangesloten onder-

nemingen, crediteuren en andere partijen buiten het land waarin de zetel van de onderneming gevestigd is. Om deze ontwikkeling te kunnen volgen zijn reeds maatregelen getroffen of aan de orde gesteld om de wetgeving van de Lid-Staten te coördineren, in het bijzonder die op de naamloze vennootschappen, die in economisch opzicht de belangrijkste categorie vormen.

141. Deze aanpassing van wetgevingen heeft tot doel alle betrokkenen, meeren-deels ondernemingen, te beschermen. Via de verbetering van de wettelijke relaties tussen de ondernemingen wordt door de coördinatie van het vennootschapsrecht tevens bijgedragen tot de samenwerking in het bedrijfsleven.
142. Een vennootschap onder nationaal recht geniet echter niet dezelfde voordelen als een natuurlijk persoon als het gaat om verplaatsingen van de ene Lid-Staat naar de andere. Traditioneel vestigt een onderneming zich in een andere Lid-Staat door een filiaal of dochteronderneming op te richten, waarvoor in een niet-discriminerende behandeling is voorzien bij het Verdrag van Rome. De wettelijke status van dergelijke filialen is echter nog steeds ver van bevredigend. Hoewel op bepaalde punten reeds een harmonisatie heeft plaatsgevonden, zouden alle bedrijfsvestigingen die een integrerend deel uitmaken van een onderneming en in de Gemeenschap gevestigd zijn ook moeten kunnen genieten van de voordelen van dergelijke harmonisatiemaatregelen in het kader van een dereguleringsbeleid. Zo zou bijvoorbeeld de verplichting verslagen over de activiteit van een dochteronderneming in de Gemeenschap in te dienen, moeten worden afgeschaft als de hoofdzetel een afschrift van zijn jaarrekening indient bij de instantie die verantwoordelijk is voor de betrokken vestiging. In 1986 zal een voorstel worden ingediend; het besluit van de Raad wordt verwacht voor 1988.
143. Wil zij in de behoeften van een werkelijke interne markt voorzien, dan kan de Gemeenschap zich niet beperken tot de regelingen voor het oprichten van dochtermaatschappijen of filialen die de ondernemingen in staat moeten stellen zich gemakkelijker in een andere Lid-Staat te vestigen. Aan het bedrijfsleven moet tevens de mogelijkheid worden geboden tot grensoverschrijdende fusies. Dit zou dan het laatste stadium zijn in een proces van samenwerking, dat bijvoorbeeld kan beginnen met een financiële participatie zonder meer. Het ziet er naar uit dat de goedkeuring van het voorstel van de Commissie voor een Tiende Richtlijn weinig moeilijkheden zou hoeven opleveren, omdat het vraagstuk grotendeels kan worden geregeld op basis van de reeds bestaande voorschriften voor binnenlandse fusies.
144. In de praktijk zal samenwerking meestal leiden tot de vorming van een groep juridisch zelfstandige doch verbonden ondernemingen. Deze ontwikkeling is reeds het voorwerp van coördinatie op het vlak van de geconsolideerde jaarrekening. Dient hiermee te worden volstaan? De doorzichtigheid van het concern is niet het enige probleem. Er moet ook een billijk evenwicht tot stand worden gebracht tussen de belangen van het concern als geheel en die van haar leden, waarbij met name rekening moet worden gehouden met de houders van minderheidsdeelnemingen en de crediteuren van dochtermaatschappijen. Op dit gebied vertoont de wetgeving van de meeste

Lid-Staten echter ernstige hiaten omdat zij nog steeds teveel gebaseerd is op het principe van de bedrijfsautonomie, hetgeen bij de huidige concentratiegraad verouderd mag worden genoemd. Naargelang de uitkomst van de thans lopende raadplegingen, overweegt de Commissie een voorstel daartoe uit te werken.

Intellectuele en industriële eigendom

145. Verschillen in de wetgeving betreffende de intellectuele eigendom hebben een rechtstreeks negatieve invloed op de handel in de Gemeenschap en het vermogen van de ondernemingen om de gemeenschappelijke markt als een eenheid te beschouwen voor hun economische bedrijvigheid.
146. Als eerste stap zal een besluit moeten worden genomen over het Europese handelsmerk en over het voorstel betreffende de aanpassing van het merkenrecht der Lid-Staten. Dit zal aanzienlijke voordelen opleveren : de ondernemingen zullen hun activiteiten kunnen aanpassen aan de communautaire dimensie als zij met een enkele aanvraag een merk kunnen verkrijgen dat in alle Lid-Staten is beschermd. Ter voorbereiding van de goedkeuring van de regeling inzake het Europese handelsmerk door de Raad zal de Commissie de nodige aanvullende voorstellen indienen (uitvoeringsvoorschriften; regeling inzake de vergoedingen; vestigingsplaats en werktaal van het Europese merkenbureau; procedureregels van de Kamer van Beroep). De besluiten van de Raad zouden in 1987 moeten worden genomen.
147. Sinds kort doen zich nieuwe moeilijkheden voor door de technologische veranderingen op een aantal gebieden als computersoftware, microschemelingen en biotechnologie, waaraan de bestaande systemen van intellectuele eigendom moeten worden aangepast. Om een solide juridische grondslag voor de investeringen in nieuwe technieken te scheppen moet de aanpassing op gelijkvormige wijze geschieden, opdat de reeds onvolmaakte markt van de intellectuele eigendom niet nog meer wordt verzwakt.
148. Wat het octrooi betreft is het Verdrag van Luxemburg van 1975 over het Europese octrooi voor de gemeenschappelijke markt, dat belangrijke voordelen voor het bedrijfsleven zal meebrengen, nog niet in werking getreden. De Commissie is voorstander van een oplossing waarbij dit verdrag onmiddellijk in werking zou treden, althans voor de Lid-Staten die de overeenkomst kunnen bekrachtigen.
149. De Commissie is dan ook voornemens de Raad maatregelen voor te stellen betreffende de octrooibeschermtng van uitvindingen in de biotechniek en de wettelijke bescherming van microschemelingen (het laatste moet dringend geschieden in 1985). De problemen op het gebied van het auteursrecht en daarmee verwante rechten zullen worden onderzocht in een in 1985 te publiceren advies waarin de prioriteiten zullen worden vastgelegd. Bijzondere aandacht zal hierbij gaan naar de invoering van een communautair kader voor de wettelijke bescherming van software.

Belasting

150. De Commissie zal eind 1985 een witboek over de belastingheffing op ondernemingen in de Gemeenschap publiceren. In dat document zal zij de diverse voorstellen die de Raad reeds in behandeling heeft, in een algemeen kader onderbrengen. Bovendien zal zij van de gelegenheid gebruik maken om de behoeften aan verdere gemeenschappelijke actie op dit gebied te evalueren. In het Europese bedrijfsleven leeft immers algemeen het gevoel dat het fiscale klimaat in Europa niet zo gunstig voor risico-dragend kapitaal en innovatie is als bij onze voornaamste concurrenten.
151. Inmiddels zal de Commissie bij de Raad aandringen op spoed bij de behandeling van een aantal voorstellen die tot doel hebben belemmeringen voor de samenwerking tussen Europese ondernemingen op te heffen (fiscale behandeling van moedermaatschappij en dochterondernemingen, belasting van fusies, vermijding van dubbele belasting) en hem verzoeken prioriteit te verlenen aan de harmonisatie van de indirecte belastingen op effectentransacties en aan het voorstel om in alle Lid-Staten meer gebruik te maken van de overdracht van verliezen naar latere of vroegere boekjaren.

VII. TOEPASSING VAN HET GEMEENSCHAPSRECHT

152. Het streven van de Gemeenschap op politiek en legislatief niveau een uitgebreide thuismarkt te scheppen voor burgers en bedrijfsleven van de Gemeenschap, zal vergeefs zijn indien de juiste toepassing van de overeengekomen voorschriften niet wordt gewaarborgd. Helaas hebben de Lid-Staten onder de druk van de economische crisis niet altijd weerstand kunnen bieden aan de neiging protectionistische maatregelen te treffen, en de Commissie heeft tengevolge van het grote aantal klachten dat zij heeft ontvangen deze niet altijd binnen een redelijke termijn kunnen behandelen. Er is geen reden waarom de Lid-Staten, wier staatshoofden en regeringsleiders zich verbonden hebben tot de voltooiing van de interne markt, niet zouden verwachten en verwelkomen dat de Commissie haar taken, in verband met het tenuitvoer leggen van de voorschriften die een dergelijke voltooiing mogelijk maken, zal uitvoeren, zelfs indien deze tenuitvoerlegging hun soms rechtstreeks en individueel kan raken.
153. Van het totale aantal door de Commissie ontvangen klachten heeft circa 60 %, d.w.z. gemiddeld 255 per jaar, betrekking op de artikelen 30-36 van het Verdrag; zij kan echter wegens gebrek aan middelen in een bepaald jaar slechts circa 100 gevallen regelen. De daaruit voortvloeiende vertragingen en achterstand zijn in het voordeel van de inbreukmakende staten, belemmeren stelselmatig optreden, leiden tot politieke en economische onevenwichtigheden bij de inbreukprocedures, en zijn frustrerend voor het vertrouwen van het bedrijfsleven en van het grote publiek. Er zullen maatregelen moeten worden getroffen om deze situatie te verhelpen.
154. Bovendien zal de Commissie haar algemene actie ter verbetering en rationalisatie van haar interne procedures voortzetten, ten einde schendingen snel en doeltreffend te beteugelen. Zij zal haar maatregelen ter voorkoming en regeling van inbreuken op elkaar aansluiten en de mogelijke

invoering van sancties overwegen; zij zal voorts alle mogelijkheden onderzoeken om interim-maatregelen te nemen ten einde de uitvoering van nationale wettelijke regelingen die duidelijk inbreuk maken op het Gemeenschapsrecht op te schorten.

Doorzichtigheid

155. De afschaffing van ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen geschiedt normalerwijze van geval tot geval door middel van individuele inbreukprocedures. Gezien de praktische tekortkomingen van zulk een gevalsgewijze verwerking zal de Commissie meer stelselmatig moeten optreden, door middel van het bekendmaken van algemene mededelingen waarin de rechtspositie wordt uiteengezet, met name met betrekking tot de artikelen 30-36 voor een gehele economische sector of met betrekking tot een bijzonder type belemmering. Deze mededelingen zouden een richtsnoer vormen voor de overheidsautoriteiten ten aanzien van hun verplichtingen, alsmede voor de Gemeenschapsburgers met betrekking tot de rechten die zij genieten.
156. De Commissie is voornemens voor 1988 mededelingen bekend te maken betreffende auto's, voedingsmiddelen, farmaceutische producten en chemische producten als prioritaire sectoren. De Commissie zal geleidelijk een definitieve koppeling tot stand brengen tussen haar voorstellen voor harmonisatie van de wetgevingen en haar mededelingen waarin de gevolgen van de artikelen 30 tot en met 36 worden toegelicht. In elk geval is het duidelijk dat, indien de harmonisatie achterblijft bij de overeengekomen tijdschema's, het niet-optreden van de Raad de Commissie niet kan vrijstellen van haar verplichting, de nodige maatregelen te nemen om het vrije verkeer van goederen binnen de Gemeenschap te waarborgen onder voorwaarden die consistent zijn met de doelstellingen van het Verdrag en de uiterste termijn van 1992.

Mededingingsbeleid en steunmaatregelen van de staat

157. Een sterk mededingingsbeleid zal een fundamentele rol spelen bij de handhaving en versterking van de interne markt. Het zal bijdragen tot een verbeterde allocatie van de middelen en tot de versterking van de doeltreffendheid en het mededingingsvermogen van Europese ondernemingen. Naarmate de Gemeenschap de interne markt verder voltooit zal het noodzakelijk zijn zeker te stellen dat met de mededinging strijdige praktijken niet tot nieuwe vormen van plaatselijk protectionisme leiden, die alleen maar een heropdeling van de markt tengevolge zouden hebben.
158. In dit kader zal het van bijzondere betekenis zijn dat de Gemeenschapsregeling inzake steunmaatregelen van de staten stringent ten uitvoer wordt gelegd. Er bestaat een tendens aanzienlijke overheidsmiddelen te besteden aan steunmaatregelen voor niet concurrerende industrieën en ondernemingen. Deze leiden dikwijls niet alleen tot concurrentievervalsing doch op lange termijn tot de ondermijning van het streven naar de vergroting van het Europese mededingingsvermogen. Zij houden een aftapping van schaarse openbare middelen in en dreigen de inspanningen voor de opbouw van de interne markt te ontkrachten. Naarmate de materiële en technische belemmeringen binnen de Gemeenschap worden opgeheven, zal de Commissie ervoor zorgdragen dat een stringent beleid wordt gevoerd met betrekking tot steunmaatregelen van de staten, zodat geen overheidsmiddelen worden gebruikt om bepaalde ondernemingen kunstmatig te bevoordelen boven andere. Een doeltreffende Gemeenschapsregeling zal het mogelijk maken te waar-

borgen dat de beschikbare middelen in plaats van voor niet-levensvatbare activiteiten worden bestemd voor krachtige en werkgelegenheidsscheppende toekomstindustrieën.

159. De Commissie stelt thans een overzicht op van de steunmaatregelen van de staten en zal in 1986 een verslag uitbrengen waarin de consequenties voor het toekomstige nationale steunbeleid zullen worden uiteengezet.

DEEL III - OPHEFFING VAN DE FISCALE BARRIERES

I. INLEIDING

160. Gezien het zeer grote aandeel van de fiscale controles in de verrichtingen die worden uitgevoerd aan de binnengrenzen van de Gemeenschap zal de opheffing van de fiscale barrières onvermijdelijk gevolgen hebben voor de Lid-Staten op het punt van de indirecte belastingen. De aanpassingen die noodzakelijk zijn om deze praktische problemen op te lossen liggen echter in de lijn van de verbintenis die op zich is genomen door de ondertekenaars van het Verdrag en de daarop gevolgde historische ontwikkeling.
161. Toen de Douane-unie in 1968 werd voltooid, was reeds duidelijk dat geen echte gemeenschappelijke interne markt tot stand zou kunnen worden gebracht door alleen de invoerrechten af te schaffen en dat met name de verschillen tussen de omzetbelastingen een bron van ernstige verstoring en derhalve een ernstige belemmering voor de voltooiing van de interne markt vormden. Dat een dergelijke situatie zou kunnen ontstaan, was in het Verdrag zelf voorzien. In artikel 99 wordt specifiek bepaald dat de Commissie voorstellen voor de onderlinge aanpassing van de indirecte belastingen doet wanneer dit nodig is voor de voltooiing van de interne markt; in artikel 100 worden de wettelijke middelen daarvoor verschaft.
162. Dienovereenkomstig besloten de Lid-Staten in 1967 dat de bestaande omzetbelastingen moesten worden vervangen door een over een gemeenschappelijke grondslag te heffen belasting over de toegevoegde waarde. Van meet af aan werd ingezien dat de heffing van een dergelijke belasting over een gemeenschappelijke grondslag veel moeilijkheden voor de Lid-Staten met zich mee zou brengen en geleidelijk over een periode van jaren zou moeten worden ingevoerd. Maar zowel uit de Eerste als uit de Tweede BTW-richtlijn ter uitvoering van dit besluit blijkt, dat een gemeenschappelijke grondslag niet alleen de bedoeling was, maar als essentieel werd beschouwd.
163. De invoering van een geharmoniseerde BTW werd verder gestimuleerd door het besluit van de Raad van 1970 dat de Gemeenschap met "eigen middelen" diende te worden gefinancierd. Een belangrijk element van dit nieuwe stelsel van "eigen middelen" was de toewijzing aan de Gemeenschap van de opbrengst van een deel - ten hoogste 1 % - van de geharmoniseerde BTW. Uit de richtlijnen blijkt dat niet aan een theoretische berekening werd gedacht, maar aan de toewijzing van een specifiek deel van een echte geharmoniseerde belasting. In het jaar daarop (1971) nam de Raad een resolutie aan waarin hij zijn voornemen bevestigde een gebied tot stand te brengen waar een vrij verkeer van goederen, diensten en kapitaal plaatsvindt zonder verstoring van de concurrentie. Niet alleen werd een gemeenschappelijke belastinggrondslag van essentieel belang geacht om dit doel te bereiken, maar ook werden gemeenschappelijke belastingtarieven overwogen. In de bewoordingen van de resolutie : "vòòr het eind van de eerste etappe neemt de Raad de door de Commissie ondernomen studies en de door haar gedane voorstellen inzake de onderlinge aanpassing van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en van de accijnzen in behandeling."
164. De grote lijnen van de geharmoniseerde gemeenschappelijke belastinggrondslag voor de BTW werden in de Tweede BTW-richtlijn van 11 april 1967 bepaald. Deze werd na een periode van intensief onderzoek en overleg gevolgd door de Zesde BTW-richtlijn, die in 1977 werd goedgekeurd, en

waarin de belastinggrondslag nader werd gepreciseerd. Omdat moeilijk overeenstemming kon worden bereikt over een aantal problematische en controverse vraagstukken, bevat de Zesde Richtlijn een aantal lacunes en eveneens speciale regelingen, uitzonderingen en overgangsbepalingen. Tegelijkertijd werd in artikel 35 van de richtlijn specifiek bepaald dat er eens een einde zou moeten komen aan deze uitzonderingen en speciale regelingen. Nergens wordt de algemene opzet beknopter uiteengezet dan in een van de overwegingen van de richtlijn, die als volgt luidt :

"Overwegende dat rekening dient te worden gehouden met het doel van de afschaffing van het belastingen bij invoer en de ontheffing bij uitvoer in het handelsverkeer tussen de Lid-Staten, onder waarborging van de neutraliteit van het gemeenschappelijk stelsel van omzetbelasting met betrekking tot de oorsprong van de goederen en diensten, opdat uiteindelijk een gemeenschappelijke markt tot stand wordt gebracht waar een gezonde mededinging bestaat en met de kenmerken van een echte binnenlandse markt".

Sedert 1977 zijn een aantal aanvullende richtlijnen goedgekeurd, terwijl een aantal andere richtlijnen nog bij de Raad in behandeling zijn.

165. Spoedig nadat een begin was gemaakt met de harmonisatie van de omzetbelastingen, richtte de Gemeenschap haar aandacht op de accijnzen : als eerste stap besloot de Commissie dat accijnzen moesten worden geheven op tabaksfabrikaten, alcoholhoudende dranken en vloeibare koolwaterstoffen - een keuze die overeenkomt met de praktijk in de meeste Lid-Staten.
166. Voor de tabaksfabrikaten is reeds een beperkte mate van harmonisatie tot stand gebracht. In de in 1972 goedgekeurde basisrichtlijn wordt de structuur van de accijns op sigaretten vastgesteld, wordt een harmonisatie in etappes geregeld en wordt bepaald binnen welke marge de verhouding tussen het specifieke recht en het totale recht moet liggen. Voor alcoholhoudende dranken en vloeibare koolwaterstoffen is nog maar weinig vooruitgang gemaakt ondanks de indiening van een hele serie richtlijnen door de Commissie. Tegelijkertijd werd echter toch enige vooruitgang geboekt ten gevolge van arresten van het Europese Hof van Justitie, waardoor Lid-Staten werden gedwongen fiscale regelingen die binnenlandse producenten bevoordelen ten koste van producenten in andere Lid-Staten, af te schaffen.
167. Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat de harmonisatie van de indirecte belastingen altijd is beschouwd als een essentieel en integrerend deel van de totstandbrenging van een echte gemeenschappelijke markt. De laatste jaren is de vaart eruit. Maar dit kwam vooral door de invloed van de recessie op de economische politiek van de Lid-Staten en door de aandacht voor andere problemen. Nu worden echter weer vorderingen gemaakt en wij moeten opschieten als wij de streefdatum 1992 voor de voltooiing van de interne markt willen halen.
168. Als er een vrij verkeer van goederen, diensten en personen tussen de Lid-Staten moet komen, precies zoals er vrij verkeer binnen een Lid-Staat bestaat, dan is het van essentieel belang dat de grenscontroles worden afgeschaft, daar deze in de eerste plaats bestemd zijn om te verzekeren dat elke Lid-Staat de hem naar eigen inzicht toekomstige inkomsten in de vorm van indirecte belastingen kan innen. Er zijn dus duidelijke implicaties voor het beleid van de afzonderlijke Lid-Staten met betrekking tot indirecte belastingen. Laten wij duidelijk stellen dat wij het hier niet hebben over de vereenvoudiging van de grensformaliteiten zoals met de

richtlijn betreffende harmonisatie van de grensformaliteiten en met de invoering van één enkel document in het goederenverkeer binnen de Gemeenschap wordt beoogd, maar over de algehele afschaffing van de grenzen, aangezien alleen op die wijze een vrij verkeer van goederen en personen tot stand kan worden gebracht.

169. Indirecte belastingen in de vorm van BTW of accijnzen maken min of meer direct deel uit van de eindprijs van de goederen of diensten waarop zij worden geheven. Uiteenlopende belastingniveaus worden derhalve weerspiegeld in uiteenlopende prijsniveaus. Als de niveauverschillen groot zijn, zullen de verschillen tussen de eindprijzen ook groot zijn, alhoewel kleine verschillen dikwijls kunnen worden geneutraliseerd door de winstmarges of door de onverschilligheid van de verbruikers. Gezien dit verband tussen de prijzen en het belastingniveau moeten wij nagaan of het bij ontstentenis van grenscontroles in de praktijk voor de Lid-Staten mogelijk zou zijn indirecte belastingen te heffen waarvan het niveau aanmerkelijk uiteenloopt.
170. De situatie ligt heel anders voor respectievelijk het handelsverkeer en individuele reizigers. Deze beide categorieën zullen daarom afzonderlijk worden behandeld. Eerst wordt de BTW besproken en vervolgens zullen ook de accijnzen bij onze analyse worden betrokken.

Handelsverkeer en belastingen over de toegevoegde waarde

171. Het uitgangspunt is hier de Veertiende BTW-richtlijn en het stelsel van verlegging van de betaling, waardoor de procedures in verband met de betaling van de BTW van de grenzen naar de binnenlandse belastingkantoren worden verschoven. Het sterkste argument voor de Veertiende BTW-richtlijn is, dat het hier gaat om een beproefd stelsel dat is toegepast door België, Nederland en Luxemburg en eerder al door Ierland en het Verenigd Koninkrijk. Om een aantal uiteenlopende redenen, waarvan er naar de mening van de Commissie geen enkele overtuigend is, is de richtlijn nog niet door de Raad goedgekeurd, en dit ondanks het feit dat met het stelsel in kwestie reeds heel wat ervaring is opgedaan. De goedkeuring van de Veertiende BTW-richtlijn zou ontegenzeggelijk een belangrijke stap voorwaarts betekenen bij de vereenvoudiging van de formaliteiten en de bevorderingen van een vlot verloop van het handelsverkeer. Een en ander zou echter niet tot gevolg hebben dat de grenscontroles volledig zouden worden afgeschaft, aangezien nog steeds documenten aan de grens zouden moeten worden getoond en de Lid-Staten nog de mogelijkheid zouden willen behouden om de uitvoer en de invoer te controleren ten einde frauduleuze transacties waardoor zij inkomsten zouden verliezen, tegen te gaan.
172. Als wij de grenzen en daarmee de grenscontroles willen afschaffen, zullen wij daarom een bevredigende communautaire procedure moeten vinden om aankopen en verkopen over de grenzen heen op precies dezelfde wijze te behandelen als soortgelijke aankopen en verkopen binnen de grenzen van een Lid-Staat; met andere woorden, de verkoop zou belastbaar moeten zijn bij de verkoper en de door de koper betaalde BTW zou aftrekbaar moeten zijn, ongeacht de Lid-Staat waar deze BTW in rekening is gebracht. Daartoe zou een communautair "clearingstelsel" moeten worden opgezet om ervoor te zorgen dat de in de Lid-Staat van uitvoer geïnde en in de Lid-Staat van invoer afgetrokken BTW aan laatstgenoemde Lid-Staat wordt terugbetaald. De computerisering van de procedure zal in dit kader een belangrijke rol spelen.

173. In principe zou het hierboven beschreven clearingstelsel belastingplichtigen binnen de grenzen van de Gemeenschap in dezelfde situatie brengen als belastingplichtigen binnen de grenzen van de afzonderlijke Lid-Staten. In de praktijk echter zouden de huidige sterk uiteenlopende BTW-tarieven en -grondslagen aanleiding geven tot ernstige en systematische fraude en belastingontwijking. Nog afgezien van andere methoden om heffing te ontgaan zou het voor handelaren in Lid-Staten met hoge tarieven maar al te gemakkelijk zijn aankopen te doen in Lid-Staten met lage tarieven en deze niet in hun boeken te vermelden. Dit zou niet alleen een verlies aan inkomsten betekenen, maar bovendien zouden dergelijke praktijken leiden tot ernstige verstoringen van de handel tussen Lid-Staten met lage tarieven en Lid-Staten met hoge tarieven. Het is zeker niet zo dat thans geen fraude en belastingontwijking plaatsvinden en dat zulks niet meer het geval zou zijn indien de belastingtarieven en -grondslag onderling zouden zijn aangepast, doch wel dat dit zonder een harmonisatie na de afschaffing van de grenscontroles op onaanvaardbare grote schaal zou geschieden.
174. Het clearingstelsel zou evenmin een oplossing kunnen bieden voor het probleem van de kleine handelaar zonder BTW-nummer, die rechtmatig in het buitenland zou kunnen inkopen en dat ook zou doen, indien aanzienlijke belastingverschillen en overeenkomstige prijsverschillen zouden bestaan.
175. De enige conclusie die uit deze analyse kan worden getrokken, is dat het onmogelijk is de grenscontroles en aldus de grenzen af te schaffen indien er aanzienlijke belasting- en dus ook prijsverschillen tussen de Lid-Staten bestaan.

Individuele reizigers

176. De grote verschillen in belastingniveau tussen de Lid-Staten leiden tot belangrijke prijsverschillen en vormen voor de inwoners van landen met hoge belastingen een krachtige drijfveer om over de grens heen inkopen te gaan doen in landen met lage belastingen. Er zij aan herinnerd dat vele landsgrenzen in de Gemeenschap door dichtbevolkte gebieden lopen. De Benelux-landen, Frankrijk en Duitsland komen samen in een geografisch knooppunt waar winkelen over de grens gemakkelijk is en steeds gebruikelijker wordt. Actief over de grens heen gewinkeld wordt er ook tussen Denemarken en Duitsland en tussen de aangrenzende gebieden van Ierland en Noordierland.
177. Zonder de invoering van een reeks nieuwe en hinderlijke controles zou het niet mogelijk zijn onderscheid te maken tussen "echte" reizigers en mensen die over de grens gaan winkelen. Ook wordt erkend dat het onaanvaardbaar is te trachten belasting te heffen van elke individuele reiziger die belastbare goederen meeneemt, ook al gaat het maar om kleine hoeveelheden. Om deze redenen en om het reizen binnen de Gemeenschap te vergemakkelijken, is een stelsel van "vrijstellingen voor reizigers" ontwikkeld. Deze vrijstellingen werden in 1969 ingevoerd en gelden thans voor goederen ter waarde van 280 Ecu alsmede voor bescheiden, voorgeschreven hoeveelheden sigaretten en alcoholhoudende dranken. Wegens de problemen in verband met het winkelen over de grens zijn de Lid-Staten er steeds moeilijker toe te brengen in te stemmen met zelfs bescheiden verhogingen van de vrijstellingen voor reizigers. Weliswaar zal binnenkort wellicht overeenstemming worden bereikt over een verhoging tot 350 Ecu, maar dat is lager dan wat de Commissie en het Parlement zelfs in de huidige omstandigheden redelijk achten.

178. Alleen al het bestaan van de vrijstellingen voor reizigers, het bescheiden bedrag ervan en de onevenredig grote moeite die het kost om overeenstemming te bereiken over beperkte verhogingen, bewijzen dat het onmogelijk zou zijn de fiscale grenzen af te breken zonder een belangrijke mate van onderlinge aanpassing van de indirecte belastingen.

Accijnzen

179. Voor individuele reizigers verschilt de situatie met betrekking tot de accijnzen niet veel van die met betrekking tot de BTW. Deze analyse is derhalve beperkt tot overwegingen betreffende het handelsverkeer.
180. Voor de handel bestemde accijnsplichtige goederen worden thans gewoonlijk in entrepots onder toezicht van de belastingdiensten opgeslagen met opschorting van belasting. De belasting wordt dan geheven wanneer de goederen uit het entrepot worden uitgeslagen voor gebruik, dat wil zeggen worden geleverd aan een handelaar of direct aan een klant. Wanneer de goederen worden uitgevoerd, gebeurt dit gewoonlijk onder douaneverband, dat wil zeggen dat de heffing wordt opgeschort en geannuleerd nadat het bewijs van de uitvoer is geleverd. Dit alleen al vereist een controle aan de grens. Vervolgens worden controles verricht en wordt het potentieel verschuldigde bedrag naar behoren vastgesteld op de plaats van binnenkomst in het land van invoer. Tenzij de goederen onder douaneverband worden ingevoerd, moet het recht dan worden betaald. Een andere mogelijkheid is dat de goederen in een douane-entrepot worden opgeslagen en dat het accijnsrecht dan in het land van invoer pas wordt geheven wanneer de goederen in het vrije verkeer worden gebracht, dat wil zeggen wanneer zij uit het douane-entrepot worden geleverd aan een handelaar of direct aan de klant. Weliswaar geeft dit stelsel de garantie dat de belasting uitsluitend wordt geheven in het land waar de goederen uiteindelijk worden verbruikt, en tegen de in dat land geldende belastingtarieven, maar het veronderstelt de handhaving van de bestaande uitvoerige grensformaliteiten.
181. De Raad kan reeds voor de eerste vereenvoudiging van de bestaande grensformaliteiten zorgen door zijn goedkeuring te hechten aan de reeds bij hem in behandeling zijnde richtlijnen betreffende een gemeenschappelijke structuur voor de accijnzen. Een verdere stroomlijning zou dan kunnen worden bereikt door de nationale regelingen inzake belastingopschorting onderling te verbinden. De goederen zouden dan van de plaats van productie of van een douane-entrepot in het land van uitvoer met een minimum aan controle over de grens kunnen gaan naar een douane-entrepot in het land van invoer. De verschuldigde accijnzen zouden pas worden berekend en geheven wanneer de goederen in het land van bestemming aan het douanetoezicht worden onttrokken. Maar hoewel dit stelsel de controles aan de grenzen inderdaad zou vereenvoudigen, zou het op zichzelf niet betekenen dat zij zouden kunnen worden afgeschaft.
182. Indien de grenscontroles zouden worden afgeschaft terwijl de huidige grote verschillen op het gebied van de accijnzen blijven bestaan, zou dit leiden tot fraude en belastingontwijking. Accijnsplichtige goederen zouden via een douane-entrepot in een land met lage tarieven kunnen binnenkomen, daar aan het douanetoezicht kunnen worden onttrokken en vervolgens kunnen worden verzonden om in het vrije verkeer te worden gebracht in een land met hoge tarieven. Bovendien zouden niet onder de entrepotregeling vallende handelaren in landen met hoge tarieven sterk geneigd zijn hun goederen aan te kopen in landen met lage tarieven. Deze problemen zouden kunnen worden opgelost door middel van controles aan de grenzen, die wij nu juist willen afschaffen.

183. Onze conclusie luidt dat het onmogelijk is de granscontroles voor accijnsplichtige goederen af te schaffen zolang de huidige belangrijke verschillen op het gebied van de grondslag en de tarieven blijven bestaan.
184. Zowel ten aanzien van het handelsverkeer als ten aanzien van de individuele reizigers luidt onze conclusie, dat de afschaffing van de grenzen met de bijbehorende controles om praktische redenen niet alleen gepaard zal moeten gaan met de invoering van een communautair clearingstelsel voor de BTW alsmede van een stelsel om de douane-entrepots voor accijns-goederen onderling te verbinden, doch ook met een aanzienlijke onderlinge aanpassing van de indirecte belastingen. Wij willen duidelijk stellen dat volledige harmonisatie, hetgeen neerkomt op absolute gelijkheid in elk opzicht, niet noodzakelijk is en daarom dienen wij van nu af aan de term "onderlinge aanpassing" te gebruiken.

II. ONDERLINGE AANPASSING

185. De eerste vraag die moet worden beantwoord is hoever onderlinge aanpassing moet gaan. Het antwoord kan kort zijn : de onderlinge aanpassing moet zover gaan, dat de werking van de gemeenschappelijke markt niet nadelig wordt beïnvloed door verstoringen van het handelsverkeer, verleggingen van de handelsstromen en gevolgen voor de mededinging. In dit verband zijn de Amerikaanse ervaringen leerzaam. In de Verenigde Staten zijn er geen fiscale grenzen als zodanig en bestaat er evenmin een volledige harmonisatie van de op het niveau van de kleinhandel geheven belastingen tussen de afzonderlijke staten. De Amerikaanse situatie wijst er derhalve op dat verschillen aanvaardbaar zijn; maar gezien de op de markt werkzame krachten moeten deze van beperkte omvang blijven, waarbij verschillen tot 5% zelfs tussen aangrenzende staten mogelijk zijn, zonder ongewenste nadelige effecten. Voor de Gemeenschap zou dit neerkomen op een marge van +/- 2,5% aan weerszijden van het gekozen streeftarief op de gekozen norm. In het geval van de BTW zou dit een zeer aanzienlijke mate van flexibiliteit zijn. Als de norm voor het standaardtarief bijvoorbeeld 16,5% zou zijn, zouden de door de Lid-Staten toegepaste werkelijke tarieven tussen 14 en 19% kunnen liggen. Deze cijfers zijn louter als illustratie vermeld, maar het is interessant te weten dat zes van de negen Lid-Staten voor de BTW een standaardtarief tussen 14 en 19% toepassen. In het geval van de accijnzen zou de indicatieve marge van +/- 2,5% minder significant zijn, aangezien de accijnzen dikwijls een groot deel van de kleinhandelsprijzen uitmaken.
186. Kleinhandelsmarkten verdragen dikwijls vrij aanzienlijke verschillen tussen de kleinhandelsprijzen. De keuze van de verbruikers wordt bepaald door afstand, gemak, dienstverlening, image en een massa andere factoren waarvan de prijs er slechts één is. Maar wanneer er sprake is van een sterke concurrentie, wordt al gauw een gemeenschappelijk prijspeil bereikt. Onder zulke omstandigheden worden kleine verschillen in het belastingniveau geneutraliseerd door de handel en wordt de uiteindelijk aan de verbruiker aangerekende kleinhandelsprijs er nauwelijks door beïnvloed. De aldus op de handel uitgeoefende druk zal worden verder geleid naar de overheid. Aldus zullen de op de markt werkzame krachten zelf pressie gaan uitoefenen om een zekere mate van onderlinge aanpassing te bewerkstelligen en in één geval is dit reeds gebeurd in de Gemeenschap.

De grote lijnen

187. Er moet veel statistisch en econometrisch werk worden verricht alvorens specifieke voorstellen kunnen worden ingediend. Veel van dit werk kan slechts door of in samenwerking met de nationale overheden worden gedaan. Het is zelfs waarschijnlijk dat vele Lid-Staten alvast zulke studies hebben verricht. Dit witboek beperkt zich derhalve tot een algemene bespreking om de grote lijnen duidelijk te maken; de gedetailleerde studies kunnen later worden uitgevoerd als onderdeel van het voorbereidende werk voor de ontwerp-richtlijnen die nodig zullen zijn.
188. Tabel 1 geeft een overzicht van de totale opbrengsten van de indirecte belastingen, onderverdeeld in BTW en accijnzen, als percentage van het BBP in elk van de Lid-Staten in 1982.
189. Het is frappant dat voor de meeste Lid-Staten de totale opbrengsten van de indirecte belastingen weinig van het gemiddelde afwijken.

TABEL 1 - Indirecte belastinge als percentage van het BBP (1982)

Procent	BTW	ACCIJNZEN		BTW EN ACCIJNZEN
		totaal	Grote vijf(1)	
België	7.67	2.39	2.29	10.06
Denemarken	9.84	5.87	3.27	15.71
Duitsland	6.34	2.70	2.58	9.04
Frankrijk	9.19	2.22	2.12	11.41
Ierland	8.22	8.91	7.63	17.13
Italië	5.48	2.84	2.72	8.32
Luxemburg	6.04	4.24	3.75	10.28
Nederland	6.83	2.36	1.92	9.19
Verenigd Koninkrijk	5.22	4.58	4.35	9.79
<hr/>				
Gewogen gemiddelde voor de Gemeenschap(2)	7.05	3.63	3.37	10.68

(1) Tabaksfabrikaten, bier, wijn, gedistilleerd en produkten op basis van minerale oliën

(2) Zonder Griekenland, waar de noodzakelijke statistieken niet beschikbaar waren.

190. Uit het bovenstaande blijkt dat onderlinge aanpassing voor de meeste Lid-Staten in budgettair opzicht een haalbare kaart is en de bestaande verhouding tussen directe en indirecte belastingen niet ernstig zou verstoren. De uitzonderingen zijn Denemarken en Ierland, waar de nadruk sterk op de indirecte belastingen ligt en waar het huidige niveau, gemeten als percentage van het BBP, 50% of meer boven het communautaire gemiddelde ligt.

191. Wanneer de opbrengsten van de BTW en van de accijnzen afzonderlijk worden beschouwd, blijken er grotere verschillen te bestaan. In het geval van de BTW heeft een meerderheid van de Lid-Staten opbrengsten rond 6% van het BBP (namelijk binnen de marge van 6% +/- 1%), maar vier Lid-Staten hebben hogere opbrengsten, waarvan er twee de 9% overschrijden. In het geval van de accijnzen zijn er vijf Lid-Staten met opbrengsten tussen 2 en 3% van het BBP, drie Lid-Staten met opbrengsten van rond de 5% en één Lid-Staat, Ierland, op opbrengsten van niet minder dan 8,9%.
192. Samenvattend kan worden gezegd, dat in de meeste Lid-Staten het probleem niet zozeer gelegen is in de totale opbrengsten van de indirecte belastingen, maar in de samenstelling van die opbrengsten - de verdeling tussen BTW en accijnzen en binnen de accijnzen de verschillen in belastingdruk tussen de verschillende sectoren en de verschillende produkten. Maar als er genoeg tijd beschikbaar is en voldoende soepelheid wordt betracht om de invoering van de wijzigingen over een periode van jaren te spreiden, en als de noodzakelijke politieke wil aanwezig is, dan zal de onderlinge aanpassing tot stand kunnen worden gebracht en niet meer moeilijkheden opleveren dan waarmee vele Lid-Staten zijn geconfronteerd bij de bepaling van hun binnenlandse belastingspolitiek.

Belasting over de toegevoegde waarde

193. Met betrekking tot de BTW dienen drie vragen te worden gesteld :
- 1) de gemeenschappelijke grondslag;
  - 2) het aantal tarieven; en
  - 3) het niveau van het tarief of de tarieven, en met name van het voornaamste of standaardtarief.
- Al deze kwesties hangen nauw met elkaar samen : de omvang van de grondslag is sterk van invloed op het aantal tarieven; en het niveau van de tarieven houdt verband met zowel het aantal als de grondslag.
194. Bij de Tweede BTW-Richtlijn werden de hoofdbeginselen ingevoerd en bij de Zesde BTW-Richtlijn werden na langdurig overleg de nodige details van een gemeenschappelijke BTW-grondslag in de Europese Gemeenschap goeddeels geregeld. Op sommige gebieden kon echter geen overeenstemming worden bereikt. Ten gevolge daarvan bleven er een aantal leemten over waarin door latere richtlijnen moest worden voorzien, en werden er een aantal uitzonderingen vastgesteld.
195. Drie van de richtlijnen ter aanvulling van de Zesde Richtlijn werden reeds door de Raad goedgekeurd (de Achtste Richtlijn betreffende de wijze van teruggaaf van de BTW aan niet in het binnenland gevestigde belastingplichtigen; een richtlijn betreffende BTW-vrijstellingen voor de definitieve invoer van bepaalde goederen; en de Tiende Richtlijn betreffende de BTW op de verhuur van roerende goederen).
196. Acht andere ontwerp-richtlijnen zijn nog aanhangig bij de Raad. Te zamen met drie nog in te dienen voorstellen vormen zij een fase in de totstandbrenging van de gemeenschappelijke BTW-grondslag. Als zij eenmaal zijn goedgekeurd, zal het voornaamste probleem op dit gebied gevormd worden door de resterende uitzonderingen. Deze zullen in andere voorstellen moeten worden geregeld. De voornaamste gebieden waar nog belangrijke verschillen tussen de grondslagen bestaan, zijn voedingsmiddelen, tweedehandsgoederen, brandstoffen en vervoer alsmede de behandeling van kleine handelaren en landbouwers. Een aantal van de belangrijkste uitzonderingen houden verband met de toepassing van het nultarief op voedingsmiddelen en andere goederen en diensten in Ierland

en het Verenigd Koninkrijk. Daardoor dekt de BTW-grondslag slechts 35 % van het particuliere verbruik in Ierland en 44 % in het Verenigd Koninkrijk, terwijl dit in de meeste Lid-Staten ongeveer 90 % is. De hoge belastingtarieven in Ierland en de relatief lage opbrengsten in het Verenigd Koninkrijk weerspiegelen beide deze beperkte grondslag. Een ontwikkeling in de richting van een meer uniforme grondslag zou derhalve in beide opzichten nuttig zijn.

197. Tabel 2 geeft een overzicht van de in de Lid-Staten geldende BTW-tarieven op 31 maart 1985.
198. Met betrekking tot het aantal tarieven kan worden opgemerkt dat zeven van de negen Lid-Staten thans naast het standaardtarief een of meer verlaagde BTW-tarieven toepassen en dat drie van deze Lid-Staten daarnaast ook nog een hoger tarief toepassen. Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat een gemeenschappelijk stelsel waarschijnlijk meer dan één tarief zou moeten hebben. Ondanks de huidige overheersing van de meertariefstelsels zijn er niettemin sterke argumenten die voor één enkel tarief pleiten.

TABEL 2 - Positieve BTW-Tarieven in de Lid-Staten (1) : situatie in maart 1985

	<u>BTW-tarieven</u>			
	Lager	standaard	hoger	BTW als per- centage van het BBP
België	6 en 17	19	25(2)	7.67
Denemarken	-	22	-	9.84
Duitsland	7	14	-	6.34
Frankrijk	5.5 en 7	18.6	33.3	9.19
Ierland(3)	10	23	-	8.22
Italië	2 en 9	18	38	5.48
Luxemburg	3 en 6	12	-	6.04
Nederland	5	19	-	6.83
Verenigd Koninkrijk(3)-		15	-	5.22

(1) Griekenland heeft de BTW nog niet ingevoerd

(2) Op bepaalde produkten wordt nog een extra weeldebelasting van 8 % geheven

(3) Ierland en het Verenigd Koninkrijk passen het nultarief toe op een groot aantal goederen en diensten

199. Met betrekking tot de hoogte van de tarieven mag het zeker van belang heten dat een onderlinge aanpassing binnen een marge van 14 tot 19 % voor het standaardtarief (dat is een norm van 16,5 % +/- 2,5 %) in overeenstemming zou zijn met de situatie in zes van de negen Lid-Staten die de BTW-toepassen. Een marge van 15 tot 20 % (een norm van 17,5 % +/- 2,5 %) zou in overeenstemming zijn met de situatie in vijf van de negen

Lid-Staten. Benadrukt moet worden dat dit slechts illustratieve voorbeelden zijn : er is eerst nog een meer gedetailleerde studie nodig alvorens specifieke voorstellen kunnen worden ingediend. De Commissie zal de resultaten van deze studies te zijner tijd bekendmaken als uitgangspunt voor verdere besprekingen.

Accijnzen

200. De grondslagen van de Lid-Staten vertonen een vrij sterke overeenkomst voor wat betreft de accijnzen op tabaksfabrikaten, alcoholhoudende dranken en vloeibare koolwaterstoffen. De belangrijkste uitzondering is wijn. Er worden geen accijnsrechten op wijn geheven in Italië en Griekenland, terwijl in Duitsland alleen op schuimwijn en in Luxemburg alleen op ingevoerde wijn accijnzen worden geheven. Evenzo zijn bepaalde produkten op basis van vloeibare koolwaterstoffen in sommige Lid-Staten vrijgesteld : bijvoorbeeld zware stookolie in België, huisbrandolie in België en Luxemburg, en smeermiddelen in België, Frankrijk en Nederland.
201. Gezien het grote aantal accijnsplichtige produkten (bijvoorbeeld 28 alcoholhoudende dranken, 7 minerale oliën) is het niet uitvoerbaar alle tarieven voor de Lid-Staten te vermelden. Tabel 3 geeft echter wel een representatief beeld van het niveau van vergelijkbare accijnsrecht in de Gemeenschap.

TABEL 3 : VOORBEELDEN VAN ACCIJNZENRECHTEN IN DE LID-STATEN - SITUATIE IN MAART 1985

Ecu per	20 sigaretten	1 l bier	1 l wijn	0.75 l gedistilleerd (40 %)	1 l super benzine	Opbrengsten van deze accijnzen in % van het BBP (1)
België	0.73	0.13	0.33	3.78	0.25	2.29
Denemarken	1.96	0.65	1.35	9.58(2)	0.28	3.27
Duitsland	1.02	0.07	0.00	3.43	0.23	2.58
Frankrijk	0.31	0.03	0.03	3.37	0.36	2.12
Griekenland	0.28	0.22	0.00	0.16	0.29	niet beschikbaar
Ierland	1.14	1.14	2.74	7.84	0.36	7.63
Italië	0.57	0.18	0.00	0.75	0.49	2.72
Luxemburg	0.54	0.06	0.13	2.54	0.20	3.75
Nederland	0.74	0.23	0.33	3.79	0.28	1.92
Verenigd Koninkrijk	1.25	0.70	1.60	7.70	0.29	4.35

(1) Cijfers van 1982

(2) Geraamd gemiddelde

202. Voor sigaretten variëren de tarieven van 0,28 Ecu per pakje van twintig (Griekenland) tot 1,96 Ecu (Denemarken). Voor bier, wijn en gedistilleerde dranken is opvallend dat telkens de hoogste tarieven worden gevonden in Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk.

Aangezien de accijsrechten een zeer groot deel uitmaken van de detailhandelsprijs (tot 69 %) voor sigaretten en tot 52 % voor benzine), zullen dermate grote verschillen in accijnzen aanzienlijke gevolgen hebben voor de marktprijzen en derhalve voor de markten zelf.

III. VOORSTELLEN VAN DE COMMISSIE

203. De globale benadering moet er nu op neerkomen, dat de Raad ermee instemt dat ervoor moet worden gezorgd dat de aanpassing die nodig zal zijn wanneer de controles aan de binnengrenzen in 1992 worden afgeschaft, niet te abrupt verloopt en dat de tussenliggende periode zo goed mogelijk wordt gebruikt. Een goed begin zou zijn dat in de Raad wordt overeengekomen intensiever te streven naar voltooiing van de werkzaamheden betreffende de BTW-grondslag en de structuur van de accijnzen, voornamelijk op grond van de door de Commissie reeds ingediende voorstellen. Tegelijkertijd zal de Commissie een voorstel voor een "standstill" indienen om ervoor te zorgen dat de bestaande verschillen met betrekking tot het aantal BTW-tarieven en de grondslag van de accijnzen niet groter worden.
204. Als volgende stap zal de Commissie naar wordt gehoopt in 1986 streeftarieven of normen te zamen met mogelijke variatiebreedtes voorstellen. De Lid-Staten zullen dan de mogelijkheid hebben een bepaalde indirecte belasting onmiddellijk dan wel in een aantal keren aan te passen in de richting van de gemeenschappelijke bandbreedte voor het tarief. Tegelijkertijd zal verder moeten worden nagegaan of de bestaande uitzonderingen die een verstoring effect op de interne markt hebben, moeten worden gehandhaafd. De door de nieuwe voorstellen noodzakelijk geworden bestuursrechtelijke bepalingen zullen moeten worden ingevoerd.
205. In de volgende paragrafen worden de door de Commissie voorgestelde specifieke maatregelen uiteengezet en worden redelijke streefdata daarvoor vermeld. De BTW en de accijnzen worden afzonderlijk en achtereenvolgens behandeld.

Belasting over de toegevoegde waarde

206. Er moet nu voor worden gezorgd dat de werkzaamheden betreffende gemeenschappelijke BTW-grondslag vorderen door de goedkeuring van de voorstellen die de Commissie reeds bij de Raad heeft ingediend. Deze voorstellen hebben betrekking op onderwerpen zoals kunstwerken, antiquiteiten en gebruikte goederen, de invoer van tweedehandsgoederen door eindverbruikers (met inbegrip van het probleem van de dubbele belastingheffing) en de tijdelijke invoer van andere goederen dan motorrijtuigen enz., alsmede enkele beperkte maatregelen met het oog op de afschaffing van een aantal van de in de Zesde BTW-Richtlijn opgenomen uitzonderingen.
- Het gaat hier om acht ontwerp-richtlijnen. De Raad heeft reeds veel werk verricht met betrekking tot een aantal van deze ontwerp-richtlijnen en tegen eind 1986 zouden zij alle moeten zijn goedgekeurd.
207. Door de Commissie zullen in 1985 drie voorstellen worden ingediend betreffende bijzondere regelingen voor kleine ondernemingen, forfaitair belaste landbouwers en personenvervoer. Deze kunnen dan in de loop van 1986 worden goedgekeurd.

208. Terwijl deze voorstellen bij de Raad in behandeling zijn zal de Commissie, nog in de loop van dit jaar, een "standstill" voorstellen. Vooral nog kan het daarbij niet gaan om tarieven. Wel kunnen bepalingen worden vastgesteld welke een vermeerdering van het aantal BTW-tarieven in de Lid-Staten of een vergroting van de verschillen in BTW-tarieven uitsluiten, aangezien anders immers de latere onderlinge aanpassing moeilijker zou worden.

209. Vervolgens kunnen de werkzaamheden aangaande de beslissende fase, de onderlinge aanpassing van de tarieven, beginnen zodra de Commissie voorstellen heeft gedaan. Zij zullen betrekking hebben op :

- de tariefstructuur, dat wil zeggen de vraag of het gemeenschappelijk BTW-stelsel één, twee of nog meer tarieven moet hebben; indien meer dan één tarief wordt aangehouden moet worden aangegeven op welke goederen en diensten elk van deze tarieven van toepassing is;

- het streeftarief (streeftarieven) of de norm (normen), dat wil zeggen het middentarief (middentarieven), te zamen met de toegestane afwijkingen naar boven en naar beneden daarvan.

De voorstellen voor de tariefzone (tariefzones) moeten vergezeld gaan van een standstill-bepaling volgens welke de Lid-Staten de verplichting op zich nemen zich niet van het gemeenschappelijke doel te verwijderen maar uitsluitend daar naartoe te werken.

210. Op grond van deze voorstellen kan vervolgens de noodzakelijke aanpassing van de tarieven plaatsvinden. De Lid-Staten moeten daartoe kunnen beschikken over een periode van enkele jaren na de aanvaarding van de richtlijnen, zodat de aanpassing tegen het eind van 1992 voltooid kan zijn.

211. In dezelfde periode dienen de nog hangende problemen betreffende het toepassingsgebied van de BTW te worden opgelost. Daarbij gaat het om BTW-afwijkingen met versturende effecten, zoals grote verschillen in belastingbehandeling tussen de Lid-Staten voor dezelfde goederen en diensten. De Commissie zal de nodige voorstellen doen zodra duidelijk is wat de doelstellingen voor de tarieven zullen zijn, daar deze van doorslaggevende betekenis zijn voor de beoordeling van het gevaar voor en de mate van verstoring.

212. Het sluitstuk met betrekking tot de BTW zal bestaan uit nieuwe regelingen voor aan- en verkopen over de grenzen, zodat deze op dezelfde wijze als binnen de Lid-Staten worden belast. De verkoop zal bij de verkoper worden belast en de door de koper gedragen BTW zal aftrekbaar zijn, ongeacht de Lid-Staat waarin de BTW werd geïnd. De enige formaliteit die van de belastingplichtige koper wordt gevraagd zal zijn de aftrekbare BTW te vermelden in het vak van zijn belastingaangifte dat betrekking heeft op de Lid-Staat van de leverancier. In de Gemeenschap zou een clearingstelsel moeten worden ingericht, zodat de in de Lid-Staat van uitvoer geïnde BTW, die in het land van invoer in aftrek wordt gebracht, aan laatstgenoemd land kan worden vergoed. Met de moderne informatietechnologie zal een dergelijk clearingstelsel geen zware administratie vergen. Wel zal wederzijds vertrouwen tussen de autoriteiten die in de Lid-Staten de BTW innen noodzakelijk zijn. Het clearingstelsel zou kunnen worden ingevoerd voordat het proces van onderlinge aanpassing van de tarieven is voltooid. Dit zou voor de handelstransacties een aanzienlijke vereenvoudiging betekenen, nog voordat tegen het eind van 1992 de nieuwe belastingstructuur in zijn geheel van kracht wordt.

Accijnzen

213. In het geval van de accijnzen zijn de besprekingen in de Raad over de structuur van de rechten op alcoholische dranken thans ver gevorderd en een pakket-oplossing kan worden verwacht tegen het einde van 1985. Eind 1986 moet dan de structuur van de accijnzen op aardolieprodukten en de derde fase van de gemeenschappelijke structuur van de accijnzen op sigaretten worden goedgekeurd. Desbetreffende voorstellen zijn reeds bij de Raad ingediend. Daarna zal de Commissie voorstellen indienen voor het definitieve stadium van de structuur van de belastingen op sigaretten en voor een gemeenschappelijke structuur van de accijnzen op andere tabaksfabrikaten. Deze voorstellen zouden vervolgens goedgekeurd moeten worden in de loop van 1987.
214. Bij het formuleren van voorstellen voor gemeenschappelijke tarieven moeten BTW en accijnzen te zamen beschouwd worden. Dit houdt verband met het feit dat hoge opbrengsten aan BTW dikwijls staan tegenover lage opbrengsten aan accijnzen en omgekeerd. Met andere woorden : de voor de accijnzen vast te stellen tarieven zijn tot op zekere hoogte afhankelijk van de vast te stellen BTW-tarieven. De twee series voorstellen moeten tegelijk worden ingediend. De voorstellen van de Commissie voor minimum- en maximumaccijnstarieven zullen derhalve tegelijk met de overeenkomstige BTW-voorstellen in 1986 worden ingediend. Voor elk van de in aanmerking te nemen accijnzen (tabaksfabrikaten,, bier, wijn, tussenprodukten, gedistilleerde dranken en aardolieprodukten) zullen minimum- en maximum-tarieven worden voorgesteld. Deze maatregelen zullen gepaard moeten gaan met een "standstill" waarbij de Lid-Staten toezeggen niet verder af te zullen wijken van de gemeenschappelijke tariefzones.
215. In de daaropvolgende periode tot eind 1992 zullen de Lid-Staten de nodige aanpassingen moeten uitvoeren betreffende het toepassingsgebied van hun accijnzen en de onderlinge toenadering van de tarieven. De veranderingen in toepassingsgebied omvatten de uitbreiding of invoering van een wijnaccijns in enkele Lid-Staten en de afschaffing of vermindering van alle andere accijnzen dan de gemeenschappelijke, in die gevallen waarin deze distorsies van het handelsverkeer in de gemeenschappelijke markt zouden veroorzaken. Voorbeelden zijn accijnzen op verhandelbare goederen, zoals koffie en thee.
216. Tenslotte zal het noodzakelijk zijn een systeem in te voeren waarbij de entrepôtstelsels van de verschillende Lid-Staten met elkaar in verbinding worden gebracht zodat intracommunautaire transacties in met accijnsrechten belaste goederen plaats kunnen vinden zonder grenscontroles. Naar gelang vorderingen worden gemaakt met de onderlinge toenadering van de tarieven zullen voorstellen voor een dusdanig verbonden systeem worden ingediend. Dit zal voor elke groep van accijnsrechten afzonderlijk kunnen worden gedaan, waarschijnlijk het eerst voor aardolieprodukten, ten aanzien waarvan de afwijkingen thans het geringst zijn.

Naleving

217. Uiteraard kan niet worden volstaan met alleen maar communautaire rechtsvoorschriften vast te stellen. Tevens moet ervoor gezorgd worden dat de regels van het Verdrag en de daarvan afgeleide rechtsvoorschriften worden uitgevoerd en de naleving ervan afgedwongen. Op fiscaal gebied evenals op andere gebieden moeten positieve rechtsregels gepaard gaan met het vervolgen van inbreuken op de geldende communautaire rechtsvoorschriften. Het is niet alleen de plicht van de Commissie voorschriften voor te stellen krachtens artikel 99 van het Verdrag, ook moet zij de beginselen van non-discriminatie die zijn neergelegd in artikel 95 doen naleven. Zij zal voortgaan met het vervullen van deze taak als een

essentieel onderdeel van het streven tot opheffing van alle belemmeringen voor de voltooiing van de interne markt.

Uitzonderingen

218. In de inleiding bij dit Witboek werd reeds uiteengezet dat de Commissie erkent dat de onderlinge aanpassing van de indirecte belastingen voor sommige Lid-Staten aanleiding zal zijn tot grote problemen en dat het derhalve noodzakelijk kan zijn uitzonderingen toe te staan. Sommige gebieden zijn politiek uiterst gevoelig en zouden op deze wijze geregeld moeten worden. Het is niettemin in het algemeen belang van de Gemeenschap deze uitzonderingen tot een minimum te beperken.

CONCLUSIE

219. Europa bevindt zich op een kruispunt. Of wij gaan, resoluut en vastberaden, verder of wij zinken weg in middelmatigheid. Of wij besluiten nu om de integratie van de economieën van Europa te voltooien, of wij laten door een gebrek aan politieke wil om de immense problemen die zich hierbij voordoen het hoofd te bieden, toe dat Europa zich ontwikkelt tot een vrijhandelszone zonder meer.
220. Het verschil is van cruciaal belang. Een goede ontwikkelde vrijhandelszone heeft belangrijke voordelen ten opzichte van de situatie die vóór het Verdrag van Rome bestond en zelfs ten opzichte van de huidige situatie. Doch de krachten van de Europese bevolking zouden daarbij helaas niet ten volle tot hun recht komen, het reusachtige economische potentieel van Europa zou niet maximaal worden benut en aan de verwachtingen van de Europese burgers zou al evenmin worden voldaan.
221. Het vrije verkeer van goederen is een belangrijke, waardevolle en wellicht noodzakelijke stap die moet worden gezet om een economische integratie te kunnen bereiken. Maar het is niet het uiteindelijke doel; het is in het gunstigste geval de noodzakelijke voorwaarde daarvoor. Deze zienswijze spreekt ook uit de Verdragen zelf. De instelling van de douane-unie was één van de eerste doelstellingen van het Verdrag van Rome doch niet het einddoel. Immers met het Verdrag werd de oprichting van een Europese Economische Gemeenschap beoogd. De preambule van het Verdrag begint met de volgende verklaring :
- "Vastberaden, de grondslagen te leggen voor een steeds hechter verbond tussen de Europese volkeren, Besloten hebbende, door gemeenschappelijk optreden de economische en sociale vooruitgang van hun landen te verzekeren en daartoe de barrières die Europe verdelen te verwijderen".
222. Evenals de Douane-unie vooraf moest gaan aan de economische integratie, moet de economische integratie voorafgaan aan de Europese eenheid. Dit Witboek stelt derhalve voor dat de Gemeenschap thans een nieuwe stap neemt in de richting die zo duidelijk in de Verdragen is afgebakend. Indien wij dit niet zouden doen, zouden wij de ambities van de oprichters van de Gemeenschap, zoals die in de Verdragen zijn neergelegd, te kort doen; het zou betekenen dat wij het vertrouwen dat in ons is gesteld, beschamen; en wij zouden de volkeren van Europa een toekomst bieden die beperkter, minder de moeite waard, minder zeker en minder welvarend is dan binnen de mogelijkheden ligt. Dat is de uitdaging waar wij voor staan. Laten wij hopen dat nooit zal worden gezegd dat wij niet in staat waren deze uitdaging aante nemen.

TIJDSHEMA VOOR DE
VOLTOOIING VAN DE INTERNE MARKT
TEGEN 1992

INHOUD

DEEL EEN : OPHEFFING VAN DE MATERIELE BARRIERES

I. <u>GOEDERENCONTROLE</u>	4
1. <u>Diverse controles</u>	
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2. <u>Veterinaire en fytosanitaire controles</u>	6
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
II. <u>PERSONENCONTROLE</u>	12
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	

DEEL TWEE : OPHEFFING VAN TECHNISCHE HANDELSBELEMMERINGEN

I. <u>VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN</u>	
1. <u>Nieuwe aanpak op het gebied van de technische harmonisering en het normalisatiebeleid</u>	14
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2. <u>Sectoriële voorstellen met betrekking tot de harmonisatie van de wetgevingen</u>	15
2.1. <u>Motorvoertuigen</u>	15
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.2. <u>Tractors en landbouwmachines</u>	15
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.3. <u>Voedingsmiddelenrecht</u>	16
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.4. <u>Farmaceutische produkten en met geavanceerde technologie verkregen geneesmiddelen</u>	17
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.5. <u>Chemische produkten</u>	18
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.6. <u>Bouwsector</u>	19
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2.7. <u>Andere sectoren</u>	20
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
II. <u>OVERHEIDSOPDRACHTEN</u>	21
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	

III. <u>VRIJ VERKEER VAN WERKNEMERS EN ZELFSTANDIGEN</u>	23
IV. <u>GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT VOOR DIENSTEN</u>	
1. <u>Financiële diensten</u>	25
1.1. Banken	25
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
1.2. Verzekeringen	26
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
1.3. Effectentransacties	26
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2. Vervoer	27
i. Periode 1985-1986	
3. Nieuwe technologieën en diensten	28
i. Periode 1985-1986	
V. <u>KAPITAALVERKEER</u>	28
i. Periode 1985-1986	
VI. <u>TOTSTANDBRENGING VAN GUNSTIGE VOORWAARDEN VOOR</u> <u>INDUSTRIELE SAMENWERKING</u>	
1. <u>Vennootschapsrecht</u>	29
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2. <u>Intellectuele en industriële eigendom</u>	30
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
3. <u>Belastingen</u>	31
i. Periode 1985-1986	
VII. <u>TOEPASSING VAN HET GEMEENSCHAPSRECHT</u>	
1. <u>Doorzichtigheid</u>	31
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
2. <u>Mededingingsbeleid en steunmaatregelen van de Staten</u>	32
i. Periode 1985-1986	
<u>DEEL DRIE : OPHEFFING VAN FISCALE BELEMMERINGEN</u>	
I. <u>BTW</u>	33
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	
II. <u>ACCIJNZEN</u>	34
i. Periode 1985-1986	
ii. Periode 1987-1992	

INLEIDING

In het witboek van de Commissie worden de essentiële en logische consequenties aangegeven van de aanvaarding van de - herhaaldelijk bekrachtigde - verbintenis van de Europese Raad, de interne markt in 1992 te voltooien, te zamen met een actieprogramma van de vereiste maatregelen om deze doelstelling te bereiken. Deze bijlage bij het witboek behelst een gedetailleerd tijdschema voor de tenuitvoerlegging van het voorgestelde programma van de Commissie.

Het tijdschema is tabellarisch opgezet en opgesplitst in delen, die aansluiten op de delen van het tekstgedeelte van het witboek. Binnen het kader van elk deel van het tijdschema worden de door de Commissie voorgestelde specifieke maatregelen onderverdeeld in twee perioden, 1985/1986 en 1987-1992, al naar het jaar waarin het voorstel van de Commissie zal worden gedaan. Het tijdschema voor de periode 1985/1986 omvat echter ook maatregelen die, hoewel zij niet noodzakelijkerwijze vermeld zijn in het tekstgedeelte van het document, reeds aan de Raad zijn voorgelegd en die een essentieel onderdeel blijven vormen van het programma van de Commissie voor de voltooiing van de interne markt.

De specifieke maatregelen die zijn aangegeven in het tijdschema zijn gericht op de opheffing van belemmeringen in welke vorm dan ook (natuurlijke, technische en fiscale). Zij zouden rechtstreeks of indirect van invloed zijn op het leven van alle Gemeenschapsburgers en op de werking van alle categorieën communautaire ondernemingen. In 1992 zouden Gemeenschapsburgers zich voor de eerste maal vrij binnen de Gemeenschap kunnen bewegen zonder systematische controles van hun identiteit of persoonlijke eigendommen; zouden goederen zijn vrijgesteld van alle controles aan de binnengrenzen; zouden Gemeenschapsproducenten hun goederen vrij in de gehele Gemeenschap in de handel kunnen brengen op grond van wederzijds overeengekomen normen; en zouden de huidige belemmeringen voor ondernemingen om grensoverschrijdende diensten te verstrekken zijn weggenomen.

Het is duidelijk, dat de interne markt niet ineens kan worden voltooid. De tussenperiode tot 1992 moet optimaal worden benut om te waarborgen dat de voor de definitieve afbraak van de binnengrenzen vereiste aanpassingen niet al te abrupt plaatsvinden. De vooruitgang naar het gestelde doel dient reeds in een vroeg stadium te worden onderkend, en dat zal ook mogelijk zijn wanneer het voorgestelde tijdschema wordt nagekomen.

Wanneer zullen burgers en ondernemingen van de Gemeenschap een tastbaar bewijs zien van het effect van de voorgestelde maatregelen? De volgende mijlpalen op de weg naar de voltooiing van de interne markt geven een indicatie van de vooruitgang en de resultaten die de Commissie zou willen zien.

Voor Gemeenschapsburgers en met name reizigers zou het eerste teken de verdere versoepeling van de controles aan de grenzen en de invoering van grotere belastingvrijstellingen in 1986 zijn; in 1988 zouden de controles op personen die zich van een Lid-Staat verplaatsen naar een andere worden opgeheven; en in 1992 zouden alle stelselmatige controles op het verkeer van burgers binnen de Gemeenschap zijn verdwenen.

Wat de controle van goederen betreft, zouden de controles op de hoeveelheid motorbrandstof die in het beroepsvervoer mag worden meegenomen, in 1985 worden afgeschaft; controles op vervoervergunningen in 1986; in 1988 zullen veterinaire controles beperkt zijn tot de plaats van vertrek en controles op de gezondheidscertificaten voor dieren en planten tot de plaats van bestemming.

Voorts zullen in 1988 de controles op de contingenten in het wegvervoer zijn afgeschaft; in 1992 zou een verdere harmonisatie van de gezondheidsnormen voor dieren en planten en het gebruik van het communautaire keurmerk voor dierlijke produkten de noodzaak van grenscontroles opheffen.

De Gemeenschapsproducenten zouden van nu tot 1992 geleidelijk kunnen profiteren van de door de Commissie voorgestelde nieuwe aanpak van het beleid inzake technische harmonisatie en normalisatie en de harmonisatie van de nationale wettelijke regelingen. De specifieke voorstellen van de Commissie zullen een zeer grote reeks produkten bestrijken, zoals motorvoertuigen, tractoren en landbouwmachines, voedingsmiddelen, chemische en farmaceutische produkten. De vooruitgang naar de opheffing van de handelsbelemmeringen zal naar sector uitlopen, doch in de farmaceutische sector bijvoorbeeld zouden alle hindernissen voor het vrije verkeer van farmaceutische produkten in 1990 zijn opgeheven.

Ook zullen de Gemeenschapsproducenten en leveranciers kunnen profiteren van de openstelling van de markten voor overheidsopdrachten. In 1988 zullen vier grote sectoren (energie, vervoer, water en telecommunicatie) zijn opgenomen in het stelsel van voorafgaande informatie en bekendmaking.

In de sector financiële diensten zou een grotere vrijheid van het verlenen van diensten in andere verzekeringssectoren dan het levensverzekeringsbedrijf reeds in 1986 worden bereikt; in 1989 zouden diensten vrij kunnen worden verleend in de sector wettelijke aansprakelijkheidsverzekering; en in 1991 zouden de hindernissen voor de dienstverlening in het levensverzekeringsbedrijf zijn opgeheven.

In de vervoersector zou reeds snel een teken van vooruitgang worden waargenomen. Het vrij verrichten van diensten in het zeevervoer tussen de Lid-Staten zou eind 1986 tot stand komen; in de luchtvaartsector zouden in 1987 soortgelijke resultaten worden bereikt en in het vervoer van goederen over de weg in 1988. Het personenvervoer over de weg zou in 1989 worden geliberaliseerd.

Mijlpalen van betekenis bij de harmonisatie van het recht inzake intellectuele en industriële eigendom zouden de schepping in 1987 van een Gemeenschapsmerk en de inwerkingtreding in hetzelfde jaar van het Verdrag van Luxemburg over het Gemeenschapsoctrooi zijn.

TIJDSHEMA VOOR DE VOLTOOIING VAN
DE INTERNE MARKT TEGEN 1992

- Dit tijdschema werd zodanig opgesteld dat de Lid-Staten steeds minstens twee jaar de tijd hebben om de maatregelen ten uitvoer te leggen. Dit houdt in dat het laatste besluit van de Raad in 1990 moet worden genomen om de interne markt tijdig te voltooien.
- Een sterretje betekent dat ter zake voorstellen zijn gedaan die in het consolidatieprogramma (COM(84)305 def.) van 13 juni 1984 vermeld zijn.
- Twee sterretjes betekenen dat voorstellen werden gedaan na de indiening van het consolidatieprogramma.

DEEL EEN : OPHEFFING VAN DE MATERIELE BARRIERES

I. GOEDERENCONTROLE

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
<u>1. Diverse controles</u>			
<u>PERIODE 1985-1986 (1)</u>			
Vereenvoudiging van de regeling communautair douanevervoer : afschaffing van de verplichte overlegging van de kennisgeving van doorgang en van het bewijs van zekerheidstelling*	COM(79)456	1979	1986
Toelating met vrijdom van recht van de zich in de reservoirs van bedrijfs-automobielen bevindende brandstof*	COM(84)171	1984	1985
Vervoer over de weg : opheffing van de controle op contingenten bij grensoverschrijdingen		1985	1986
Vervoer van reizigers : opheffing van grenscontroles met betrekking tot vervoervergunningen		1985	1986

-----
(1) De periode 1985-1986 bestrijkt zowel reeds ingediende voorstellen (met 1 of 2 sterretjes) die tijdens die periode door de Raad moeten worden goedgekeurd als nieuwe voorstellen die in 1985 en 1986 moeten worden ingediend.

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
**Toetreding van Spanje en Portugal : technische aanpassing		Wetgevend besluit 85-86	
*Eenheidsdocument : voortzetting	COM(82)401	1985	1985
Invoering van gemeenschappelijke grensposten ("banalisation")		1986	1986
Afschaffing van postheffingen voor het aanbieden van goederen bij de douane		1985	1986

PERIODE 1987-1992

Voltooiing van de werkzaamheden met het oog op de volledige afschaffing van alle resterende invoerformaliteiten en -controles in het goederenverkeer tussen de Lid-Staten :			
- harmonisatie op statistisch gebied		1987	1990
- opheffing van alle nationale beschermende maatregelen en van alle regionale quota, overeenkomstig het handelsbeleid van de Gemeenschap		1989	1989
- onderlinge aanpassing van de belastingwetgeving met betrekking tot BTW en accijnzen (zie deel drie)		1987-1989	1988-1990

2. Veterinaire en fytosanitaire controles

PERIODE 1985-1986

- levende runderen : wijziging van de richtlijnen met het oog op de definitieve uitroeiing van tuberculose, brucellose en leukose in alle Lid-Staten, met inbegrip van Portugal en Spanje.		1985	1986
- levende varkens : wijziging, verscherping en verlenging van de richtlijnen inzake de uitroeiing van klassieke verkenspest in de Gemeenschap in haar geheel en van Afrikaanse varkenspest in Sardinië, Spanje en Portugal		1986	1987
- oprichting van een speciaal veterinair fonds voor de financiering van bovengenoemde uitroeiingsprogramma's en voor het verlenen van financiële bijstand in verband met de bestrijding en de uitroeiing van eventuele andere ziekten		1986	1987

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
- produktie en in de handel brengen van melk*	COM(71)64+ COM(71)1012+ COM(72)884	1971	1985
- produktie en in de handel brengen van gemedicineerde diervoeders*	COM(81)795	1981	1985
- gebruik van stoffen met hormonale werking in de vetmesterij	COM(84)295	1984	1985
- microbiologische controles (slacht-pluimvee, rood vlees)*	COM(81)500+ COM(84)439	1981	1985
- vlees van beren*	COM(83)655	1983	1985
- medisch onderzoek van personeel*	COM(84)337	1984	1985
- met keuringen en controles belast personeel*	COM(81)504	1981	1985
- gehakt en dergelijke			1985
- residuen van antibiotica*	COM(81)	1981	1985
- controle op residuen**	COM(85)192	1985	1985
- stamboek bij runderen*	COM(79)649	1979	1986
- stamboek bij varkens		1986	
- invoer van vleesprodukten uit derde landen (diergezondheid en volksgezondheid)	COM(84)530	1984	1986
- varkenspest	COM(84)900	1984	1985
- bestrijding van mond- en klauwzeer	COM(82) + COM(83)584		1985
- ziekte van Aujeszky en vesiculaire varkensziekte	COM(82)529	1982	1985
- sperma van dieren	COM(83)512	1983	1985
- wijziging van de Richtlijnen 72/461/EEG en 72/462/EEG	COM(84)500	1984	1986
- wijziging van de Richtlijn 77/99/EEG inzake vleesprodukten		1985	1986
- eerste herziening van de vrijwaringsclaususe in de veterinaire sector : de exporterende Lid-Staat neemt de nodige maatregelen na een besluit van de Gemeenschap		1986	1987

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
- opstellen van richtlijnen inzake diergezondheidsproblemen bij de handel in : <ul style="list-style-type: none"> . levend pluimvee, vlees van pluimvee en broedeieren . katten en honden 		1986	1987
- levende runderen en varkens : wijziging van Richtlijn 64/432 met het oog op keuring en certificering van het beslag van oorsprong en eventueel herkeuring op de plaats van bestemming		1986	1987
- produkten afkomstig van runderen en varkens en van pluimvee, wijziging van de Richtlijnen 72/461/EEG, 80/215/EEG en 71/118/EEG met het oog op keuring en certificering op de plaats van produktie en herkeuring, bij vermoedelijke fraude, op de plaats van bestemming		1986	1987
- versterking van de communautaire controles ter plaatse door de inspecteur van de Commissie op de naleving van de voorschriften; begrotingsvoorstellen		1986	1987
- betere regeling van geschillen		1986	1987
- toepassing van een communautair veterinair programma voor de bestrijding van onregelmatigheden en fraude bij het vervoer van dieren en dierlijke produkten		1986	1987
- wijziging van de voorschriften inzake grenscontroles met betrekking tot het welzijn van dieren bij internationaal vervoer, met het oog op de totstandbrenging van het vrije verkeer		1986	1987
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 77/93 (fytosanitaire aangelegenheden)*	COM(84)288	1984	1985
Definitie van de rol van een communautaire fyto-sanitaire inspectie (wijziging van Richtlijn 77/93)		1985	1986
Wijziging van artikel 15 van Richtlijn 77/93 (betere toepassing van vrijwaringsmaatregelen)		1985	1986

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Verdere harmonisatie van bijkomende fytosanitaire normen die door de Lid-Staten zijn vastgesteld ten aanzien van produkten uit derde landen (wijziging richtlijn 77/93)		1985	1986
Begrotingsvoorstel met het oog op de oprichting van een communautaire fytosanitaire inspectie		1986	1987 Budget
Voorstel voor een richtlijn betreffende de vaststelling van richtsnoeren voor de evaluatie van toevoegingsmiddelen in de diervoeding		1986	1987
Voorstel voor de vaststelling van maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen in en op granen en levensmiddelen van dierlijke oorsprong*	COM(80)14	1980	1985
Voorstel voor de vaststelling van maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen in diervoeders*	COM(77)377	1977	1986
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 76/895/EEG (maximumgehalten aan residuen van bestrijdingsmiddelen op groenten en fruit)		1986	1987
Voorstel tot wijziging van de bijlage bij Richtlijn 76/895/EEG betreffende residuen van bestrijdingsmiddelen in en op groenten en fruit (ethoxyquine en difenylamine)*	COM(82)883	1983	1985
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 79/117 inzake het verbod van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen (ethyleenoxide)*	COM(82)712	1982	1985
Voorstel betreffende het in het verkeer brengen van bestrijdingsmiddelen*	COM(76)427	1976	1986
Voorstel tot verbetering van de communautaire regelingen inzake certificering van zaaizaad		1985	1986
Voorstel voor een certificeringsregeling voor teeltmateriaal van fruitgewassen		1986	1988
Voorstel voor een vierjarig onderzoeksprogramma naar doeltreffende methoden voor de bestrijding van bepaalde schadelijke organismen		1986	1987

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
<u>PERIODE 1987-1992</u>			
- levende runderen opstellen van richtlijnen voor de uitroeiing van besmettelijke longziekte bij runderen in Portugal en Spanje en van blue tongue op de Griekse eilanden		1987	1988
- embryo's van landbouwhuisdieren : richtlijn betreffende handelsverkeer		1987	1988
- opstellen van richtlijnen betreffende diergezondheidsvraagstukken met betrekking tot het handelsverkeer in : . levende paarden . levende schapen en geiten . levende vis en visprodukten		1987	1988
Voorstellen tot beperking van controles op de plaats van vertrek en voorstellen betreffende controles van de fytosanitaire certificaten op de plaatsen van bestemming		1987	1988
- opstellen van bepaalde voorschriften inzake betrouwbaarheid ten aanzien van de fytosanitaire situatie		1987	1988
- brucellose bij kleine herkauwers		1988	1989
- echinococcosis		1988	1989
- opstellen van richtlijnen betreffende problemen bij de veterinaire controles in het kader van het handelsverkeer in dieren en dierlijke produkten die niet onder bestaande richtlijnen vallen		1988	1989
- geharmoniseerde gezondheidsvoorschriften voor de produktie van en het handelsverkeer in . schaal- en schelpdieren en bereidingen daarvan . vis en visprodukten . wild, produkten en bereidingen daarvan		1988 1988 1988	1989 1990 1990
- stamboekdieren waarop de bestaande richtlijnen niet van toepassing zijn		1988	1989

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
- vereenvoudiging van de bijlagen bij Richtlijn 77/93 (fytosanitaire aangelegenheden)		1989	1990
- harmonisatie tussen de nationale normen en de intracommunautaire normen op fyto-sanitair gebied		1989	1990
- vermindering van het belang van het fyto-sanitair certificaat in het intracommunautaire handelsverkeer		1990	1991
- voorstel voor een certificeringsregeling voor teeltmateriaal van sierplanten		1989	1990
schadelijke organismen, met name in pootaardappelen en in teeltmateriaal van fruitgewassen		1987	1989
Herziening van de etiketteringsvoorschriften voor mengvoeders met het oog op de instelling van een uniform etiket voor de gehele EEG		1987	1988
Richtsnoeren voor de controle op de voorschriften inzake goedkeuring van gewasbeschermingsmiddelen		1987	1988
- uitbreiding van de werkingssfeer van de Richtlijnen 66/401/EEG, 70/437/EEG en 70/458/EEG tot zaadkiemen		1987	1988
- voorstel voor de totstandbrenging van een Europees kwekersrecht		1987	1988
- harmonisatie van de bestrijding van mond- en klauwzeer		1990	1992
- harmonisatie van de gezondheidsvoorwaarden voor de produktie van en het handelsverkeer in levensmiddelen van dierlijke oorsprong die niet onder de bestaande wetgeving vallen		1990	1992
- tweede herziening van de vrijwaringsclausule in de veterinaire sector : de exporterende Lid-Staat neemt passende maatregelen om specifieke maatregelen in het intracommunautaire handelsverkeer te voorkomen		1991	1992
- ziektekiemen in diervoeders		1991	1992

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
- toepassing van gezondheidsnormen op nationale produkten		1991	1992
- afschaffing van gezondheidscertificaten voor dierlijke produkten en vereenvoudiging van certificaten voor levende dieren		1991	1992
- afschaffing van fyto-sanitaire certificaten		1991	1992

II. PERSONENCONTROLE

PERIODE 1985-1986

Zesde Richtlijn betreffende vrijstellingen in het internationale reizigersverkeer : verhoging tot 400 Ecu*	COM(83)117	1983	1985
Zevende Richtlijn betreffende vrijstellingen in het internationale reizigersverkeer : belastingvrije goederen*	COM(83)166	1983	1986
Bij invoer van kleine zendingen goederen zonder commercieel karakter toepasselijke belastingvrijstellingen*	COM(83)730	1983	1985
Richtlijn tot vereenvoudiging van de controles aan de binnengrenzen van de Gemeenschap**	COM(85)224 COM(85)749	1985	1985
Richtlijn inzake de onderlinge aanpassing van de wapenwetgeving		1985	1988
Richtlijn tot opheffing van politiecontroles bij het verlaten van een Lid-Staat en het binnenkomen in een andere (tussen stadium)		1986	1988

PERIODE 1987-1992

Richtlijn inzake de onderlinge aanpassing van de wetgeving betreffende de verdovende middelen		1987	1989
Richtlijn inzake de harmonisatie van de voorschriften betreffende de status van onderdanen van derde landen		1988	1990
Richtlijn inzake de harmonisatie van de voorschriften betreffende het asielrecht en de status van vluchtelingen		1988	1990

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Richtlijn inzake de harmonisatie van het visumbeleid van de Lid-Staten		1988	1990
Richtlijn inzake de harmonisatie van de voorschriften betreffende uitlevering		1989	1991

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

DEEL TWEE : OPHEFFING VAN TECHNISCHE HANDELSBELEMMERINGEN

I. VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

1. Nieuwe aanpak op het gebied van de technische harmonisering en het normalisatiebeleid

PERIODE 1985-1986

Voorstel voor de uitbreiding van informatiesprocedures inzake normen en technische voorschriften (wijziging van Richtlijn 83/189/EEG)	1986	1987
Normalisatie in de geavanceerde productiemiddelensector	1986	geen formeel besluit nodig
Certificering : register van organen	1986	geen formeel besluit van de Raad nodig
Erkenning van proefnemingen en certificaten	1986	in principe geen formeel besluit van de Raad nodig
Bouwsector : - specifiek register van organen - Eurocodes : goedkeuring van EC1, EC2, EC3 en EC8 - erkenning van proeven en besluiten	1986	geen formeel besluit van de Raad nodig

PERIODE 1987-1992

Voorstellen die nodig zijn op het gebied van de machineveiligheid, drukvaten, wegenbouwmachines, heffen hijsapparatuur om het nieuwe beleid ten uitvoer te leggen	1987	1987-1988
Elektrische medische apparatuur	1988	1989

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

2. Sectoriële voorstellen met betrekking tot de harmonisatie van de wetgevingen

2.1. Motorvoertuigen

PERIODE 1985-1986

- uitlaatgassen personenauto's		1985	1985
- uitlaatgassen		1985	1986
- vaste deeltjes diesel		1985	1986
- maximumsnelheden		1985	1986
- herziening van Kaderrichtlijn 70/156/EEG		1986	1987
- herziening van richtlijn rem-inrichtingen		1986	geen besluit nodig

PERIODE 1987-1992

Herziening van Europese testprocedure voor uitlaatgassen		1987	1987
Herziening van grenswaarden voor uitlaatgassen van auto's onder 1400 cc		1987	1987
Globale bepaling van beschermende karakteristieken van personenauto's bij frontale en zijwaartse botsing		1987	1988
Invoering van de EEG-typegoedkeuring voor andere motorvoertuigen (bussen, motorrijwielen)		1989	1990
Aanpassing van bestaande communautaire voorschriften		1987-1990	geen besluit nodig

2.2. Tractors en landbouwmachines

PERIODE 1985 - 1986

Tenuitvoerlegging Richtlijn 74/150/EEG (gewicht en afmetingen, aangedreven as, stopschakelaar, ruitenwissers, voetsteun)		1986	1987
--	--	------	------

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

PERIODE 1987 - 1992

Aanpassing van bestaande communautaire voorschriften		1987-1990	geen besluit nodig
--	--	-----------	--------------------

2.3. VOEDINGSMIDDELENRECHT

PERIODE 1985-1986

Algemene richtlijn inzake levensmiddelenadditieven (ten dele wijziging van bestaande richtlijnen)		1985	1986
Algemene richtlijn inzake voorwerpen en materialen die met levensmiddelen in aanraking komen (wijziging)		1985	1986
Algemene richtlijn inzake levensmiddelen voor bijzondere voedingsdoel-einden (wijziging)		1985	1986
Algemene richtlijn inzake etikettering van levensmiddelen (wijziging)		1985	1986
Algemene richtlijn inzake keuring van levensmiddelen		1986	1987
Algemene richtlijn inzake bemonsteringswijzen en analysemethoden	COM(84)39	1984	1985
Algemene richtlijn inzake diepvriesprodukten voor menselijke voeding	COM(84)489	1984	1985
Beheer van de bestaande verticale richtlijn (procedure)		1985	1986
Reuk- en smaakstoffen*	COM(80)286 COM(82)166	1980	1985
Extractiemiddelen*	COM(83)626 COM(85)79	1983	1986
Conserveermiddelen* (wijziging)	COM(81)712	1981	1985
Emulgatoren (wijziging)	COM(84)4	1984	1985
Melkvoeding voor zuigelingen en opvolgmelkvoeding (dieetvoeding)*	COM(84)703	1984	1986
Cacao- en chocoladeprodukten*	COM(83)787	1984	1986

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Extracten van koffie en cichorei (wijziging)	COM(84)138	1984	1985
Verplichting tot vermelding van bestanddelen en alcoholgehalte*	COM(82)626	1982	1985
Beweringen op de etikettering van levensmiddelen*	COM(81)159	1981	1985
Simulatiestoffen (voorwerpen van kunststof die met levensmiddelen in aanraking komen)*	COM(84)152	1984	1985
Gemodificeerde zetmeelsoorten*	COM(84)733	1984	1986
Vruchtensappen enz. (wijziging)		1985	1986
Jam enz. (wijziging)		1985	1986
Voorstel voor een richtlijn tot wijziging van Richtlijn 79/581/EEG inzake bescherming van de consument met betrekking tot de aanduiding van de prijzen van voedingsmiddelen	COM(84)23	1984	1985

PERIODE 1987-1992

Algemene richtlijn inzake de bestraling van levensmiddelen		1987	1988
Algemene richtlijn inzake via biotechnologische processen verkregen nieuwe levensmiddelen		1987	1988
Aanvullende etiketteringseisen (etikettering voor voeding)		1989	1990
Aanpassing van richtlijnen in verband met de technische vooruitgang		1987-1989	1988-1990

2.4. Farmaceutische produkten en met geavanceerde technologie-verkregen geneesmiddelen

PERIODE 1985-1986

Voorstellen voor richtlijnen betreffende het in de handel brengen van met behulp van geavanceerde technieken, waaronder biotechnieken, vervaardigde geneesmiddelen*	COM(84)437	1984	1986
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 75/318/EEG betreffende proeven met farmaceutische specialiteiten	Idem	1984	1986

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Voorstel tot wijziging van Richtlijn 81/852/EEG betreffende diergeneesmiddelen	Idem	1984	1986
Voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende proeven met het oog op het in de handel brengen van farmaceutische specialiteiten	Idem	1984	1986
Voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 65/65/EEG betreffende farmaceutische specialiteiten	Idem	1984	1986
Doorzichtigheid van prijzen van geneesmiddelen en vergoedingen van de ziekenfondsen		1986	1988
Lidmaatschap van de Europese Farmacopee		1986	1987

PERIODE 1987-1992

Uitbreiding van richtlijnen tot nog niet onder de voorschriften vallende geneesmiddelen		1987	1989
Wijziging van de richtlijn inzake diergeneesmiddelen		1987	1989
Farmaceutische produkten : - afronding van de werkzaamheden tot opheffing van belemmeringen op het vrije verkeer van farmaceutische produkten		1989	1990
Harmonisering van de voorwaarden voor terbeschikkingstelling aan patiënten		1990	1991
Voorlichting van artsen en patiënten		1990	1991

2.5. Chemische produkten

PERIODE 1985-1986

Richtlijn van de Raad inzake beperkingen op de verkoop en het gebruik van PCB's (polychloorbifenylen)	COM(84)513	1984	1985
Richtlijn van de Raad inzake "beperkingen op de verkoop en het gebruik van asbest"	COM(79)419 COM(83)556	1979 1983	1985

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Richtlijn van de Commissie tot aanpassing van Richtlijn 67/548/EEG "Gevaarlijke stoffen"		1985	geen besluit nodig
Richtlijn van de Commissie inzake "ammoniumnitraat"		1985	geen besluit nodig
Niet-ionogene reinigingsmiddelen (wijziging van de bestaande richtlijn)	COM(85)217	1985	1986
Indeling, verpakking en etikettering van gevaarlijke preparaten		1985	1986-1987
Toetreding tot de Europese Overeenkomst inzake detergents	COM(85)63	1985	1986
Vloeibare kunstmeststoffen		1986	1988

PERIODE 1987-1992

Secundaire kunstmest		1987	1989
- Oligo-elementen in kunstmest		1988	1990
- Analysemethoden voor secundaire meststoffen en oligo-elementen		1989	1991

2.6. Bouwsector

PERIODE 1985-1986

Richtlijn inzake de veiligheid van gebouwen (weerstand tegen aardbevingen, andere schade door ongelukken, voorkoming van voortschrijdend verval)		1985	1986
Richtlijn inzake de betrouwbaarheid (doelmatigheid) en duurzaamheid van gebouwen (aansprakelijkheid van ontwerpers en aannemers)		1985	1986
Richtlijn inzake testmethoden voor de reactie op brand en brandwerendheid van bouwmaterialen en componenten		1986	1986

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Richtlijn inzake een verbod op de invoering van nieuwe of gewijzigde bouwvoorschriften door gemeenten voor een periode van 5 jaar		1985	1986
Draatbare hijskranen		1978	1986

PERIODE 1987-1992

Herziening van de richtlijnen inzake de veiligheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van gebouwen in verband met de nieuwe Eurocodes EC 4, 5, 6 en 7		1988	1989
Richtlijn inzake de brandveiligheid in openbare gebouwen en hotels		1987	1988
Richtlijn inzake isolatiematerialen (bescherming van de gezondheid van werknemers in de bouw en van de gebruikers van gebouwen)		1987	1988
Ontwikkeling en invoering van een modelcode voor bouwvoorschriften (gebaseerd op VN-EG-modellen)		1990	1992
Richtlijn inzake de veiligheid en betrouwbaarheid van bijzondere constructies (masten, torens, lange bruggen, booreilanden, waterkerende constructies)		1990	1992

2.7 Andere sectoren

PERIODE 1985-1986

Huishoudelijke apparaten : lucht-geluid*	COM(81)811	1981	1985
Veiligheid van speelgoed*	COM(83)323	1983	1985
Meetmiddelen en metrologische controle-methoden : elektronische middelen (wijziging van 71/316/EEG)	COM(78)766	1978	1986
- manometers voor luchtbanden	COM(80)850	1980	1985
- meting van koolmonoxide	COM(80)850	1980	1986
Chemische eigenschappen van speelgoed		1985	1988
Voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake elektrisch speelgoed		1986	1987
Hydraulische graafmachines (geluid)	5.10.81	1981	1986

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Brandbeveiliging in hotels (voorstel voor een aanbeveling)	21.2.84	1984	1986
Metrologie : certificering		1986	1988
Afzonderlijke veiligheidsvoorzieningen :			
. helmen voor motorrijders (resultaat van kennisgeving op basis van Richtlijn (189/83)		1986	1987
. veiligheidslaarzen en -schoenen (idem)		1986	1987
Voorstel tot herziening van hoofdstuk 6 van het Euratom-Verdrag inzake kernmaterialen	COM(84)606	1984	1987
Voorstel inzake de bescherming van de consument op het gebied van de prijsaanduiding van niet voor de voeding bestemde waren	COM(83)754	1983	1985
Algemene richtlijnen van de Raad inzake cosmetica (wijziging)		1986	1988

PERIODE 1987-1992

Voorstel voor een algemene richtlijn inzake textiel		1987	1988
Voorstel voor een richtlijn inzake brandbaarheid		1988	1989
Afzonderlijke veiligheidsvoorzieningen :			
- oogbeschermers		1987	1988
- ademhalingsbeschermers		1988	1990
- industriële veiligheidsgordels		1988	1990
- beschermende kleding		1989	1991
Metrologie : afronding van werkzaamheden		1987	1989

II. OVERHEIDSOPDRACHTEN

PERIODE 1985-1986

Verbetering van richtlijnen inzake overheidsopdrachten		1985	1987
--	--	------	------

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
<u>PERIODE 1987-1992</u>			
Verbetering van richtlijnen inzake overheidsopdrachten		1987	1988
Uitbreiding van de richtlijnen tot thans nog uitgesloten sectoren : telecommunicatie en energie		1987	1988
Overheidsopdrachten op het gebied van diensten; opening van markten voor prioriteitssectoren		1987	1989
Overheidsopdrachten op het gebied van werken : verdere harmonisatie van de procedures		1989	1990
Overheidsopdrachten op het gebied van diensten : andere sectoren		1989	1991
Uitbreiding van richtlijnen tot thans nog uitgesloten sectoren : elektriciteit of water		1989	1990
Toepassing van de richtlijnen 1990-1992			

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
III. VRIJ VERKEER VAN WERKNEMERS EN ZELFSTANDIGEN			
PERIODE 1985-1986			
Voorstel tot opheffing van de laatste hinderpalen voor het vrije verkeer en het verblijf van migrerende werknemers in de Gemeenschap**	COM(85)48 def.	1985	1987
Voorstel inzake de harmonizatie van de bepalingen over inkomstenbelasting, met betrekking tot het vrije verkeer van werknemers in de Gemeenschap	COM(79)737 def.	1979	1985
Voorstel inzake de vergelijkbaarheid van de getuigschriften van vakbekwaamheid	COM(83)482 COM(84)406	1983 1984	1985
Voorstellen tot bevordering van de mobiliteit van studenten en samenwerking tussen instellingen voor voortgezet onderwijs in verschillende Lid-Staten		1985	1986
Voorstel voor de ontwikkeling van samenwerkingsprogramma's tussen de Lid-Staten met betrekking tot leerlingen in opleiding		1986	1987
Voorstel tot ontwikkeling van jeugd-uitwisselingen in de Gemeenschap, ook voor jongeren die een beroepsopleiding volgen of in het buitenland vrijwilligersarbeid verrichten		1985	1986
Voorstellen inzake samenwerking tussen het hoger onderwijs en de industrie op het gebied van geavanceerde opleidingen voor nieuwe technologieën		1985	1986
Voorstel voor een richtlijn betreffende overgangsmaatregelen inzake toegang tot activiteiten op technisch gebied en de uitoefening daarvan*	COM(69)334	1969	1985
Voorstel voor een richtlijn inzake de coördinatie van bepalingen met betrekking tot de opleiding van ingenieurs*	COM(69)334	1969	1985

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie betreffende handelsagenten*	COM(76)670 COM(78)773	1976 1978	1985
Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van de bepalingen voor bepaalde werkzaamheden op farmaceutisch gebied*	COM(81)4	1981	1985
Gewijzigd voorstel voor een richtlijn inzake de onderlinge erkenning van diploma's, certificaten en andere titels op het terrein van de farmacie**	COM(84)15	1984	1985
Voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake een specifieke opleiding in de algemene geneeskunde**	COM(84)654	1984	1986
Recht van vestiging : Voorstel voor een richtlijn tot invoering van een algemeen stelsel van wederzijdse erkenning van hogeronderwijsdiploma's		1985	1987
Recht van verblijf voor nog niet of niet meer werkende burgers van Lid-Staten*	COM(79)215 COM(80)358 COM(80)649	1979	1985

PERIODE 1987-1992

Voorstel inzake de afschaffing van omslachtige administratieve procedures in verband met verblijfsvergunningen		1987	1988
Voorstel inzake de invoering van een "Europese beroepsopleidingskaart" tot bewijs van de kwalificatie van de houder		1989	1990
Beoordeling van de werking van het algemeen stelsel van wederzijdse erkenning en eventueel voorstel tot verbetering daarvan		1990	1991

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

IV. GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT VOOR DIENSTEN

1. FINANCIËLE DIENSTEN

1.1. BANKEN

PERIODE 1985-1986

Voorstel voor een richtlijn inzake de jaarrekeningen van banken	COM(81)84 COM(84)124	1984	1987
Voorstel voor een richtlijn inzake de jaarrekeningen van buitenlandse vestigingen van banken		1985	1987
Voorstel voor een richtlijn inzake de vrijheid van vestiging en het vrij verrichten van diensten op het gebied van het hypothecair krediet	COM(84)730	1985	1988
Voorstel voor een richtlijn inzake de reorganisatie en de liquidatie van kredietinstellingen		1985	1987
Voorstel voor een aanbeveling inzake de harmonisatie van het begrip eigen vermogen		1985	1986
Voorstel voor een aanbeveling inzake de invoering van een garantiestelsel voor deposito's binnen de Gemeenschap		1986	1987
Voorstel voor een aanbeveling inzake het toezicht op het risico van grote crediteuren van kredietinstellingen		1986	1988

PERIODE 1987-1992

Voorstel voor een tweede coördinatie-richtlijn betreffende kredietinstellingen		1987	1989
--	--	------	------

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

1.2. Verzekeringen

PERIODE 1985-1986

Voorstel voor een richtlijn tot bevordering van het vrij verrichten van diensten op het gebied van verzekeringen, met uitzondering van levensverzekeringen	COM(75)516 COM(78)63	1978	1986
Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de rechtsbijstandverzekering	COM(79)396 COM(82)43	1979	1987
Voorstel voor een richtlijn inzake kredietverzekering	COM(79)459 COM(82)255	1979	1988
Voorstel voor een richtlijn betreffende verzekeringsovereenkomsten	COM(79)355 modified COM(80)854	1979	1988
Voorstel voor een richtlijn betreffende de liquidatie van verzekeringsmaatschappijen		1986	1989
Voorstel voor een richtlijn inzake de jaarrekeningen van verzekeringsmaatschappijen		1986	1989
Voorstel voor een derde richtlijn betreffende de wettelijke aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen		1986	1989

PERIODE 1987-1992

Voorstel voor een richtlijn inzake het vrij verrichten van diensten op het gebied van de aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen		1987	1991
Voorstel voor een richtlijn betreffende het vrij verrichten van diensten op het gebied van de levensverzekering		1987	1991

1.3. Effectentransacties

PERIODE 1985-1986

Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende instellingen voor collectieve belegging in effecten	COM(76)152 COM(77)227	1976	1985
---	--------------------------	------	------

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Voorstel voor een richtlijn betreffende de informatie die gepubliceerd moet worden indien belangrijke deelnemingen in het kapitaal van bepaalde ondernemingen worden verworven of afgestoten		1985	1988
Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van de eisen betreffende de opstelling van, het toezicht op en de verspreiding van het prospectus dat moet worden gepubliceerd bij openbare aanbidding van effecten voor inschrijving of verkoop	COM(80)893 gewijzigd bij COM(82)441	1981	19
<u>PERIODE 1987-1992</u>			
Voorstel voor een richtlijn betreffende beleggingsadviseurs		1987	1989
<u>2. VERVOER</u>			
<u>PERIODE 1985-1986</u>			
(zie goederencontrole)			
Wegvervoer, afschaffing van grenscontroles in verband met vervoervergunningen			
* Luchtvervoer : tarieven	COM(81)396 COM(84)72	1981	1985
* Luchtvervoer : bilaterale overeenkomsten, regelingen en memoranda van overeenstemming tussen Lid-Staten	COM(84)72	1984	1986
* Luchtvervoer : toepassing van artikel 85 van het EEG-Verdrag	COM(84)72	1984	1987
* Communautair contingent voor het goederenvervoer over de weg tussen de Lid-Staten : eindfase	COM(83)340 REG 3621/84	1983	1988
* Toegang tot de markt van het goederenvervoer over de binnenwateren	COM(67)722	1967	1989
* Niet-ingezet vervoerders : nationale vervoerdiensten	COM(82)816	1982	1988

Onderwerp	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
* Zeevervoer (vrij verrichten van diensten)	COM(85)90	1985	1986
Liberalisatie van het vervoer met touringcars		1985	1989

3. NIEUWE TECHNOLOGIEËN EN DIENSTEN

PERIODE 1985 - 1986

Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van een aantal nationale rechtsvoorschriften inzake radio- en televisiereclame		1985	1987
Voorstel voor een richtlijn tot coördinatie van een aantal nationale rechtsvoorschriften betreffende auteursrechten voor simultane uitzending van programma's per kabel		1985	1987
Voorstellen betreffende de geleidelijke verruiming van de toegang tot de markt voor informatiediensten		1986	1987
Voorstellen betreffende de vaststelling van gemeenschappelijke technische kenmerken van de machines die worden gebruikt voor het vervaardigen van de nieuwe betalingskaarten		1986	1987
Voorstellen tot bevordering van het afsluiten van overeenkomsten tussen banken, handelaren, producenten en consumenten inzake de verenigbaarheid van systeemnetten, gebruikskoppelingen en/of commissielonen		1986	1987

V. KAPITAALVERKEER

PERIODE 1985-1986

Liberalisatie van het verkeer van aandelen van instellingen voor collectieve belegging in effecten	COM(78)63 COM(79)328	1979	1985
Voorstel voor een richtlijn betreffende de liberalisatie van hypotheektransacties		1986	1987

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Voorstellen voor de liberalisatie van de uitgifte, het plaatsen en het verwerven van aandelen in risico-dragend kapitaal, transacties in door de instellingen van de Gemeenschap uitgegeven effecten, het verlenen van commercieel krediet op lange termijn, en dergelijke verrichtingen		1986	1987

VI. TOTSTANDBRENGING VAN GUNSTIGE VOORWAARDEN VOOR INDUSTRIELE SAMENWERKING

1. Vennootschapsrecht

PERIODE 1985-1986

Voorstellen voor een verordening inzake de Europese Groepering tot Samenwerking (EGS)	COM(73)2046 COM(78)139	1973 1978	1985
Voorstel voor een Vijfde Richtlijn inzake structuur van de naamloze vennootschap	COM(72)887 COM(83)185	1973 1983	1988
Voorstel voor een Tiende Richtlijn betreffende de grensoverschrijdende fusies	COM(84)727	1985	1987
Voorstel voor een Elfde Richtlijn waarbij vestigingen van vennootschappen worden ontheven van de verplichting afzonderlijke jaarrekeningen te publiceren		1986	1988

PERIODE 1987-1992

Voorstel voor een richtlijn inzake de liquidatie van vennootschappen		1987	1989
Voorstel voor een richtlijn inzake overnemingen		1987	1989
Voorstel voor een richtlijn inzake de betrekkingen tussen ondernemingen in een groep		1988	1990

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Gewijzigd voorstel voor een verordening betreffende het Statuut voor Europese naamloze vennootschappen	COM(70)600 COM(75)150	1970 1975 1988	1990

2. Intellectuele en industriële eigendom

PERIODE 1985-1986

Gewijzigd voorstel voor een verordening inzake het Gemeenschapsmerk	COM(80)635 COM(84)470	1980 1984	1987
Gewijzigd voorstel voor een Eerste Richtlijn betreffende de aanpassing van het merkenrecht der Lid-Staten	COM(80)635	1980 1985	1987
Voorstel voor een verordening inzake uitvoeringsvoorschriften bij de verordening inzake het Gemeenschapsmerk		1985	1987
Voorstel inzake de vestigingsplaats van het Merkenbureau van de Gemeenschap en zijn werktaal		1986	1987
Voorstel voor een verordening inzake de procedureregels voor Raden van Beroep van het Merkenbureau van de Gemeenschap		1986	1987
Voorstel voor een verordening inzake de aan het Merkenbureau van de Gemeenschap te betalen vergoedingen		1986	1987
Voorstel voor een richtlijn inzake de wettelijke bescherming van microcircuits		1985	1987
Gewijzigd Verdrag inzake het Gemeenschapsoctrooi		Ondertekening door de Lid-Staten in 1985	Inwerking-treding in 1987
Instelling van een Hof van Beroep voor het Gemeenschapsoctrooi		Ondertekening door de Lid-Staten in 1986	Inwerking-treding in 1987

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
-----------	----------------------	---	---

PERIODE 1987-1992

Voorstel voor een richtlijn inzake de wettelijke bescherming van biotechnologische uitvindingen		1987	1989
Voorstel voor een richtlijn inzake de bescherming van computerprogramma's		1987	1989

3. Belastingen (Opheffing van fiscale belemmeringen voor samenwerking tussen ondernemingen uit verschillende Lid-Staten)

PERIODE 1985-1986

Arbitrageprocedure in verband met de opheffing van dubbele belasting*	COM(76)611	1976	1985
Gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen*	COM(69)6	1969	1985
Gemeenschappelijke fiscale regeling voor fusies, splitsingen en inbreng van activa*	COM(69)5	1969	1985
Harmonisatie van de belastingen op effectentransacties	COM(76)124	1976	1986

VII. TOEPASSING VAN HET GEMEENSCHAPSRECHT

1. Doorzichtigheid

PERIODE 1985-1986

Mededeling van de Commissie in verband met artikel 30 van het Verdrag inzake het vaststellen van prijzen en inzake ziekteverzekering voor farmaceutische producten		1985	Geen besluit nodig
--	--	------	--------------------

PERIODE 1987-1992

Mededeling van de Commissie in verband met artikel 30 van het Verdrag inzake de voorwaarden voor toelating van levensmiddelen op de markt		1987	Geen besluit nodig
---	--	------	--------------------

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Mededeling van de Commissie in verband met artikel 30 van het Verdrag inzake de afschaffing van controles en formaliteiten betreffende goederen		1989	Geen besluit nodig

2. Mededingingsbeleid en steunmaatregelen van de staten

PERIODE 1985-1986

Overzicht van steunmaatregelen van de staten en verslag betreffende de implicaties van het toekomstige beleid inzake staatssteun		1986	Geen besluit nodig
--	--	------	--------------------

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
DEEL DRIE : OPHEFFING VAN FISCALE BELEMMERINGEN			
I. B.T.W.			
PERIODE 1985-1986			
Voorstel voor een besluit van de Raad inzake een "standstill"-regeling ten einde te voorkomen dat : - het aantal BTW-tarieven in de Lid-Staten wordt vergroot - de verschillen in BTW-tarieven tussen de Lid-Staten worden vergroot		1985	1986
14e BTW-richtlijn betreffende verlegging van de betalingen bij invoer*	COM(82)402	1982	1985
Voorstel inzake de forfaitaire regeling voor landbouwers		1985	1986
Voorstel inzake het personenvervoer		1985	1986
Voorstel voor bijzondere regelingen voor kleine ondernemingen		1985	1986
7de BTW-richtlijn inzake kunstvoorwerpen, antiquiteiten en gebruikte goederen*	COM(77)735 COM(79)249	1978	1986
12de BTW-richtlijn betreffende uitgaven waarvoor geen recht op aftrek van de BTW bestaat*	COM(82)870 COM(84)84	1983	1986
13de BTW-richtlijn inzake de teruggaaf van de BTW aan niet op het grondgebied van de Gemeenschap gevestigde belastingplichtigen*	COM(82)443 COM(83)413	1982	1986
16de BTW-richtlijn betreffende de invoer van goederen door eindverbruikers die de BTW reeds in een andere Lid-Staat hebben betaald	COM(84)318	1984	1986
17de BTW-richtlijn betreffende de tijdelijke invoer van andere goederen dan vervoermiddelen*	COM(84)412	1984	1985
18de BTW-richtlijn inzake de intrekking van een aantal afwijkingen als bedoeld in artikel 28, lid 3, van Richtlijn 77/388/EEG	COM(84)649	1984	1986
19de BTW-richtlijn : diverse aanvullingen op en wijzigingen van de bepalingen van Richtlijn 77/388/EEG	COM(84)643	1984	1986

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Richtlijn inzake bevoorradingsprodukten van schepen, luchtvaartuigen en internationale treinen*	COM(79)794	1980	1986
Voorstel betreffende de tariefstructuur (aantal tarieven)		1986	1987
Voorstel tot vaststelling van het gemeenschappelijke tarief (de gemeenschappelijke tarieven) en desbetreffende "standstill"-regeling		1986	1987
<u>PERIODE 1987-1992</u>			
Voorstel betreffende de afschaffing van afwijkingen die de marktverhoudingen verstoren		1987	1988
Voorstel betreffende de invoering van een BTW-clearing-stelsel		1989	1990
<u>II. ACCIJNZEN</u>			
<u>PERIODE 1985-1986</u>			
Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende een "standstill"-regeling ter voorkoming van de invoering van nieuwe accijnzen welke aanleiding geven tot grensformaliteiten		1985	1986
Voorstellen betreffende de harmonisatie van de structuren van de accijnzen op alcoholische dranken*	COM(72)225	1972	1985
	Final		
	COM(82)153	1982	1985
	Final		
	COM(85)150	1985	1985
	Final		
	COM(85)151	1985	1985
	Final		
Voorstel inzake een wijnaccijns	COM(72)225	1972	1986
	Final		
Voorstel betreffende de invoering van een derde fase van harmonisatie van de structuren van de sigarettenaccijnzen*	COM(80)69	1980	1986
Voorstel betreffende de harmonisatie van de structuren van de accijnzen op minerale oliën	COM(73)1234	1973	1986

ONDERWERP	Nr. van het document	Datum van het voorstel van de Commissie	Streefdatum voor goedkeuring door de Raad
Voorstel betreffende de harmonisatie van de structuren van de accijnzen op andere tabaksfabrikaten		1986	1987
Voorstel betreffende de definitieve fase van de harmonisatie van de structuren van de sigarettenaccijnzen		1986	1987
Voorstel betreffende gemeenschappelijke tariefzones voor alle geharmoniseerde accijsrechten en desbetreffende "standstill"-regeling		1986	1987
<u>PERIODE 1987-1992</u>			
Voorstellen betreffende de geleidelijke afschaffing of vermindering van de accijnzen die niet vallen onder het gemeenschappelijke stelsel en die aanleiding geven tot grensformaliteiten		1987-1989	1988-1989-1990
Voorstel betreffende de invoering van een systeem van onderlinge verbindingen tussen nationale douane-entrepôts voor aan accijnzen onderworpen goederen		1989	1990